

školní vzdělávací program

ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)

RVP G 4-leté gymnázium

Tradice, kvalita, budoucnost pro 21. století

ŠVP G, Tradice, kvalita, budoucnost pro 21. století

Matiční gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace

Obsah

1	Charakteristika školy	2
2	Identifikační údaje	4
3	Charakteristika ŠVP	5
3.1	Profil absolventa	6
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie školy	7
3.3	Začlenění průřezových témat	10
4	Učební plán	18
	Učební osnovy	22
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	22
5.1.1	Český jazyk a literatura	23
5.1.2	Anglický jazyk	27
5.1.3	Německý jazyk	34
5.1.4	Španělský jazyk	39
5.1.5	Francouzský jazyk	48
5.1.6	Ruský jazyk	53
5.2	Matematika a její aplikace	56
5.2.1	Matematika	57
5.3	Informační a komunikační technologie	64
5.3.1	Informační a komunikační technologie	65
5.4	Člověk a společnost	68
5.4.1	Dějepis	69
5.4.2	Základy společenských věd	75
5.5	Člověk a příroda	88
5.5.1	Fyzika	89
5.5.2	Chemie	92
5.5.3	Biologie	98
5.5.4	Zeměpis	121
5.6	Umění a kultura	129
5.6.1	Hudební obor	130
5.6.2	Výtvarný obor	134
5.7	Člověk a zdraví	137
5.7.1	Tělesná výchova	138
5.8	Volitelné vzdělávací aktivity	152
5.8.1	Volitelné předměty	153
6	Evaluace vzdělávacího programu	154

1 Charakteristika školy

Název školy	Matičnické gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace		
Adresa	Dr. Šmerala 25, Ostrava, 728 04		
Název ŠVP	ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)		
Platnost	1.9.2013 č.j. GMAT/1373/2013	Dosažené vzdělání	Úplné střední vzdělání
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

Charakteristika školy

Úvod

Není v oblasti lidských tvůrčích aktivit nikde na světě jiná komodita, která by byla tak vysoce ceněna, jako je tradicí prověřená kvalita. Matičnické gymnázium v Ostravě lze z tohoto pohledu označit za mimořádnou a generacemi absolventů prověřenou vzdělávací instituci.

Nově koncipované ŠVP vzniklo z nutnosti vymezit vlastní profilační nabídku školy na trhu vzdělávacích institucí. Základním krédem nové identity Matičnického gymnázia je tedy – **Specializace na náročnost.**

Pokud přihlédneme k vynikajícím výsledkům našich žáků u státních maturit a výsledkům vzdělávacích analyzujících projektů, jako je například sonda Kvalita, dále k výsledkům žáků v soutěžích a v neposlední řadě k úspěchům v českých, ale i mezinárodních projektech, je logické, že se naše gymnázium i svým novým ŠVP profiluje jako instituce, která věnuje zvláštní pozornost přípravě žáků ke studiu těch nejnáročnějších a nejprestižnějších vysokoškolských oborů. Tomu odpovídá i další charakteristický znak odborné a vzdělávací nabídky Matičnického gymnázia – **Filosofie dynamického rozvoje a akceptace aktuálních vzdělávacích trendů.** Nedílnou součástí komplexní vzdělávací nabídky je i prvek výchovný. Matičnické gymnázium po celá desetiletí klade důrazný akcent na morální profil svých žáků a stále vycházíme z přesvědčení, že výborná střední škola žáka jen nevzdělává, ale i lidsky utváří. Vytvořit harmonickou rovnováhu mezi zdravou mírou ctižádosti a nutnou mírou lidskosti je stále jednou z priorit všeho konání pedagogů MGO a souvisí s naší **Filosofií úspěšnosti a slušnosti.**

Základní údaje o škole

Zřizovatelem Matičnického gymnázia je Moravskoslezský kraj. Postavení školy je institucionálně vymezeno zřizovací listinou vydanou zastupitelstvem Moravskoslezského kraje s účinností od 21. 6. 2001, č. j. ZL/017/2001 ve znění pozdějších dodatků č. 1, č. 2, č. 3 č. 4 č. 5, a č. 6, ze dne 27. 9. 2001, 13. 12. 2001, 28. 3. 2002, 29. 9. 2005, 14. 10. 2009, 17. 2. 2010 dodatku č. 7 ze dne 5. 9. 2012 a rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 1996, č. j. 12 714/96-61-07 ve znění pozdějších změn.

Z těchto dokumentů vyplývá, že Matičnické gymnázium je střední školou s postavením příspěvkové organizace Moravskoslezského kraje s právní subjektivitou.

Studijní obory a kapacita

Škola poskytuje úplné základní vzdělání a střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělání Tradice, kvalita, budoucnost č. j.: 1206/2007 a Školního vzdělávacího programu – gymnaziální vzdělání Tradice, kvalita, budoucnost č. j.: 910/2009. Studijní obory 7941K/41 – Gymnázium a 7941K/81 – Gymnázium.

Celková kapacita školy je stanovena rozhodnutím MŠMT s účinností od 1. 9. 2004, č. j. 28 474/2003-21 na počet 660 žáků. Po doporučené redukci tříd v předcházejících letech má Matičnické gymnázium v současnosti dvě třídy osmiletého studia a jednu třídu čtyřletého studia v ročníku. Celkem tedy 20 tříd a řádově 600 žáků.

Personální obsazení

Vedení školy tvoří ředitel a jeho dva zástupci, pedagogický sbor má v běžném školním roce řádově 45 učitelů. Provoz školy dále zajišťuje 10 technicko – hospodářských pracovníků. Kvalifikovanost pedagogických pracovníků je 100%.

Poloha a vybavenost

Matičnické gymnázium leží v samotném centru Ostravy. Je ve spádové oblasti několika velkých základních škol a navíc je prostředky MHD dostupné z širokého okruhu dalších městských částí a obvodů. Je dvě zastávky tramvají od autobusového a vlakového nádraží. Leží v lokalitě, která je v současnosti sídlem mnoha soukromých zařízení – od lékařských a právnických subjektů až po klasické podnikatelské subjekty. V sousedství jsou pak dvě významné vysoké školy, Ostravská univerzita a Vysoká škola báňská.

Budova Matičnického gymnázia byla postavena v roce 1962. Stále působí moderním dojmem, je zachovalá

a plně vyhovuje současným požadavkům, které jsou kladeny na úzce specializovanou stavbu školního zařízení. Ve čtyřech patrech a jednom mezipatře je umístěno dvacet kmenových tříd a několik specializovaných učeben výpočetní techniky, laboratoří chemie, fyziky a biologie, dále učebna hudební výchovy a nově vybudovaný ateliér výtvarné výchovy a jazyková učebna. Součástí komplexu je rozsáhlý vestibul a školní dvůr. V přílehlé části, která je propojena spojovacím traktem, jsou dvě prostorné tělocvičny s veškerým zázemím a nové školní hřiště. V přízemí této sekce je výdejna stravy a jídelna.

Vybavenost tříd je standardní, mírou kvality a zachovalostí patří Matiční gymnázium k lepšímu průměru a díky aktivnímu přístupu ke grantovým pobídkám a podpoře zřizovatele jsou neustále modernizovány další kmenové i specializované učebny.

Organizace vzdělávacího procesu

Školní řád MGO je nejen v souladu se všemi zákonnými dokumenty, ale je koncipován jako vstřícný dokument především k žakovské a rodičovské veřejnosti. Cílem je vytvořit pracovně klidné, profesionální, bezpečné, tvůrčí a ideálně individualistické pracovní prostředí se základním cílem, a to je harmonický rozvoj osobnosti žáka. Školní řád je v případě opodstatněných důvodů a požadavků vedení školy připraveno měnit.

Rozvrh hodin je úzkostlivě sestavován tak, aby byly dodrženy veškeré psychohygienické normy a navíc se snažíme plně respektovat fakt, že naši žáci patří ke skupině nesmírně talentovaných a aktivních individualit, a jejich rozvoj proto vyžaduje jistý prostor v odpoledních hodinách, aby se mohli věnovat dalším aktivitám.

Charakter a profil vzdělávacího procesu

Použití nejmodernějších metod výuky, podpůrné techniky a technologií, dodržování všech didaktických a pedagogických zásad je naprostou samozřejmostí na všech úrovních a ve všech oborech studia. Prioritou je vstřícný a individuální přístup ke každému jednotlivému žákovi, jeho specifickým schopnostem a potřebám. Na stejné úrovni je však i nekompromisní přístup k neplnění studijních povinností, či dokonce vědomému porušování základních norem slušného chování a vystupování. Maximální vstřícnost s maximální náročností pro obě strany vzdělávacího a výchovného procesu (učitel – žák) je specifickým, charakteristickým a profilujícím rysem celého procesu vzdělávání na Matičním gymnáziu Ostrava.

2 Identifikační údaje

Název ŠVP	ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)		
Motivační název	Tradice, kvalita, budoucnost pro 21. století		
Datum	19. 6. 2013	Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium
Verze	1	vzdělávací program	RVP G 4-leté gymnázium
Platnost	1.9.2013 č.j. GMAT/1373/2013	Dosažené vzdělání	Úplné střední vzdělání
Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání		
Délka studia v letech:	4		

Název školy	Matiční gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace
Adresa	Dr. Šmerala 25, Ostrava, 728 04
IČ	00842761
REDIZO	600017508
Kontakty	RNDr. Mgr. Petr Smyček, Ph.D.
Ředitel	Mgr. Ladislav Vasevič
Telefon	596 116 239
Fax	596 116 239
Email	info@mgo.cz
www	mgo.cz

Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Adresa	28. října 117, Ostrava

Doplňující údaje

Školská rada projednala a schválila ŠVP G na schůzi dne 19. 6. 2013.

.....
datum, podpis, razítko

3 Charakteristika ŠVP

Název školy	Matiční gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace		
Adresa	Dr. Šmerala 25, Ostrava, 728 04		
Název ŠVP	ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)		
Platnost	1.9.2013 č.j. GMAT/1373/2013	Dosažené vzdělání	Úplné střední vzdělání
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

Charakteristika ŠVP

Koncepčně, obsahově a strukturálně nový ŠVP MGO – **Tradice – Kvalita – Budoucnost pro 21. století** je nutnou reakcí moderní vzdělávací instituce na zákonitý a stále se zrychlující vývoj metod a forem vzdělávání, ale především reaguje na aktuální trendy vývoje potřeb moderních ekonomik.

Vzhledem k tomu, že naše žáky připravujeme pro reálný produktivní život s perspektivou uplatnění řádově 50, ale spíše 60 let, je nově kladen mimořádný důraz na všeobecnost a mimořádnou šíři vzdělávací nabídky. Vyspělý svět již dávno počítá s jedinou jistotou pro co nejširší skupinu populace a tou je všeobecnost a komplexnost vzdělání v kategorii středního stupně, aby bylo možno flexibilně reagovat na globální poptávku trhu práce. Cílem našeho nového ŠVP je proto **maximální odborná flexibilita absolventa Matičního gymnázia s reálným cílem uspět ve studiu těch nejnáročnějších vysokoškolských oborů.**

Základní parametrem ŠVP MGO je **flexibilita obsahu, forem a metod.** ŠVP umožňuje adekvátně reagovat na nové trendy jednotlivých učebních předmětů, jsme schopni ve výuce reagovat na nejnovější poznatky vědních oborů a použít nejnovější výukové metody, postupy a technologie.

Klíčovým parametrem vyučovacího procesu se nestává jen formální mechanické osvojení faktů, ale **důraz je kladen na schopnost jim porozumět, schopnost s nimi pracovat a schopnost efektivně jich využít.**

Důraz je kladen na všechny techniky a fáze práce s informacemi– ŠVP MGO vede žáky k aktivnímu studiu, od získávání informací až po jejich prezentaci.

Promyšleně ŠVP MGO **spojuje teoretický výklad s praxí**, a to nejen formou cvičení, laboratorních cvičení, ale také exkurzemi, odbornými jazykovými stážemi a návštěvami kulturních a uměleckých akcí a samozřejmě konáním řady atraktivních sportovních aktivit.

Důležité je nové, efektivní a funkční **propojení mezi jednotlivými předměty** a dokonce vytvoření prostoru **pro spolupráci se špičkovými vysokoškolskými institucemi**, a to nejen formou přednášek, ale také vytvářením společných projektů.

Nové pojetí volitelných předmětů vychází z potřeby žáka Matičního gymnázia, který již ve dvou posledních ročnících může vymezit svůj odborný zájem a vybrat si ze dvou a následně čtyř **vysoce specializovaných a obsahově nadstandardně koncipovaných volitelných předmětů.**

Naprostou nově je v ŠVP MGO koncipována výuka cizích jazyků, a to nejen v rovině stále vyšších nároků kompetenčních výstupů a obsahových dovedností, ale především metodologické postupy jazykových pedagogických specialistů jsou vědomě voleny tak, aby jazyková výuka nebyla pouhým cílem vzdělávání (k tomu slouží žákům nabízený systém mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek), ale **cizí jazyk se již během studia na Matičním gymnáziu stává praktickým prostředkem studia, seberealizace a prezentace každého žáka na nižším i vyšším gymnáziu.**

Vhodnými motivačními stimuly, které ŠVP citlivě akceptuje, je v žácích vytvářen vztah k obsahově na gymnáziu nejnáročnějším předmětům – matematice a fyzice. **Práce s talentovanými žáky je doplněna intenzivním zájmem o standardního žáka**, jehož úspěch v těchto předmětech je pro nás stejně důležitý.

Využití ICT technologií jedíky moderním postupům, které jsme věnovali do ŠVP, **nedílnou součástí každodenního vyučovacího procesu.** Vědomě utváříme v našich žácích **pragmatický vztah k ICT technologiím**, které jsou včleňovány do procesu výuky jako **funkční a efektivní pracovní nástroj** a snažíme se tak eliminovat nezdravou závislost mladého člověka na povrchních, ale pro život a praxi nepotřebných ICT výbavách.

V patřičných předmětech, v každém dle jeho odborné specifikace, je velká **pozornost v průřezových tématech věnována problematice zdravého životního stylu, drogové a alkoholové závislosti, tématům sexuální výchovy, výchově k rodinné a občanské uvědomělosti, včetně moderních forem osobní psychohygieny.** Naše ŠVP reaguje na **nejnovější trendy v oblasti finanční gramotnosti** a zde vytvořený systém výstupních kompetencí plně připraví žáka pro současný praktický život.

Novým aspektem, který lze v rámci pružného pojetí struktury předmětů a vazeb mezi nimi žákům nabídnout, je prvek společenské kultivovanosti osobnosti žáka a **vytvoření systému praktických kompetenčních výstupů**

v oblasti norem společenského chování a etikety.

Pro současné moderní gymnázium je zásadní, aby ve svém ŠVP **cíleně pracovalo se specifickou skupinou mimořádně talentovaných žáků**, proto je vytvořen dostatečný prostor pro individuální přístup ze strany pedagogů jednotlivých předmětů, kteří mohou v rámci ŠVP věnovat talentovanému žákovi specifický časový i obsahový prostor a vést jej k individuálnímu růstu například formou soutěží a olympiád.

Stejný prostor věnuje ŠVP MGO žákům se specifickými potřebami učení, kde ve spolupráci s odborníky (např. pedagogicko – psychologickou poradnou) překonáváme vžitě předsudky o snížené hranici úrovně možného dosaženého vzdělání a dokazujeme, že **při plně profesionálním přístupu je i tento typ žáka schopen dosáhnout špičkových studijních výsledků** a velmi úspěšně vystudovat náročné vysokoškolské obory a být v nich velmi úspěšný.

Součástí celkového konceptu vzdělávání Matičního gymnázia je i **organizace přijímacího řízení**. Zde se vedení MGO vždy striktně řídí všemi zákony, normami a vyhláškami. Z důvodu udržení a dalšího zvyšování kvality našich žáků je součástí přijímacího řízení vždy **test z českého jazyka a matematiky** a stanovení náročných kritérií jejich úspěšnosti. **Plně respektujeme hodnocení výsledků žáka na ZŠ**, a proto je součástí hodnotících kritérií pro přijetí také úroveň kvality vysvědčení. **Doplňující charakter** mají výsledky soutěží a olympiád. **Organizace maturitních zkoušek** je do všech detailů vymezena zákony, normami a prováděcími vyhláškami. Vzhledem k legislativní a odborné nestabilitě této zásadní kategorie je v rámci ŠVP MGO v části profilové části maturitní zkoušky kladen mimořádný důraz na **náročnost a odbornou vyváženost nejen nabídky volitelných maturitních předmětů, ale také na stabilitu formy zkoušky**. Maturitní zkouška žáka MGO je i nadále zkouškou, která **prokazuje velmi vysokou úroveň vědomostí v co nejširším a pro budoucnost žáka nejoptimálnějším pojetí**.

V Ostravě dne 19. 6. 2013

Mgr. Ladislav Vasevič
ředitel MGO

3.1 Profil absolventa

Profil absolventa Matičního gymnázia

Celý složitý obsahový a kompoziční systém, dle kterého byl nový ŠVP tvořen, byl utvářen s jasným cílem vytvořit všechny podmínky pro harmonické utváření profilu absolventa naší školy, a to ve všech základních rovinách.

Odborné kompetence a širší záběr ve všech oborech vzdělávání musí vytvořit u žáka velmi **široký a odborně špičkový všeobecný základ (v celé šíři klasického gymnaziálního vzdělání od oborů humanitních až po přírodovědné a technické disciplíny)**, který mu umožní se nejen odpovědně rozhodnout o své budoucnosti, ale především mu umožní být schopen **reagovat flexibilně** na měnící se odborné a společenské požadavky moderních ekonomik globalizovaného světa s výhledem několika desetiletí.

Mimořádný důraz při formování osobnosti absolventa MGO, jako budoucí intelektuální elity evropského a celosvětového společenství, je kladen na **celkovou kultivovanost, humanitu, společenské chování a vystupování**.

Celé období studia je koncipováno a vedeno tak, aby byl vytvořen předpoklad pro upevnění schopnosti **systematického, cíleného a vysoce zodpovědného přístupu k plnění úkolů a studijních povinností**, a to jako základní atribut nejen pro úspěšné dokončení středoškolských a vysokoškolských studií, ale také jako předpoklad reálného uplatnění ve stále náročnějším celosvětově globalizovaném prostoru.

Velký důraz je kladen na osobnostní, odbornou, intelektuální a zájmovou specifikaci každé **osobnosti žáka s cílem maximální individualizace rozvoje právě těch schopností, pro které má budoucí absolvent MGO největší předpoklady**.

Špičkové zvládnutí mateřského jazyka všech teoretických i praktických rovinách tak, aby se stal jedním ze základních pracovních nástrojů intelektuálně a ryze odborně se profilujícího absolventa střední a vysoké školy. Výsledkem nového moderního přístupu v oblasti studia nejméně dvou cizích jazyků je vytvořit u absolventa MGO dostatek všech praktických kompetencí k tomu, aby byl anglický a nejméně jeden další cizí jazyk zvládnut ne jako pouhý formální cíl vzdělávání, ale aby se **dokonalá znalost cizího jazyka stala prostředkem dalšího studia a profesní seberealizace**.

Cíleně rozvíjenou oblastí každého absolventa je **schopnost hledat nová kreativní řešení, schopnost řešit koncepčně odborné úkoly a problémy, umět samostatně rozhodovat, plánovat a jednat**.

Mimořádně důležitou kompetencí absolventa Matičního gymnázia je **schopnost efektivně pracovat s fakty a informacemi, dále pak vědecky, kritickým způsobem umět pracovat s domněnkami a tvrzeními**.

Zásadní je **systém všech dovedností nutných pro racionální využití nejmodernějších ITC technologií** nejen

ve studiu, ale také ve fázi vlastní prezentace svých schopností a v oblasti prosazení svých schopností a vizi v konkurenčním prostředí.

Absolvent Matičního gymnázia musí být také **kulturně, společensky a politicky vyváženou osobností s širokým historickým povědomím, úctou k demokracii a rovným lidským právům.**

Významným rysem absolventa Matičního gymnázia je **pozitivní přístup k zdravému životnímu stylu, sportu a ekologickým otázkám.**

Důraz je kladen vedle odborných předmětů na **rozvoj estetických receptorů absolventa a je vytvořena schopnost vnímat a rozumět umění a krásnu.**

Absolvent Matičního gymnázia **ctí odkaz mnoha generací odborně a lidsky úspěšných absolventů a sám se stává nositelem těchto pozitivních hodnot.**

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanská
- Kompetence k podnikavosti

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

V souvislosti s novým pojetím gymnaziálního vzdělávání je kladen důraz na nové strategie a metody vzdělávání, které, mimo jiné, zdůrazňují rozvíjení a prohlubování klíčových kompetencí získaných na základní škole a utváření a rozvíjení kompetencí nových.

V Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia (RVP G), který je koncipován tak, aby vyvažoval množství poznatků, které se žáci ve škole naučí, s jejich schopností tyto poznatky využívat a rozvíjet potřebné dovednosti. Z tohoto důvodu se koncepce vzdělávání odvíjí od tzv. klíčových kompetencí, za které jsou považovány:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a personální,
- kompetence občanské,
- kompetence k podnikavosti.

Je otázkou, zda těchto pět klíčových kompetencí bude pro dosažení stanoveného profilu absolventa gymnázia dostatečné a zda nebude nutné identifikovat, definovat a do školských dokumentů prosadit kompetence další.

Úroveň jednotlivých klíčových kompetencí je v RVP G podrobně vymezena (podrobné vymezení klíčových kompetencí dle RVP viz výše).

Osvojení těchto klíčových kompetencí má význam pro osobní rozvoj žáků a má jim pomoci k tomu, aby se dokázali aktivně zapojit do společnosti a uplatnit v osobním i profesním životě. V RVP G jsou klíčové kompetence přímo provázány s obsahem vzdělávání, takže k jejich osvojování přispívají všechny vzdělávací oblasti a obory.

Pro další rozvoj klíčových kompetencí na gymnáziu se učitelé zaměří:

- na návaznost klíčových kompetencí na základní škole a na gymnáziu;

Rozvoj klíčových kompetencí je již součástí cílů vzdělávání v RVP ZV. Jednotlivé kompetence v RVP ZV a RVP G se více méně shodují, rozdílná by ovšem měla být úroveň, které mají žáci na konci gymnázia dosáhnout. Úkolem učitele je představit si za klíčovými kompetencemi konkrétní činnosti, které mohou ve svých předmětech realizovat.

- jak propojit klíčové kompetence s vyučovacími předměty;

Učitelé se zabývají klíčovými kompetencemi skrze svůj vlastní předmět a mají na mysli cíl, ke kterému žáky chtějí dovést. Zvolí si časový horizont a určí vhodné, vyhodnotitelné činnosti. Chceme-li při výuce

zasáhnout co nejširší skupinu žáků, je na místě předávat některé znalosti způsobem, při němž žáci k učivu přistoupí aktivně a více různými způsoby. Hlubší zkoumání klíčových kompetencí vede k závěru, že nejde tolik o změnu vlastního obsahu učiva, ale spíše o způsob podání. Je velmi prospěšné si současně ujasnit, jaké dovednosti je ve svém předmětu chceme naučit a jaké postoje u nich chceme pomoci budovat.

- jak lze pro rozvoj klíčových kompetencí využít ukázkové lekce uvedené na webových stránkách a v pedagogické literatuře;

V ukázkových lekcích, které jsou zpracovány na webových stránkách nebo v různých příručkách, je rozvíjení klíčových kompetencí realizováno buď v různých předmětech prostřednictvím oborových očekávaných výstupů, či samostatně, kdy hlavním cílem je rozvíjení obecně potřebných dovedností. Lekce mohou učitelům ukázat, jak lze klíčové kompetence s očekávanými výstupy propojovat a jaké metodologické postupy lze při jejich rozvoji použít.

- na hodnocení klíčových kompetencí;

Má-li být rozvíjení klíčových kompetencí efektivně zařazeno do výuky, je třeba k němu přistupovat jako ke každému cíli – tj. určit nástroje, podle nichž poznáme, že cíle bylo dosaženo, a díky nimž můžeme sledovat vývoj v čase. Učitel sice rozvíjí klíčové kompetence prostřednictvím různých témat, ale je vhodné, aby si pro daný ročník zvolil několik klíčových kompetencí, které bude pravidelně zařazovat do výuky a na nichž bude sledovat, zda se jeho žáci zdokonalili.

- zpětnou vazbu - jak se daří učitelům v daném předmětu konkrétně rozvíjet klíčové kompetence;

V případě, že učitel inovuje své postupy, je přínosem, pokud podle kritérií hodnotí nejen práci svých žáků, ale vytvoří si kritéria a indikátory i pro hodnocení své vlastní práce. Autoevaluační otázky učitele mohou být velmi podobné těm, která dává svým žákům při výuce. Také kontrola ze strany vedení školy a koordinátora ŠVP může být chápána jako užitečný nástroj zpětné vazby a může vést k většímu zdokonalení a stále rostoucí profesionalizaci práce učitele.

Kompetence k učení

Žák:

- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí
- účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení;
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi;
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části;
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy;
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice;
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhájí podložené závěry;
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran;
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Žák:

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu;

- efektivně využívá moderní informační technologie;
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci;
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem;
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe;
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje;
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů;
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých;
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Žák:

- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě;
- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu;
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání;
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností
- přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování;
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví,
- poskytne ostatním pomoc;
- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhajuje informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Žák:

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace;
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit;
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další
- činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu;
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést;
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

3.3 Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Stylistika
3. ročník	Jazykověda
Anglický jazyk	
4. ročník	Psaní
Německý jazyk	
2. ročník	Vybrané doplňky k učivu
3. ročník	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
4. ročník	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
Španělský jazyk	
1. ročník	Gente
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk jako jedinec - psychologie Člověk ve společnosti - sociologie
Chemie	
1. ročník	Složení a struktura atomu
4. ročník	Úvod do biochemie
Hudební obor	
1. ročník	Hudba jako způsob identifikace Poselství hudebního díla
2. ročník	Notový zápis Novější styly a žánry Znaky hudebních slohů Moderní skladatelé Hudba jako statek
Tělesná výchova	
1. ročník	průpravná a kondiční cvičení atletika

Pokryto předmětem

Anglický jazyk
Španělský jazyk
Biologie

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
3. ročník	Jazykověda
4. ročník	Jazykověda

Anglický jazyk	
1. ročník	Poslech s porozuměním
4. ročník	Psaní
Základy společenských věd	
1. ročník	Člověk jako jedinec - psychologie
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie
Hudební obor	
	Notový zápis Novější styly a žánry Znaky hudebních slohů Moderní skladatelé Hudba jako statek
Tělesná výchova	
1. ročník	gymnastika

Pokryto předmětem

Anglický jazyk
Matematika
Biologie

Sociální komunikace

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Úvod do stylistiky
3. ročník	Jazykověda
Anglický jazyk	
1. ročník	Mluvení
Německý jazyk	
4. ročník	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
Španělský jazyk	
1. ročník	Presentaciones Gente En el restaurante Entre amigos
2. ročník	Ir de compras
3. ročník	Los medios de transporte En los almacenes
Základy společenských věd	
1. ročník	Člověk jako jedinec - psychologie
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie
Hudební obor	
1. ročník	Gesto a pohyb Hudba jako způsob identifikace Popis hudebního díla
2. ročník	Rozšiřování hlasového rozsahu Notový zápis Znaky hudebních slohů Hudba jako statek
Tělesná výchova	
1. ročník	doplňkové sporty

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

Morálka všedního dne

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Úvod do stylistiky
Anglický jazyk	
2. ročník	Mluvení
Německý jazyk	
1. ročník	Konverzační témata
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk jako jedinec - psychologie
3. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie
3. ročník	Úvod do filozofie a etiky
4. ročník	Občan ve státě - politologie
Chemie	
	Úvod do biochemie
Hudební obor	
1. ročník	Hudba jako způsob identifikace Popis hudebního díla
2. ročník	Rozšiřování hlasového rozsahu

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Spolupráce a soutěž

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Stylistika
Španělský jazyk	
3. ročník	En Espana Excursion al extranjero Monumentos
Informační a komunikační technologie	
2. ročník	Počítačová grafika Prezentace, tvorba webových stránek
Dějepis	
1. ročník	Kořeny evropské kultury
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk jako jedinec - psychologie Člověk ve společnosti - sociologie
Chemie	
1. ročník	Úvod do studia chemie – (vyšší gymnázium)
Hudební obor	
2. ročník	Gesto a pohyb Rozšiřování hlasového rozsahu Notový zápis
Tělesná výchova	
1. ročník	gymnastika atletika sportovní hry doplňkové sporty

Pokryto předmětem

Španělský jazyk

Matematika

Biologie

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Globalizační a rozvojové procesy

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
4. ročník	Stylistika
Španělský jazyk	
2. ročník	En la ciudad
Dějepis	
4. ročník	Rozdělený a integrující se svět Svět na prahu 21.století - základní problémy
Základy společenských věd	
2. ročník	Ekonomie - člověk a svět práce
4. ročník	Mezinárodní vztahy, globální svět

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
3. ročník	Literatura od konce 19. století do 1. poloviny 20. století
4. ročník	Literatura od poloviny 20. století po současnost
Anglický jazyk	
	Mluvení
Španělský jazyk	
1. ročník	Gente En el restaurante Entre amigos
2. ročník	Ir de compras En Espana Viajes
3. ročník	Los medios de transporte En los almacenes Excursion al extranjero Monumentos Fiestas
4. ročník	En el coche El arte
Dějepis	
	Svět na prahu 21.století - základní problémy
Základy společenských věd	
3. ročník	Úvod do filozofie a etiky
4. ročník	Mezinárodní vztahy, globální svět

Chemie	
1. ročník	Chemické reakce a výpočty z chemických rovnic
3. ročník	Uhlovodíky Surovinové zdroje Halogenderiváty uhlovodíků
4. ročník	Syntetické makromolekulární látky
Biologie	
1. ročník	BIOLOGIE VIRŮ BIOLOGIE ROSTLIN BIOLOGIE BAKTERIÍ
2. ročník	BIOLOGIE PROTIST BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (živočišné houby - členovci) BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (ostnokožci - savci)
3. ročník	BIOLOGIE ČLOVĚKA FYLOGENEZE ČLOVĚKA
4. ročník	GENETIKA EKOLOGIE BIOLOGIE ČLOVĚKA (pohlavní soustava a ontogeneze)

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

Biologie

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
3. ročník	Literatura od konce 19. století do 1. poloviny 20. století
Španělský jazyk	
2. ročník	En Espana En la naturaleza
3. ročník	Los medios de transporte En los almacenes
Dějepis	
4. ročník	Rozdělený a integrující se svět Svět na prahu 21. století - základní problémy
Základy společenských věd	
	Mezinárodní vztahy, globální svět

Pokryto předmětem

Španělský jazyk

Žijeme v Evropě

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Úvod do studia českého jazyka Literatura od počátků do NO
2. ročník	Od obrozenecké literatury po realismus
3. ročník	Literatura od konce 19. století do 1. poloviny 20. století
4. ročník	Literatura od poloviny 20. století po současnost
Anglický jazyk	
1. ročník	Čtení s porozuměním

2. ročník	Čtení s porozuměním
3. ročník	Psaní
4. ročník	Mluvení Psaní
Německý jazyk	
1. ročník	Vybrané doplňky k učivu
2. ročník	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
3. ročník	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
4. ročník	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
Španělský jazyk	
1. ročník	Presentaciones Gente Direcciones Entre amigos
2. ročník	En Espana Viajes En la ciudad En la naturaleza
3. ročník	En los almacenes Monumentos Fiestas
4. ročník	En el coche El arte
Dějepis	
1. ročník	Počátky lidské společnosti Kořeny evropské kultury
Základy společenských věd	
2. ročník	Úvod do religionistiky
4. ročník	Občan a právo Občan ve státě - politologie Mezinárodní vztahy, globální svět
Hudební obor	
1. ročník	Hudba vokální a instrumentální Hudební skladatelé Hudba jako způsob identifikace
2. ročník	Komunikace hudby
Výtvarný obor	
1. ročník	Znakové systémy výtvarného umění
2. ročník	Znakové systémy výtvarného umění

Pokryto předmětem

Španělský jazyk

Vzdělávání v Evropě a ve světě

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Úvod do studia českého jazyka Literatura od počátků do NO
2. ročník	Od obrozenecké literatury po realismus
Anglický jazyk	
3. ročník	Čtení s porozuměním
Německý jazyk	
4. ročník	Vybrané doplňky k učivu
Španělský jazyk	
1. ročník	En el restaurante

2. ročník	Ir de compras Viajes
3. ročník	Monumentos
Základy společenských věd	
4. ročník	Mezinárodní vztahy, globální svět
Hudební obor	
1. ročník	Hudební styly a žánry Hudba vokální a instrumentální Hudební skladatelé Hudba jako způsob identifikace
2. ročník	Komunikace hudby
Výtvarný obor	
1. ročník	Znakové systémy výtvarného umění
2. ročník	Znakové systémy výtvarného umění

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Základní problémy sociokulturních rozdílů

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Jazykověda
Anglický jazyk	
1. ročník	Psaní
2. ročník	Čtení s porozuměním
Německý jazyk	
3. ročník	Konverzační témata
Španělský jazyk	
2. ročník	Viajes En la ciudad En la naturaleza
3. ročník	En los almacenes Excursion al extranjero Monumentos
4. ročník	En el coche
Dějepis	
1. ročník	Počátky lidské společnosti
4. ročník	Rozdělený a integrující se svět
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie Úvod do religionistiky
Hudební obor	
1. ročník	Starší hudební díla Hudební styly a žánry Popis hudebního díla
2. ročník	Komunikace hudby

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

Psychosociální aspekty interkulturality

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Jazykověda
Anglický jazyk	
	Poslech s porozuměním
4. ročník	Čtení s porozuměním
Německý jazyk	
	Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
Španělský jazyk	
3. ročník	Los medios de transporte
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie
Hudební obor	
1. ročník	Starší hudební díla Popis hudebního díla
2. ročník	Komunikace hudby

Pokryto předmětem

Španělský jazyk

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Jazykověda Od obrozené literatury po realismus
4. ročník	Literatura od poloviny 20. století po současnost
Anglický jazyk	
3. ročník	Mluvení
4. ročník	Mluvení
Španělský jazyk	
1. ročník	Direcciones Entre amigos
2. ročník	Ir de compras En Espana En la naturaleza
4. ročník	El arte
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie
Hudební obor	
1. ročník	Tvoření tónu, intonace a improvizace Instrumentální hra Popis hudebního díla

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Problematika vztahů organismů a prostředí

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Literatura od počátků do NO
Anglický jazyk	
3. ročník	Mluvení
Dějepis	
4. ročník	Svět na prahu 21.století - základní problémy
Chemie	
3. ročník	Dusíkaté deriváty
Biologie	
1. ročník	OBEČNÁ BIOLOGIE BIOLOGIE VIRŮ BIOLOGIE ROSTLIN BIOLOGIE BAKTERIÍ
2. ročník	BIOLOGIE PROTIST BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (živočišné houby - členovci) BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (ostnokožci - savci)
3. ročník	BIOLOGIE HUB BIOLOGIE ČLOVĚKA FYLOGENEZE ČLOVĚKA
4. ročník	GENETIKA EKOLOGIE BUNĚČNÁ BIOLOGIE

Pokryto předmětem

Biologie

Člověk a životní prostředí

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Literatura od počátků do NO
4. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
3. ročník	Psaní
4. ročník	Psaní
Španělský jazyk	
3. ročník	Excursion al extranjero
Dějepis	
1. ročník	Nejstarší civilizace Kořeny evropské kultury
4. ročník	Svět na prahu 21.století - základní problémy
Základy společenských věd	
	Mezinárodní vztahy, globální svět
Fyzika	
	Fyzika mikrosvět

Chemie	
1. ročník	Periodická soustava prvků
3. ročník	Uhlovodíky Surovinové zdroje Dusíkaté deriváty
Biologie	
1. ročník	BIOLOGIE VIRŮ BIOLOGIE ROSTLIN BIOLOGIE BAKTERIÍ
2. ročník	BIOLOGIE PROTIST BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (živočišné houby - členovci) BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (ostnokožci - savci)
3. ročník	BIOLOGIE HUB BIOLOGIE ČLOVĚKA FYLOGENEZE ČLOVĚKA ZDRAVÍ ČLOVĚKA
4. ročník	GENETIKA EKOLOGIE BUNĚČNÁ BIOLOGIE

Pokryto předmětem

Španělský jazyk

Biologie

Životní prostředí regionu a České republiky

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Od obrozenecké literatury po realismus
4. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
2. ročník	Čtení s porozuměním
3. ročník	Psaní
Chemie	
	Surovinové zdroje Dusíkaté deriváty
Biologie	
1. ročník	BIOLOGIE VIRŮ BIOLOGIE ROSTLIN BIOLOGIE BAKTERIÍ
2. ročník	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (živočišné houby - členovci) BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (ostnokožci - savci)
3. ročník	BIOLOGIE HUB BIOLOGIE ČLOVĚKA FYLOGENEZE ČLOVĚKA
4. ročník	GENETIKA EKOLOGIE BUNĚČNÁ BIOLOGIE
Výtvarný obor	
1. ročník	Znakové systémy výtvarného umění
2. ročník	Znakové systémy výtvarného umění

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Biologie

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Média a mediální produkce

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Stylistika
3. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
1. ročník	Čtení s porozuměním
2. ročník	Psaní
Německý jazyk	
4. ročník	Vybrané doplňky k učivu
Informační a komunikační technologie	
1. ročník	Zdroje a vyhledávání informace, komunikace
2. ročník	Prezentace, tvorba webových stránek
Dějepis	
3. ročník	Osvícenství. Revoluce a idea svobody. Modernizace společnosti
Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie Ekonomie - člověk a svět práce
Chemie	
3. ročník	Uhlovodíky
Hudební obor	
1. ročník	Hudební styly a žánry Hudební skladatelé Hudba jako způsob identifikace Popis hudebního díla Poselství hudebního díla
2. ročník	Komunikace hudby Novější styly a žánry Moderní skladatelé Význam hudebních děl
Výtvarný obor	
1. ročník	Znakové systémy výtvarného umění
2. ročník	Znakové systémy výtvarného umění

Pokryto předmětem

Anglický jazyk
Španělský jazyk
Matematika

Mediální produkty a jejich význam

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
3. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
Čtení s porozuměním	
Informační a komunikační technologie	
1. ročník	Zdroje a vyhledávání informace, komunikace

Základy společenských věd	
2. ročník	Člověk ve společnosti - sociologie
Fyzika	
3. ročník	Elektrické a magnetické pole
Hudební obor	
1. ročník	Hudební styly a žánry Hudební skladatelé Hudba jako způsob identifikace Popis hudebního díla Poselství hudebního díla
2. ročník	Komunikace hudby Novější styly a žánry Moderní skladatelé Význam hudebních děl

Pokryto předmětem

Anglický jazyk
Španělský jazyk

Uživatelé

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
3. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
Čtení s porozuměním	
Německý jazyk	
1. ročník	Gramatika Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
2. ročník	Gramatika Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
3. ročník	Gramatika Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
4. ročník	Gramatika Konverzační témata Vybrané doplňky k učivu
Informační a komunikační technologie	
1. ročník	Zdroje a vyhledávání informace, komunikace
Základy společenských věd	
4. ročník	Občan a právo
Hudební obor	
1. ročník	Hudební nástroje Hudební styly a žánry Hudební skladatelé Hudba jako způsob identifikace Popis hudebního díla Poselství hudebního díla
2. ročník	Komunikace hudby Novější styly a žánry Moderní skladatelé Význam hudebních děl

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Účinky mediální produkce a vliv médií

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
2. ročník	Stylistika
3. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
	Poslech s porozuměním
4. ročník	Čtení s porozuměním
Informační a komunikační technologie	
1. ročník	Zdroje a vyhledávání informace, komunikace
Dějepis	
3. ročník	Osvícenství. Revoluce a idea svobody. Modernizace společnosti
4. ročník	Rozdělený a integrující se svět
Základy společenských věd	
3. ročník	Úvod do filozofie a etiky
4. ročník	Občan ve státě - politologie
Hudební obor	
1. ročník	Hudební styly a žánry Hudební skladatelé Hudba jako způsob identifikace Popis hudebního díla Poselství hudebního díla
2. ročník	Komunikace hudby Novější styly a žánry Moderní skladatelé Význam hudebních děl

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

Role médií v moderních dějinách

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
1. ročník	Úvod do studia českého jazyka
3. ročník	Stylistika
Anglický jazyk	
4. ročník	Poslech s porozuměním
Dějepis	
	Rozdělený a integrující se svět Svět ve válce Svět na prahu 21. století - základní problémy
Základy společenských věd	
	Mezinárodní vztahy, globální svět
Hudební obor	
1. ročník	Hudba jako způsob identifikace
2. ročník	Komunikace hudby Novější styly a žánry Moderní skladatelé Význam hudebních děl

Pokryto předmětem

Anglický jazyk

Španělský jazyk

4 Učební plán

Název školy	Matičnické gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace		
Adresa	Dr. Šmerala 25, Ostrava, 728 04		
Název ŠVP	ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)		
Platnost	1.9.2013 č.j. GMAT/1373/2 013	Dosažené vzdělání	Úplné střední vzdělání
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

Poznámky k učebnímu plánu švp g pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Český jazyk a literatura:

Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku cvičení z ČJ a tyto hodiny se mohou dělit

Cizí jazyk:

Všichni žáci se povinně učí předmětu Anglický jazyk

Další cizí jazyk:

Jako další cizí jazyk žáci volí jeden z předmětů:

- Francouzský jazyk
- Německý jazyk
- Ruský jazyk
- Španělský jazyk

Matematika:

- Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku cvičení z M a tyto hodiny se mohou dělit

Informační a komunikační technologie:

- Během studia se mohou hodiny pro výuku IKT dělit

Fyzika:

- Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku cvičení z F a tyto hodiny se mohou dělit.

Chemie

- Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku cvičení z CH a tyto hodiny se mohou dělit.

Biologie:

- Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku cvičení z BI a tyto hodiny se mohou dělit.

Hudební výchova:

- Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku HV a tyto hodiny se mohou dělit.

Výtvarná výchova:

- Během studia se mohou vyčlenit hodiny pro výuku VV a tyto hodiny se mohou dělit.

Tělesná výchova:

- Během studia se mohou hodiny pro výuku TV dělit.

Člověk a svět práce

- Vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce je realizován v předmětu Základy společenských věd.

Geologie

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Geologie je realizován v předmětu Biologie a Zeměpis.

Volitelné předměty:

- Podrobné pokyny pro volbu volitelných předmětů ve 3. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v 7. a 8. ročníků vyššího stupně víceletého gymnázia jsou uvedené v Katalogu volitelných předmětů pro Matiční gymnázium, Ostrava, který je součástí ŠVP G.

Učební plán ročníkový

Povinné předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
Anglický jazyk	4	4	4	4	16
2. cizí jazyk	4	4	3	3	14
Matematika	4	3	4	3	14
Informační a komunikační technologie	2	2	-	-	4
Dějepis	2	2	2	1	7
Základy společenských věd	1	2	2	2	7
Fyzika	2	2	2	2	8
Chemie	2	2	2	2	8
Biologie	2	2	2	2	8
Zeměpis	2	2	2	-	6
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Estetická výchova	2	2	-	-	4
Celkem v ročníku	33	33	''	''	% &

Celkový učební plán

RVP		ŠVP	
Jazyk a jazyková komunikace		46	46
Další cizí jazyk	2. cizí jazyk	14	14
Cizí jazyk	Anglický jazyk	16	16
Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	16	16
Matematika a její aplikace		14	14
Matematika	Matematika	14	14
Informační a komunikační technologie		4	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	4	4
Člověk a společnost		14	14
Dějepis	Dějepis	7	7
Občanský a společenskovední základ	Základy společenských věd	7	7
Člověk a příroda		30	30
Biologie	Biologie	8	8
Chemie	Chemie	8	8
Fyzika	Fyzika	8	8
Geografie	Zeměpis	6	6
Člověk a zdraví		8	8
Tělesná výchova	Tělesná výchova	8	8
Volitelné předměty		4	4
	Estetická výchova	4	4
Celková dotace		% &	% &
Disponibilní dotace		&*	&*

Volitelné předměty

1. ročník

2. cizí jazyk

Německý jazyk	4
Španělský jazyk	4
Francouzský jazyk	4
Ruský jazyk	4

Estetická výchova

Hudební obor	2
Výtvarný obor	2

2. ročník

2. cizí jazyk

Německý jazyk	4
Španělský jazyk	4

Francouzský jazyk	4
Ruský jazyk	4

Estetická výchova

Hudební obor	2
Výtvarný obor	2

3. ročník

2. cizí jazyk

Německý jazyk	3
Španělský jazyk	3
Francouzský jazyk	3
Ruský jazyk	3

4. ročník

2. cizí jazyk

Německý jazyk	3
Španělský jazyk	3
Francouzský jazyk	3
Ruský jazyk	3

Učební osnovy

Škola	Matiční gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace, Dr. Šmerala 25, Ostrava, 728 04		
Název ŠVP	ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)		
Platnost	1.9.2013 č.j. GMAT/1373/2013	Délka studia v letech:	4.0
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika oblasti

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východiska ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Osvojení cizích jazyků navazuje na poznání českého jazyka a má i podobné cíle – postupné zvládnutí mluvených a psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence, jsou tu však i cíle specifické. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné epoše nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší mobilitu žáka a jeho rychlejší orientaci.

V současné době je ve výuce cizích jazyků kladen důraz na zvyšování komunikativní úrovně, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat na běžná témata, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům jiných lidí a respektovat je.

Vyučování cizím jazykům vede žáky k prohlubování komunikačních schopností získaných na základní škole (znalosti lingvistické, sociolingvistické, pragmatické).

Vzdělávání v oboru Cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B2 podle tohoto rámce. Vzdělávání v oboru Další cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.³

Pokud žák nemá (žákovi není nabídnuta) možnost na škole navázat na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností získaných v předchozím vzdělávání odpovídající úrovni A1 nebo A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, vzdělává se v cizím jazyce dle nabídky školy. Vzdělávání v tomto jazyce je určeno pro absolutní začátečníky a směřuje k dosažení úrovně, kterou určuje škola dle svých možností a kterou vymezi ve svém ŠVP podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

V tomto případě ovšem musí být zachována podmínka, kdy si žák volí dva jazyky z libovolného vzdělávacího oboru tak, aby alespoň z jednoho jazyka získal jazykové znalosti a komunikační dovednosti odpovídající minimálně úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a užívání jazyka českého i cizího jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým, k vyjádření vlastních potřeb a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů a jako prostředku pro další samostatné celoživotní vzdělávání;
- zvládnání základních pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování;
- utváření všeobecného přehledu o společensko-historickém vývoji lidské společnosti, který napomáhá k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot různých jazykových komunit;
- porozumění sobě samému, pochopení své role v různých komunikačních situacích a k vymezení vlastního místa mezi různými komunikačními partnery;
- tvořivé práci nejen s věcným, ale i s uměleckým textem, jež vede k porozumění významové výstavbě textu, k jeho posouzení z hlediska stylového, pozitivně působícího na estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti;
- vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké a neumělecké literatury, které se později projeví v celoživotní orientaci žáka;
- formování hodnotových orientací, vkusových preferencí a k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.

5.1.1 Český jazyk a literatura

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	4	4	4

Charakteristika předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících gymnázia.

Týdenní časová dotace je:

- 1. ročník – 4 hodiny,
- 2. ročník – 3 hodiny,
- 3. ročník – 4 hodiny,
- 4. ročník – 4 hodiny.

V případě organizační nebo ekonomické nutnosti lze jednu hodinu rozdělit na cvičení. Pro doplnění a zpestření výuky je možno přesunout kratodobě výuku do terénu - studijní pobyty.

Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět a vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, je tedy součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Náplň, forma výuky i vyučovací pomůcky jsou sestaveny dle skutečnosti, že na školu přicházejí především nadaní žáci.

V souladu s rozvojem racionálního poznávání jazyka a komunikačních dovedností probíhá také rozvoj mravních, citových a volních stránek žáků v závislosti na učivu předmětu Český jazyk a literatura.

Cílený rozvoj klíčových kompetencí základního vzdělávání, především kompetence komunikativní, přispívá k percepci a odpovídajícímu užívání českého jazyka v konkrétních komunikačních situacích, v nichž je jazyk žákem chápán jako prostředek porozumění a naslouchání, proto vhodnou formou výuky žáky motivujeme k výstižnému, jednoznačnému vyjadřování ve všech typech komunikačních situací. Žáky vedeme uvědoměle v průběhu celého studia předmětu k pěstování jazykových i stylizačních dovedností a návyků, ke zdokonalení jak ústního, tak písemného vyjadřování, ke schopnosti samostatně řešit složitější jazykové nebo stylistické úkoly, pohotově, jasně, jazykově i věcně správně se vyjadřovat a smysluplně komunikovat, popsat a vyjádřit i složité jevy a skutečnosti, pracovat s náročnějšími odbornými i uměleckými texty, ke schopnosti pracovat aktivně s různými jazykovými pomůckami a také samostatně pod vedením učitele poznávat bohatství a krásu jazyka.

Žáky podněcujeme k praktickému užívání různých vyjadřovacích prostředků nejen v písemném, ale i v ústním projevu, k uplatnění poznatků z hodin slohu, jazykového vyučování i literatury. Formou rétorických cvičení je učíme zaujmout a vyjádřit vlastní postoj k věcem, jevům, situacím i problémům z každodenního života, obhájit své názory a vhodně argumentovat. Analýzou mluvených i psaných textů přispíváme k jejich porozumění, hledání souvislostí a respektování rozmanitostí eventuálních interpretačních variant.

Klíčový význam ve výchově ke „čtenářství“ přikládáme výuce kritickému čtení, stejně jako autentickému osobnímu čtenářskému prožitku, přičemž se žák učí formovat vlastní názory, tvořit vlastní texty.

Jádro vyučování literatuře přitom tvoří osvojení si širších základů literární kultury, prohloubení, upevnění a rozvíjení dovedností a schopností percepčních, čtenářských, intelektuálních, vyjadřovacích, tvořivých a schopnosti empatie, objektivní hodnocení literárních děl a pochopení významu literatury i umění pro život člověka. K osvojení literárněvědných poznatků jsou využívány metody respektující výchovné cíle i zájmy žáků.

Výuka probíhá nejen ve třídách klasických, ale i vybavených moderní počítačovou technologií a audiovizuální technikou. Žáci pracují samostatně, skupinově i v kolektivu. Propojení s dalšími humanitními předměty umožňují krátkodobé i dlouhodobé společné projekty.

Kromě tradiční práce s učebnicemi klasickými a multimediálními, které využívají některé principy problémového a programového vyučování a počítají i s využitím informačních technologií, umožňujeme žákům samostatnou či společnou práci s algoritmy, jazykovými a literárními příručkami, odbornými publikacemi, různými typy slovníků, s encyklopediemi.

V rámci využívání multimédií ve výuce seznamujeme žáky s novými technologiemi a strategiemi učení se.

Žáci se aktivně účastní mimoškolních aktivit (dramatická výchova – divadelní soubor Tajfun, recitační a jazykové soutěže, čtenářské besedy, literární soutěže a happeningy, olympiády).

1. ročník

4 týdně, P

Úvod do stylistiky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	Slohotvorní činitelé Rozvrstvení jazykových prostředků Přehled funkčních stylů Úvod do odborného stylu - administrativa Úvod do uměleckého stylu - úvahový postup Praktický nácvik - tvorba odborných textů

Úvod do studia českého jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	Čeština jako národní jazyk Spisovné a nespisovné útvary Norma a kodifikace Vývoj češtiny Jazyková kultura Základy jazykovědy Vývojové tendence v současné češtině

Literatura od počátků do NO

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozlíší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl	Slovesné umění a jiné formy umění Neevropské (orientální) literatury Antická literatura Středověká literatura Husitská literatura Renesanční literatura Renesanční humanismus a baroko v české literatuře Klasicismus a osvícenství Preromantismus Obrozenecká literatura - věda

1. ročník

2. ročník

4 týdne, P

Stylistika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka	Popisný postup Charakterizační postup Popis jako součást vyprávění Komunikační výchova a mediální výchova Racionální studium a jeho metody

Jazykověda

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací tvůřivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje	Fonetika a fonologie Úvod do ortoepie Tvarosloví a přejímání slov Vývojové tendence tvarosloví v současné češtině

Od obrozenecké literatury po realismus

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým	Obrozenecká literatura Romantismus Mezi romantismem a realismem Básnické programy generace 70. a 80.let Světový realismus Český realismus

3. ročník

4 týdne, P

3. ročník

Stylistika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)	Publicistický styl Odborný styl Umělecký styl Nejčastější slohové odchylky a chyby Praktické studium odborné literatury

Jazykověda

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)	Opakování a procvičování pravopisu lexikálního, tvaroslovného a syntaktického, práce s jazykovými příručkami Opakování a prohlubování poznatků z české syntaxe Kompoziční a jazykové prostředky publicistického stylu

Literatura od konce 19. století do 1. poloviny 20. století

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní	Z české a světové literatury konce 19. a počátku 20. století Z prózy a poezie světových autorů mezi dvěma světovými válkami Česká meziválečná próza a poezie Vývoj divadelnictví v 19. a první polovině 20. století Počátky umělecké kritiky

4. ročník

4 týdně, P

Stylistika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	Přehled stylů, slohových postupů a útvarů, jejich určující znaky a vlastnosti Praktický nácvik úvahového postupu Rozvíjení vypravěčského umění Řečnická cvičení Příprava seminární práce

4. ročník

Jazykověda

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozdělí a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech	Shrnutí, prohloubení znalostí a aplikace pravidel českého pravopisu, syntaxe a morfologie Stylistika a textová syntax - principy výstavby textu (kompozice) Funkční styl umělecké literatury - literární dílo jako komunikát, jazyk beletristického vypravování

Literatura od poloviny 20. století po současnost

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu rozdělí a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	Česká poezie a próza v době nacistické okupace Meziválečné české drama a divadlo Česká próza a poezie po druhé světové válce České divadlo 2. poloviny 20. století Významná díla a významné osobnosti světové dramatické tvorby 20. století Významná díla světové poezie a prózy 2. poloviny 20. století Ze současné literatury a současného divadla

5.1.2 Anglický jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	4	4	4

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v RVP G, zároveň respektuje požadavky Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERRJ).

Cílem předmětu anglický jazyk, který je realizován pro všechny žáky v prvním, druhém, třetím a čtvrtém ročníku jako hlavní cizí jazyk, je osvojení tohoto jazyka na komunikační úrovni s ohledem na požadavky moderní společnosti, která považuje anglický jazyk nejen za nástroj každodenní komunikace, ale především za prostředek k získávání dalších informací potřebných k osobnostnímu i profesnímu rozvoji.

Žáci jsou v hodinách vedeni podle konkrétního obsahu jednotlivých úrovní SERRJ v oblasti gramatiky, slovní zásoby i komunikačních dovedností tak, aby základní výstupní úroveň byla úroveň B2.

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci se v průběhu studia setkávají i s jinými variantami angličtiny a porovnávají je. Učivo zahrnuje okruhy RVP G, které se prakticky realizují v závislosti na konkrétních výukových materiálech a konkrétních požadavcích jednotlivých bodů učiva ŠVP: Jazykové prostředky a funkce (fonetika, pravopis, gramatika, lexikologie), Komunikační funkce jazyka a typy textů (postoj, názor, stanovisko, emoce, morální postoje a funkce, kratší i delší písemný projev, čtený či slyšený text, samostatný ústní projev, interakce, informace z médií), Tematické okruhy a komunikační situace (oblast veřejná, oblast pracovní, oblast vzdělávací, oblast osobní, oblast osobnostní, oblast společenská) a Realie anglicky mluvících zemí (politické a ekonomické postavení ve světě, stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury, vztahy s Českou republikou, literatura, významná díla a autoři, věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy, život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti, jazykové zvláštnosti a odlišnosti, média a jejich účinky na jednotlivce a společnost, aktuální události a dění většího významu, autentické materiály).

Náplní výuky je rozvoj všech stránek jazykových dovedností. Učivo v jednotlivých blocích je sestaveno s ohledem na splnění hlavního cíle – rozvoj a upevnění komunikačních dovedností. Výuka neprobíhá v celých třídách, ale ve skupinách, aby byla zajištěna maximální možná spolupráce vyučujícího se žákem. Skupina je vytvořena podle úrovně dosažené v přechodném vzdělávání, tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů.

Témata gramatického a lexikálního učiva vycházejí z požadavků úrovně B1 a B2 SERRJ i platných učebnic

dokumentů pro gymnázia, ale nejsou v ŠVP specifikována pro jednotlivé ročníky. Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Výuka zároveň podporuje rozvoj samostatného kritického myšlení žáka, rozvoj jeho občanských postojů a pomáhá kvalitnímu a plnému začlenění žáka do společnosti.

V rámci výuky se žáci seznámí s informacemi týkajícími se života v anglicky mluvících zemích v Evropě i ve světě – geografie, historie, kultura, umění, sport, současné společenské dění atd. K rozšíření komunikačních dovedností dochází realizací odborných témat jako zdraví, životní prostředí, právo, ekonomika, mediální komunikace apod. V rámci mezipředmětových vztahů si žáci upevní základní znalosti získané ve výuce přírodovědných i humanitních předmětů. Pro upevnění a hlubší pochopení učiva je dle možností výuka realizována také v terénu, žáci se aktivně účastní kulturních a vzdělávacích akcí a v rámci organizace školního roku se zapojí do mezinárodních projektů a soutěží. Propojení vědních oblastí, kulturního a společenského prostředí i osobního pohledu na svět přispívá výraznou měrou k upevnění kompetencí potřebných pro celistvý rozvoj osobnosti žáka.

Na vzdělávací obsah předmětu navazuje dle organizačních a finančních možností školy ve třetím a čtvrtém ročníku obsah povinně volitelných předmětů vyučovaných v anglickém jazyce, které si žáci mohou zvolit dle svých individuálních zájmů a také dle svého plánovaného profesního zaměření.

Každý rok mohou být pořádány studijní zájezdy do Velké Británie, příp. Irska, kterých se mohou zúčastnit zájemci z řad žáků všech ročníků dle organizačních možností školy. Tyto studijní pobyty žákům nabízejí nejen výuku a přímé zapojení komunikačních dovedností v reálném prostředí, ale také aktivní a detailní poznávání sociálního, kulturního a společenského zázemí obyvatel žijících v anglosaském prostředí. Dle zájmu žáků, organizačních a finančních možností školy mohou být nabízeny také školní zájezdy do USA.

Seznam realizovaných průřezových témat:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

V anglickém jazyce jsou rozvíjeny kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence k řešení problémů, kompetence občanská a kompetence pracovní.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- uvádí žáky do problematiky probírané látky na začátku hodiny navázáním na známé pojmy a připomenutím osvojeného učiva;
- procvičuje se žáky znalostí z gramatiky a ukotvuje u nich osvojení si gramatických pravidel pomocí gramatických tabulek a vhodných cvičení;
- představuje novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy nebo odvozováním smyslu z kontextu;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami a aktivitami, a to ve dvou fázích: porozumění hlavní dějové lince a porozumění nových výrazů a frází;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení naučně populárních textů;
- vybízí žáky upevňovat si slovní zásobu pomocí cvičení v učebnici nebo z jiných zdrojů a zároveň sledovat svůj pokrok v učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z anglického jazyka, ale i svůj, osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací;
- zařazuje do výuky úlohy, které typově odpovídají maturitním zkouškám a připravuje tak žáky na tyto zkoušky.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává žákům střídavě různá cvičení k procvičování čtení, psaní, poslechu a mluvení; vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikaci;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci pomocí různých slohových útvarů;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma
- při práci na hodinách používá anglický jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní, aby povzbudil žáky vyjadřovat se na hodinách anglicky;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací.

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- vyžaduje pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními na opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení žáků;
- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisující skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;
- představuje jazykové funkce v kontextu příběhu mladých lidí, s nimiž se žák může ztotožnit;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- zařazuje do výuky práci ve dvojicích i v menších skupinkách;
- podporuje u žáků jejich sebedůvěru ve své schopnosti.

Kompetence občanská**Učitel**

- v diskusi po přečtení populárně naučných textů poukazuje na každodenní život lidí na celém světě;
- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami dovede žáky ke srovnání různých kultur a jejich respektování;
- využívá témata textů k podněcení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy v učebnici k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmů širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti**Učitel**

- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci na hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést.

Průřezová témata pokrývaná předmětem**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH****Tématické okruhy****Globalizační a rozvojové procesy****Globální problémy, jejich příčiny a důsledky**

Vzdělávání v Evropě a ve světě

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Sociální komunikace

Morálka všedního dne

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Role médií v moderních dějinách

Média a mediální produkce

Uživatelé

Účinky mediální produkce a vliv médií

Mediální produkty a jejich význam

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Životní prostředí regionu a České republiky

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Základní problémy sociokulturních rozdílů

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

1. ročník

4 týdne, P

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu rodilého mluvčího ve spisovném jazyce a na aktuální téma, identifikuje hlavní a doplňující informace v komunikátu rozliší ve srozumitelném mluveném projevu jednotlivé mluvčí a identifikuje komunikační situaci	Porozumění mluvenému slovu, frázím, větám a jednoduchým diskuzím a následná identifikace hlavní myšlenky komunikátu na známé téma Aplikace vyslechnutých jednoduchých pokynů a instrukcí v každodenním životě za účelem řešení jednoduchých každodenních situací (např. v obchodě, na cestách) Analýza základních informací z krátkých mluvených komunikátů pronášených rodilým mluvčím, které se zabývají předvídatelnými každodenními záležitostmi Melodie a rytmus slov, slovních spojení a vět v závislosti na postoji mluvčího

1. ročník

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • srozumitelně, obsahově i formálně správně reprodukuje přečtený zjednodušený autentický text • podrobně a bez přípravy popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • bez přípravy se dokáže zapojit do hovoru týkajícího se každodenního života (rodina, přátelé, škola, záliby)	Aplikace probírané slovní zásoby, naučených větných vzorců a frází k vyjádření informací o sobě (včetně vnější i vnitřní charakteristiky), ostatních lidech, co dělají, kde žijí, co vlastní atd. Tvoření vět, krátkých frází a komunikátů za účelem uspokojení každodenních potřeb a o známých tématech Vyjádření vlastními slovy obsahu známého příběhu, popisu, informativního textu - na základě jednoduché osnovy Krátká společenská konverzace pomocí každodenních zdvořilostních frází Jednoduchý rozhovor o probíraných tématech s aplikací vyjádření osobních postojů a názorů - s podporou obrazového materiálu

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • rozpozná stavbu komunikátu a identifikuje hlavní a doplňující informace • vyhledá informace z různých textů a porovná je • rozumí většině textů, které obsahují často užívanou slovní zásobu • rozumí popisům událostí, pocitům, přáním v osobní korespondenci	Analýza krátkých, jednoduchých textů, které obsahují známá slova a vztahují se k probíraným tématům – čtenářská gramotnost a rozvoj kritického myšlení Nalezení konkrétních informací v jednoduchých každodenních písemných materiálech - jako je osobní korespondence nebo krátký novinový článek popisující známá témata Porovnání informací získaných z textu za účelem sestavení vlastní reprodukce textu Klasifikace dat získaných z krátkých informativních textů publicistického a výkladového stylu o způsobu života a kultuře obyvatel anglicky mluvících zemí se zaměřením na probíraná témata

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • jasně a výstižně vyjádří své názory a myšlenky • sestaví souvislý text a vyjádří své stanovisko • napíše osobní dopisy a e-maily obsahující popisy, zážitky, dojmy	Krátké základní popisy blízkých osob, životních podmínek, událostí, aktivit a každodenního života Základní pravidla osobní korespondence s ohledem na slovní zásobu, mluvnickí i stavbu komunikátu Jednoduché krátké texty vyjadřující hodnotící postoje autora Jednoduché vyprávění o svém životě a světě kolem nás Pravopis probíraných jevů

2. ročník

4 týdně, P

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • pochopí význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby • volně a srozumitelně reprodukuje vyslechnutý komunikát	Odvození významu neznámých slov z kontextu a významu věty v komplexním mluveném komunikátu proneseném rodilým mluvčím o běžných tématech Přiřazení hlavní myšlenky komunikátu ke konkrétnímu mluvčímu Porozumění a aplikace instrukcí pronášených rodilým mluvčím (jako například manuály, recepty, návody k obsluze) Reprodukce jednoduchého výkladu nebo stručné prezentace na probírané téma Porozumění autentickým audio materiálům s komunikáty o probíraných tématech ve spisovné angličtině Spisovná výslovnost, přízvuk, intonace slov a vět

2. ročník

Mluvení

Očekávané výstupy Žák: při setkání s rodilými mluvčími se aktivně účastní řízené diskuze na obecně známé téma formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule aktivně a správně komunikuje ve většině každodenních situací při kontaktu s rodilým mluvčím bez přípravy vypráví souvislý příběh, obsah knihy apod.	Učivo Krátký příspěvek do řízené diskuze na témata, jako jsou rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální události, a s využitím různých jazykových funkcí (informační, agitační, atd.) Aplikace získaných znalostí v komunikátech v běžných komunikačních situacích za účelem uspokojení každodenních potřeb Aktivní zapojení se do rozhovoru s respektem k sociálním a kulturním zákonitostem společenské konverzace Syntéza jednoduchých technik umožňujících začít, udržovat a ukončit krátký rozhovor nebo propojit sérii kratších, jednotlivých promluv do uceleného komunikátu (například užití nejčastěji se vyskytujících konektorů k propojení jednoduché věty s cílem vyprávět příběh nebo něco popsat)

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy Žák: aktivně využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu složitějšího obsahu rozumí obsahu a komunikačnímu záměru textů s převahou často užívané slovní zásoby	Učivo Vyhledávání specifických informací v komplexních textech na témata týkající se oblasti žákova zájmu Analýza delších textů nebo několika kratších textů za účelem nalezení specifických informací potřebných k vyřešení situace nebo problému a porovnání získaných informací Porozumění základní myšlence a hlavním bodům obsahu autentických publicistických textů Syntéza informací získaných přečtením popisu události, pocitů a přání v osobní korespondenci a následné vytvoření reakce splňující základní požadavky komunikační situace Vyhledávání informací ve výkladových a publicistických textech o kultuře, vývoji i současnosti společnosti a geografii anglicky mluvících zemí a Evropy (s použitím slovníku)

Psaní

Očekávané výstupy Žák: sestaví souvislý text a vyjádří své stanovisko logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů	Učivo Krátké zprávy s obsahem základních informací o událostech s využitím znalostí reálií ČR i dalších zemí světa Základní útvary formální a neformální korespondence Vyprávění o nepředvídatelných událostech, zážitcích Jednoduché administrativní útvary – formuláře, dotazníky Jednoduchý text informativního charakteru s prvky publicistického stylu – například recenze filmu nebo knihy

3. ročník

4 týdně, P

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy Žák: porozumí zápletce i sledu událostí ve filmu či hře přijímá a dále předává obsahově složitější informace, spontánně a plynule se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím	Učivo Rozebíraní plynulého mluveného komunikátu s přihlédnutím k regionálním odlišnostem a sociálním variantám angličtiny Analýza hlavních bodů přehledné a jasné každodenní konverzace a následná aplikace v diskuzi Rozlišení obecného sdělení od specifických informací za předpokladu, že rodilý mluvčí hovoří jasně a se srozumitelným přízvukem Porozumění hlavní myšlence filmu s jednoduchým příběhem a jazykem, ve kterém převládají vizuální sdělení Základy fonetického přepisu

3. ročník

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: přijímá a dále předává obsahově složitější informace, spontánně a plynule se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím reaguje spontánně a správně v méně běžných situacích s využitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů jasně a srozumitelně za použití bohaté slovní zásoby a adekvátních mluvnických prostředků vysvětlí své názory a postoje	Syntéza jazykových znalostí za účelem tvorby plynulých a srozumitelných komunikátů se záměrem vyjádření a obhajoby vlastních hodnot, postojů a přesvědčení Strategie podporující plynulost konverzace a spontánnost reakcí na každodenní komunikační situace Jasně a přehledně formulování názorů a závěrů s podporou základní logické argumentace Tvorba komunikátů se záměrem přizpůsobit se změnám směru a stylu projevu Základní prostředky koheze a koherence mluveného projevu

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: porozumí zápletce i sledu událostí ve filmu či hře používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace rozumí hlavní myšlence a obsahu stručných článků a zpráv, které se zabývají současnou problematikou	Porovnání závěrů jasných a stručných polemických textů s rozpoznáním obecné argumentace Posouzení informací získaných čtením textů z různých zdrojů – jednak oficiálních či neoficiálních, jednak z internetu, tisku, odborných publikací apod. Analýza obsahu a stanovení důležitosti dat získaných z médií Shrnutí informací obsažených ve výkladových textech o historii, kultuře a životě v anglicky mluvících zemích a uvedení získaných dat do souvislostí

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: přijímá a dále předává obsahově složitější informace, spontánně a plynule se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace samostatně tvoří podrobné texty	Krátká recenze nebo kritika uměleckého díla Odborný výklad o probíraných tématech s využitím srovnání získaných informací Základní útvary oficiálního i neoficiálního stylu s využitím znalostí základních pravidel anglické stylistiky Kompozice úvahy o světě kolem nás Pravopis probíraných jevů

4. ročník

4 týdne, P

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: na základě slyšeného adekvátně a správně okomentuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů rozumí obsahu delších promluv, výkladů či přednášek a autentickým materiálům - filmu, hře, rozhlasovému pořadu rozumí i náročnější výměně názoru, pokud je mu téma blízké	Analýza informací obsažených v diskuzi, které se účastní více komunikátorů a která nese prvky autentického záznamu komunikátů v běžných komunikačních situacích Syntéza informací získaných z výkladu, přednášky nebo prezentace s využitím znalostí základní odborné slovní zásoby vztahující se k probíranému tématu Analýza informací získaných poslechem autentických mluvených komunikátů (živého vysílání nebo záznamu z TV, internetu, rozhlasu) – různé varianty angličtiny Syntéza dat získaných poslechem výkladových komunikátů s obsahem jak konkrétních, tak abstraktních témat

4. ročník

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • přednese souvislý a samostatný projev na zadané téma • aktivně a spontánně se zapojuje do diskuzí o současných událostech • vyjádří se k tématům konkrétním i abstraktním srozumitelně a podrobně • obhájí své názory a sdělí i obecná stanoviska, jejich výhody a nevýhody	Bohatý a expresivní popis každodenních situací, kulturních aktivit, nepředvídatelných situací Jasná, přirozená výslovnost a intonace pronášených komunikátů Příspěvek do skupinových diskuzí na odborná i každodenní témata Syntéza získaných informací s jejich využitím pro samostatný projev v méně běžné, dokonce i obtížné situaci Samostatný komunikát o běžných i odborných tématech z oblasti reálií v anglicky mluvících zemích (například referát, výklad, prezentace)

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • čte s porozuměním literaturu v anglickém jazyce	Analýza formální a neformální korespondence Syntéza dat získaných čtením odborných článků za pomoci slovníku Vytvoření hypotéz na základě čtení informativních textů zabývajících se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska Řešení úloh na základě informací získaných čtením textů různých typů a z různých zdrojů Rozbor dat získaných čtením autentického textu krásné literatury nebo filmového scénáře nebo přepisu autentických záznamů rozhovorů uveřejněných v médiích

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • komunikuje správně na témata abstraktní i konkrétní v odborných situacích • vyjádří jasné stanovisko, které podpoří řadou adekvátních argumentů	Syntéza informací a argumentů z různých zdrojů za účelem vytvoření komplexního slohového útvaru (např. eseje) Texty o hypotetických situacích obsahující jasné a zřetelné spekulace, které žák podpoří argumenty Podrobné bohaté popisy a vyprávění o událostech a zážitcích s vyjádřením osobních postojů Základní útvary oficiálního a neoficiálního stylu Pravopis probíraných jevů

5.1.3 Německý jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	4	3	3

Charakteristika předmětu

Německý jazyk

-charakterizováno na základě obsahu, organizace a časového rozvržení

Žáci si vybírají druhý cizí jazyk na konci primy. Všichni žáci, kteří se učí tento cizí jazyk od sekundy, jsou zařazeni jako začátečníci.

Cíl: osvojování a rozvoj všech jazykových prostředků, postupné rozšiřování slovní zásoby, tzn. aby byli žáci schopni dorozumět se cizím jazykem v běžných životních situacích, a to jazykově správně a z hlediska výslovnosti co nejlépe normě.

Seznámování s reáliemi německy mluvících oblastí teoreticky i prakticky formou kulturních exkurzí do německy mluvících zemí.

Časové vymezení / dotace hodin za týden

- kvinta - 3 hodiny 1.roč. - 4 hodiny
- sexta - 3 hodiny 2. roč. - 4 hodiny
- septima - 3 hodiny 3. roč. - 3 hodiny
- oktáva - 3 hodiny 4. roč. - 3 hodiny

Organizace výuky

- Žáci jsou rozděleni do skupin
- Výuka probíhá ve kmenových třídách nebo v odborné jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a didaktickými pomůckami.
- V jednotlivých ročnících mohou být žákům nabídnuty studijní pobyty v rámci plnění ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie

- jsou prvořadě rozvíjeny kompetence- k učení
- komunikativní
- sociální
- personální

Žáci

- komunikují s učitelem, spolužáky, pracují ve skupinách
- pracují s textem a poslechovými cvičeními
- procvičují písemný projev (dopis, přání, vzkaz, vyprávění)
- pracují s médii (tisk, Internet..)

1. ročník

4 týdně, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Rozliší fonetickou a grafickou podobu slova <i>Správně vyslovuje, píše a čte jednodušší německý text (substantiva píše velkými písmeny, rozlišuje něm. dvojhlásky, přehlásky a jiné fonetické odlišnosti)</i> • Rozumí časovým informacím <i>Vyjádří různé časové údaje - dny v týdnu, měsíce, hodiny,</i> • Počítá, používá číslovky <i>Automaticky používá číslovky, (kolik je komu let, kolik věc stojí v obchodě, .. apod.) Procvičuje i základní početní úkony (sčítání, násobení, Letopočty</i> • Zvládá základní gramatické jevy, tvoří věty <i>časuje slovesa v přítomném čase (i silná slovesa) Používá modální slovesa a budoucí čas Orientuje se v časových předložkách Skloňuje podstatné jméno ve všech pádech Pracuje s osobními a přivlastňovacími zájmeny</i>	Podstatné jméno - člen určitý a neurčitý, jednotné číslo a množné číslo Skloňování podstatných jmen, osobního a přivlastňovacího zájmena časování slabých i silných sloves Předložky s dativem, akuzativem Modální slovesa v přítomném čase

1. ročník

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Rozumí časovým informacím <i>Vyjádří různé časové údaje - dny v týdnu, měsíce, hodiny,</i> Zvládá témata :škola, rodina, volný čas, nakupování <i>Formou nenáročné konverzace popíše rodinu, svou osobu, povídá o volném čase...a o vztahu k nakupování.</i> <i>Vypráví podle obrázku, popř. tvoří k danému tématu obrázkový projekt jako pracovní podklad</i> Dovede vést krátký rozhovor - představit se, pozdravit, sdělí co "nechce", "nemůže" apod. <i>Mluvení : omluvy, prosby, představování se apod</i>	Rodina a přátelé/ škola Bydlení Volný čas Jídlo, pití - návštěva restaurace

Vybranné doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Orientuje se ve slovníku, vzhledává samostatně nová slovíčka <i>Při tvoření textu používá aktivně slovník, sám vyhledává, orientuje se ve zkratkách</i> Umí napsat krátké sdělení / mail/ dopis <i>Napíše krátké sdělení na dané téma : nemohu přijít, omlouvám se, je mi líto</i> <i>Přání k narozeninám, Novému roku a pod.</i> Dovede vést krátký rozhovor - představit se, pozdravit, sdělí co "nechce", "nemůže" apod. <i>Mluvení : omluvy, prosby, představování se apod</i>	Vánoce - napsat přání k Vánocům - získat základní slovní zásobu Vybrané reálie německy mluvících zemí

2. ročník

4 týdně, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Pracuje s jednoduchým textem <i>Rozkládá sdělení v německém inzerátě (seznamování, bydlení)</i> <i>Rozumí novým zkratkám</i> Sestaví jednoduchý popis s užitím přídavného jména v přívlastku <i>popíše barevný obrázek (procvičení přídavného jména v přívlastku)</i> <i>kombinuje s konverzačním tématem : Móda</i>	Sloveso: zvrtná slovesa, odlučitelné předpony, Minulý čas - préteritum a perfektum Vazby sloves, přídavných jmen a podstatných jmen Budoucí čas Zájmenná příslovce Použití man x es Stupňování příslovcí Slovosled ve větě vedlejší

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Umí se vyjádřit k uvedeným tématům : lékař, bydlení, cestování <i>Bydlení - popis vlastního bytu, domu, zařízení pokoje</i> <i>Lékař - scénka " v ordinaci", rozhovor mezi pacientem a lékařem</i> <i>Cestování - názvy geografické, konverzace : výběr dovolené, ve kterých lokalitách, za jakých podmínek... apod.</i> Podá krátké vyprávění z minulosti, zážitek apod. <i>Používá a rozlišuje užití préterita a perfekta (vyprávění - zážitek z prázdnin x popis včerejšího dne)</i>	Cestování - způsoby cestování, účel, lokality, cestovní potřeby ... Móda - popis oblečení, styl, nakupování oděvů, vztah k módě Zdraví - návštěva lékaře, nemocnice a lékárny. Domácí léčba. Škola a školní život, popis třídy a školní budovy Kultura - možnosti kulturního vyžití

2. ročník

Vybrané doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Pracuje s jednoduchým textem <i>Rozkládá sdělení v německém inzerátě (seznamování, bydlení) Rozumí novým zkratkám</i> Sehraje malou situační scénku, v mluveném projevu rozezná různé styly projevu <i>Přiblížení tématu u lékaře, sehráním scénky si žáci lépe uvědomují "chod situace" např. role pacient x lékař (používání a zažití frází)</i> Podá krátké vyprávění z minulosti, zážitek apod. <i>Používá a rozlišuje užití préterita a perfekta (vyprávění - zážitek z prázdnin x popis včerejšího dne)</i>	Reálie německy mluvících zemí, prezentace německé kultury (film, píseň, osobnosti, žákovský projekt - formou power pointové prezentace)

3. ročník

3 týdně, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Porozumí delšímu textu <i>Žák zvládá poslech delšího textu z učebnice (viz. úvodní text lekce) Snaží se porozumět a abstrahovat některá slova z neznámého textu (např. píseň)</i>	Neurčitá zájmena Možnosti vyjadřování záporu Řadové číslovky Předložky s 2.pádem Další slovesné vazby Infinitivní konstrukce (infinitiv závislý na slovesu, podstatném jménu a přídavném jménu) Vedlejší věty způsobové a vztažné

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Napiše životopis <i>Naučí se psát strukturovaný životopis Sdělí své plány do budoucna</i> Napiše jednodušší analýzu k filmu <i>Po zhlédnutí vybraného filmu žák napíše shrnutí k obsahu filmu, rozšiřuje slovní zásobu v oblasti filmu (tvůrce, režisér, scénář, předloha.. apod.) Formuluje svůj vlastní názor na film</i> Rozšiřuje si konverzační okruhy : četba, hlavní město, kulturní život, reálie německy mluvících zemí <i>Seznámení s významnými německými autory (Remarq) , teoretická exkurze Prahy, slovní zásoba : pražské pamětohodnosti, průběžné zařazování reálií německy mluvících zemí (zajímavosti vybraných regionů - např. Berlin, Vídeň, Rakousko, pohádky bří. Grimmů.. apod.)</i>	Životní styl Četba / Kultura - rozšíření tématu Zdraví (pokračování) - zranění, pohotovost, pobyt v nemocnici, civilizační choroby Sport v našem životě

3. ročník

Vybrané doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Porozumí delšímu textu <i>Žák zvládá poslech delšího textu z učebnice (viz. úvodní text lekce)</i> <i>Snaží se porozumět a abstrahovat některá slova z neznámého textu (např. píseň)</i> Zapojuje se spontánně do konverzace <i>Vypráví, co se mu stalo, co prožil o víkendu, reaguje na běžné situace .. základní prosby a dotazy vůči učiteli formuluje v němčině (omlouvá nepřítomnost, sděluje důvody, vyjadřuje se k aktuálním společenským tématům, formuluje svůj názor k dané věci)</i> Rozšiřuje si konverzační okruhy : četba, hlavní město, kulturní život, realie německy mluvících zemí <i>Seznámení s významnými německými autory (Remarq) , teoretická exkurze Prahy, slovní zásoba : pražské pamětohodnosti, průběžné zařazování reálií německy mluvících zemí (zajímavosti vybraných regionů - např. Berlín, Vídeň, Rakousko, pohádky bří. Grimmů.. apod.)</i>	Realie německy mluvících zemí (seznámení s dalšími osobnostmi), aktualizace kulturního přehledu (výstavy v Německu, zajímavosti z médií) Formou vyhledávání na Internetu. Další německé filmy, ukázky hudební... apod.

4. ročník

3 týdně, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Čte srozumitelně a plyně náročnější německý text <i>čte článek z německého časopisu</i>	- Podmiňovací způsob - Nepřímá a přímá řeč - Konjunktivy - Zpodstatnělá přídavná jména - Infinitivní konstrukce "um ..zu"

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Vyhledává v textu informace, podá shrnutí a hodnocení článku <i>Umí pracovat s textem, orientuje se syntaktické stavbě (vedlejší věty), dokáže postihnout podstatu článku, pomocí slovníku přeloží.. sám formuluje hlavní myšlenku.</i> Napiše sdělení různého charakteru <i>Napiše :</i> - přání k jubileu, Vánocům, soustrast ... - omluvu (kvůli nepřítomnosti, nesplnění úkolu..) - odůvodní omluvu - sdělení o změnách (stěhování) - osobní i formální dopis Vyjadřuje názor k vybraným tématům <i>Např. - názor k tématu - Svatba jako přežitek? Hledání výhod a nevýhod, nebo ekologické problémy současnosti</i>	Svátky a tradice Problémy současnosti (ekologie, rasismus, feminismus..) Plány do budoucna (perspektivy) Místo, kde žiji (nebo studuji)

4. ročník

Vybrané doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Pracuje s různými typy slovníků <i>Používá i slovník výkladový, snaží se sám opisem - maximálně přiblížit myšlený pojem / slovo/ výraz</i> Zná základní reálie německy mluvících zemí, umí je podat, pracuje s texty o německy mluvících zeních <i>Orientuje se ve státní formě, počtu obyvatel, geografických údajích (hlavní město, nejvyšší pohoří, řeky..). Zná kulturní zvláštnosti a specifika Německa, Rakouska, Švýcarska. Má základní přehled o vybraných významných osobnostech dané oblasti. (Goethe, Mozart, Beethoven, Gutenberg apod...)</i> Napíše sdělení různého charakteru <i>Napíše :</i> - přání k jubileu, Vánocům, soustrast ... - omluvu (kvůli nepřítomnosti, nesplnění úkolu..) - odůvodní omluvu - sdělení o změnách (stěhování) - osobní i formální dopis	Reálie německy mluvících zemí (historie, současný stav těchto zemí, kultura a osobnosti) Zařazení filmů a hudby Návštěva vhodných akcí - výstavy/ exkurze katedry germanistiky Tvorba powerpointových prezentací k tématům

5.1.4 Španělský jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	4	3	3

Charakteristika předmětu

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci si volí daný předmět na konci primy. V sekundě mají potom dotaci dvou hodin týdně. Od tercie se potom dotace zvyšuje na tři hodiny týdně. Všichni žáci, kteří si tento předmět vybírají jsou zařazení jako začátečníci.

Cíl: Osvojování a rozvoj všech jazykových prostředků, postupné rozšiřování slovní zásoby, tzn. aby žáci byli schopni se dorozumět a komunikovat v běžných životních situacích. Cílem také je, aby mluvili co nejvíce správně a co nejbližší dané jazykové normě.

Je tendence seznamovat studenty teoreticky i prakticky s reáliemi španělsky mluvících zemí.

Časové vymezení/dotace hodin

- kvinta - 3 hodiny
- sexta -3 hodiny
- septima - 3 hodiny
- oktáva - 3 hodiny

Organizace výuky:

Žáci jsou vyučováni ve skupinách (12- 20 členů)

Výuka probíhá v kmenových učebnách nebo v odborných jazykových učebnách

Alternativními formami výuky mohou být návštěvy kina nebo případné zahraniční exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie

- jsou prvořadě rozvíjeny kompetence -k učení
- komunikativní
- sociální
- personální

Žáci

- komunikují s učitelem, spolužáky, pracují ve skupinách
- pracují s textem a poslechovými cvičeními
- procvičují písemný projev (dopis, přání, vzkaz, vyprávění)
- pracují s médií (tisk, internet..)

Průřezová témata pokrývaná předmětem

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

- Globalizační a rozvojové procesy
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
- Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
- Žijeme v Evropě
- Vzdělávání v Evropě a ve světě

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- Sociální komunikace
- Spolupráce a soutěž

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Média a mediální produkce
- Mediální produkty a jejich význam
- Účinky mediální produkce a vliv médií
- Role médií v moderních dějinách

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Člověk a životní prostředí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Základní problémy sociokulturních rozdílů
- Psychosociální aspekty interkulturality
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

1. ročník

1. ročník

4 týdně, V

Presentaciones

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Rozliší fonetickou a grafickou podobu slova žák umí správně číst a foneticky rozlišit jednotlivá slove ve španělštině umí rozpoznat rozdíly ve výslovnosti mezi češtinou a španělštinou Používá aktivně číslovky žák počítá a vyslovuje výrazy týkající se jednotlivých jednoduchých numerických operací žák se orientuje v cenách výrobků ve Španělsku Vytváří rozhovory studenti vytvářejí rozhovory na základní témata v obchodě v restauraci na ulici žádost o vysvětlení cesty	los pronombres personales, el verbo ser el verbo tener el verbo estar el verbo hay

Gente

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Užívá výrazy vyjadřující čas žák vysvětluje čas a vyjadřuje jednotlivé časové údaje žák používá názvy jednotlivých částí dne žák vyjadřuje jednotlivá časová data Konverzuje na dané tématické okruhy žák komunikuje o základních tématech jako: nákupy restaurace, jídlo, představení se byt, dům a jejich vybavení popis osoby popis zaměstnání vyjádření směrů a orientace ve městě stavy mysli a nálady Píše krátké písemné útvary umí nátkou napsat krátkou zprávu/email/ používá řádně vyčíslovaná slovesa v přítomném čase vyjadřuje jednoduché informační údaje	Pronombres posesivos pronombres personales en casos el verbo tener el verbo querer

1. ročník

En el restaurante

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Pracuje se slovníkem -pracuje aktivně se slovníkem a vyhledává slova, která se pokouší vkládat do jazykového kontextu • Užívá výrazy vyjadřující čas - žák vysvětluje čas a vyjadřuje jednotlivé časové údaje -žák používá názvy jednotlivých částí dne -žák vyjadřuje jednotlivá časová data • Píše krátké písemné útvary -umí nátkou napsat krátkou zprávu/email/ -používá řádně vyčíslovaná slovesa v přítomném čase -vyjadřuje jednoduché informační údaje • Vytváří rozhovory -studenti vytvářejí rozhovory na základní témata -v obchodě -v restauraci -na ulici -žádost o vysvětlení cesty	

Direcciones

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Rozliší fonetickou a grafickou podobu slova - žák umí správně číst a foneticky rozlišit jednotlivá slove ve španělštině - umí rozpoznat rozdíly ve výslovnosti mezi češtinou a španělštinou • Konverzuje na dané tématické okruhy - žák komunikuje o základních tématech jako: - nákupy -restaurace, jídlo, -představení se -byt, dům a jejich vybavení -popis osoby -popis zaměstnání -vyjádření směrů a orientace ve městě - stavy mysli a nálady • Vytváří rozhovory -studenti vytvářejí rozhovory na základní témata -v obchodě -v restauraci -na ulici -žádost o vysvětlení cesty	- el verbo ir - conjugación de los verbos - los adjetivos - la formación del plural

1. ročník

Entre amigos

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Pracuje se slovníkem -pracuje aktivně se slovníkem a vyhledává slova, která se pokouší vkládat do jazykového kontextu • Používá aktivně číslovky - žák počítá a vyslovuje výrazy týkající se jednotlivých jednoduchých numerických operací -žák se orientuje v cenách výrobků ve Španělsku • Konverzuje na dané tematické okruhy - žák komunikuje o základních tématech jako: - nákupy -restaurace, jídlo, -představení se -byť, dům a jejich vybavení -popis osoby -popis zaměstnání -vyjádření směrů a orientace ve městě - stavy mysli a nálady • Píše krátké písemné útvary -umí nátkou napsat krátkou zprávu/email/ -používá řádně vyčíslovaná slovesa v přítomném čase -vyjadřuje jednoduché informační údaje • Vytváří rozhovory -studenti vytvářejí rozhovory na základní témata -v obchodě -v restauraci -na ulici -žádost o vysvětlení cesty	- la formacion de oraciones enteras - la formación de preguntas en español - el verbo haber - el verbo hacer

2. ročník

4 týdně, V

Ir de compras

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Pracuje s náročnějšími texty - žák umí číst s porozuměním delší texty, kde se vyskytují struktury minulých časů - žák umí vytvářet texty se strukturou minulých časů - žák umí vyhledávat informace z náročnějších textů • Vytváří dialogy - žák vytváří ve skupinové spolupráci s jinými žáky dialogy - žák sděluje formou komplikovanějších rozhovorů informace druhým osobám - žák popíše krátkou událost v minulosti	- formación del presente perfecto - explicación de ser, estar, haber - el verbo conocer, el verbo saber - la formación de adverbios

2. ročník

En Espana

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Pracuje s náročnějšími texty žák umí číst s porozuměním delší texty, kde se vyskytují struktury minulých časů žák umí vytvářet texty se strukturou minulých časů žák umí vyhledávat informace z náročnějších textů Vytváří dialogy žák vytváří ve skupinové spolupráci s jinými žáky dialogy žák sděluje formou komplikovanějších rozhovorů informace druhým osobám žák popíše krátkou událost v minulosti Vyjadřuje se o problémech týkajících se životních situací žák vytváří krátké rozhovory z běžných životních situací žák v cizím jazyce řeší běžné problémy jedná se o situace v restauraci, v obchodě, ve škole, na ulici	los verbos irregulares formacion de los participios irregulares fomacion del imperativo el imperativo negativo

Viajes

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Vytváří dialogy žák vytváří ve skupinové spolupráci s jinými žáky dialogy žák sděluje formou komplikovanějších rozhovorů informace druhým osobám žák popíše krátkou událost v minulosti Popisuje události v minulém čase žák popisuje krátké události v minulém čase, jedná se například o nehodu, zážitek nebo obsah filmu žák kombinuje v popise různé minulé časy žák vytváří krátký příběh v minulém čase Pracuje s časopisem žák vyhledá ve španělském časopise předem zadané informace žák vypracuje resumé krátkého španělského článku žák vypracuje sadu otázek na daný článek	explicacion del imperfecto los verbos del movimiento: salir, llegar, doblar, bajar, subir los cuantificadores los adjetivos variados

En la ciudad

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Pracuje s náročnějšími texty žák umí číst s porozuměním delší texty, kde se vyskytují struktury minulých časů žák umí vytvářet texty se strukturou minulých časů žák umí vyhledávat informace z náročnějších textů Popisuje události v minulém čase žák popisuje krátké události v minulém čase, jedná se například o nehodu, zážitek nebo obsah filmu žák kombinuje v popise různé minulé časy žák vytváří krátký příběh v minulém čase Vyjadřuje se o problémech týkajících se životních situací žák vytváří krátké rozhovory z běžných životních situací žák v cizím jazyce řeší běžné problémy jedná se o situace v restauraci, v obchodě, ve škole, na ulici	los numerales ordinales los numerales cardinales las diferencias entre presente perfecto y el imperfecto

2. ročník

En la naturaleza

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Popisuje události v minulém čase - <i>žák popisuje krátké události v minulém čase , jedná se například o nehodu, zážitek nebo obsah filmu</i> - <i>žák kombinuje v popise různé minulé časy</i> - <i>žák vytváří krátký příběh v minulém čase</i> • Vyjadřuje se o problémech týkajících se životních situací - <i>žák vytváří krátké rozhovory z běžných životních situací</i> - <i>žák v cizím jazyce řeší běžné problémy</i> - <i>jedná se o situace v restauraci, v obchodě, ve škole, na ulici</i> • Prácuje s časopisem - <i>žák vyhledá ve španělském časopise předem zadané informace</i> - <i>žák vypracuje resumé krátkého španělského článku</i> - <i>žák vypracuje sadu otázek na daný článek</i>	- el pasado simple - las diferencias entre el pasado simple y el imperfecto - la formacion de los verbos irregulares en el pasado simple

3. ročník

3 týdně, V

Los medios de transporte

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Vytváří složité dialogy - <i>žák vy tváří dialogy, kterými například komentuje situaci ve Španělsku nebo ekonomickou situaci či řeší komplikovanější problém</i> - <i>těmto diskurzům také porozumí v audioformě</i> • Čerpá informace o reáliích Španělska - <i>žákí si vytváří sady slovíček na různá kulturní témata týkající se reálií Španělska:</i> - <i>památky</i> - <i>hudba</i> - <i>umění</i> - <i>literatura</i>	- la construccion ir a infinitivo - el futuro simple - la formacion de las formas futuras

3. ročník

En los almacenes

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Prácuje s delšími texty - <i>žák pracuje s porozuměním s delšími texty, které také umí vyslouchat z audiozáznamu</i> - <i>žák umí vytvářet souvislý jazykový text s použitím všech úrovní časů v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> • Vytváří složité dialogy - <i>žák vy tváří dialogy, kterými například komentuje situaci ve Španělsku nebo ekonomickou situaci či řeší komplikovanější problém</i> - <i>těmto diskurzům také porozumí v audioformě</i> • Čerpá informace o reáliích Španělska - <i>žákí si vytváří sady slovíček na různá kulturní témata týkající se reálií Španělska:</i> - památky - hudba - umění - literatura	- la formacion del perfecto pasado - las formas de los tiempos pasados en espanol - La conjugacion de verbos en las formas pasadas

Excursion al extranjero

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Prácuje s delšími texty - <i>žák pracuje s porozuměním s delšími texty, které také umí vyslouchat z audiozáznamu</i> - <i>žák umí vytvářet souvislý jazykový text s použitím všech úrovní časů v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> • Vytváří složité dialogy - <i>žák vy tváří dialogy, kterými například komentuje situaci ve Španělsku nebo ekonomickou situaci či řeší komplikovanější problém</i> - <i>těmto diskurzům také porozumí v audioformě</i> • Čerpá informace o reáliích Španělska - <i>žákí si vytváří sady slovíček na různá kulturní témata týkající se reálií Španělska:</i> - památky - hudba - umění - literatura	- las formas futuras - la formacion del futuro simple - la formacion de la construccion ir a infinitivo

3. ročník

Monumentos

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Pracuje s delšími texty - žák pracuje s porozuměním s delšími texty, které také umí vyposlouchat z audiozáznamu - žák umí vytvářet souvislý jazykový text s použitím všech úrovní časů v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • Vytváří složité dialogy - žák vy tváří dialogy, kterými například komentuje situaci ve Španělsku nebo ekonomickou situaci či řeší komplikovanější problém - těmto diskurzům také porozumí v audioformě • Vytváří profesní plán růstu - žák vytvoří ideální životopis, který by chtěl mít ve věku 40 let - žák stanoví oblast, ve které se chce profesně realizovat a popíše cestu, jakou se chce k dané profesi dostat • Čerpá informace o reáliích Španělska - žákí si vytváří sady slovíček na různá kulturní témata týkající se reálií Španělska: - památky - hudba - umění - literatura	- sistema de cambios de tiempos futuriempo - el sistema de los tiempos pasados como conjunto - el sistema de tiempos de futuro

Fiestas

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Pracuje s delšími texty - žák pracuje s porozuměním s delšími texty, které také umí vyposlouchat z audiozáznamu - žák umí vytvářet souvislý jazykový text s použitím všech úrovní časů v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • Vytváří složité dialogy - žák vy tváří dialogy, kterými například komentuje situaci ve Španělsku nebo ekonomickou situaci či řeší komplikovanější problém - těmto diskurzům také porozumí v audioformě • Vytváří profesní plán růstu - žák vytvoří ideální životopis, který by chtěl mít ve věku 40 let - žák stanoví oblast, ve které se chce profesně realizovat a popíše cestu, jakou se chce k dané profesi dostat • Čerpá informace o reáliích Španělska - žákí si vytváří sady slovíček na různá kulturní témata týkající se reálií Španělska: - památky - hudba - umění - literatura	- el subjuntivo del presente - las construcciones del subjuntivo - el futuro expresado po el subjuntivo

4. ročník

4. ročník

3 týdne, V

Si tengo mucho dinero

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Vytváří dlouhé prezentace žák s pomocí různých typů slovíček lexikální soubory na daná témata Porozumění delších audio projevů studenti porozumí nezjednodušenému audio projevu z internetového rádia	las oraciones de condicion el subjuntivo del imperfecto el condicional

En el coche

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Porozumí nezjednodušenému literárnímu textu žák je schopen číst s porozuměním složitý literární text a potom jej analyzovat žák napíše krátkou povídku Vytváří dramatické projevy Vytváření dramatických scének a projevů, studenti na základě textových podkladů vytvářejí dramatické projevy Porozumění delších audio projevů studenti porozumí nezjednodušenému audio projevu z internetového rádia	las construcciones verbales: acabar de, tardar en, ir a,

El arte

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Porozumí nezjednodušenému literárnímu textu žák je schopen číst s porozuměním složitý literární text a potom jej analyzovat žák napíše krátkou povídku Vytváří dlouhé prezentace žák s pomocí různých typů slovíček lexikální soubory na daná témata Porozumění delších audio projevů studenti porozumí nezjednodušenému audio projevu z internetového rádia	desarroll de los tiempos los temas lexicales El sumario de los tiempos pasados

5.1.5 Francouzský jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	4	3	3

Charakteristika předmětu

Francouzský jazyk

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně, výuka probíhá většinou v menších skupinách do dvaceti žáků..

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Předmět směřuje k tomu, aby se žáci byli schopni porozumět s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí porozumět poslechové sekvenci i čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni.

Součástí výuky jazyka jsou také různé akce spojené s konkrétním programem. Studenti se například mohou zúčastnit školního kola olympiády ve francouzském jazyce. Tradičním se již stal Francouzský podzim v Ostravě pořádaný Alliance Française d'Ostrava.

Součástí výukového programu jazyka je také výuka ve zvláštních hodinách francouzské konverzace. V těchto hodinách jsou zpracovávána témata potřebná pro složení maturitní zkoušky a nově také příprava na státní maturitu v úrovni Cizí jazyk-1. Dotace těchto speciálních hodin je dvě výukové hodiny týdně. Předmětová komise francouzštiny předpokládá, že každý žák, který má ve svém studijním plánu francouzštinu jako cizí jazyk, bude mít možnost zúčastnit se jednou, nebo podle vlastního zájmu i opakovaně, jazykového studijního pobytu ve Francii, případně jiné frankofonní zemi.

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží jazykové prostředí francouzského jazyka a podporují zájem o předmět
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů týkajících se gramatických a lexikologických témat v rámci zázemí předmětu francouzského jazyka, jejichž pravidelná prezentace vede k jejich pravidelnému používání

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o jazykovědných, historických, socioekonomických a geografických souvislostech a k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci svých možností
- vedeme žáky ke kontemplativnímu přístupu k rozdílné jazykové realitě vyučovaného předmětu, k jejímu vyhodnocování a k vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost
- předkládáme žákům dostatek kulturních poznatků pro vytvoření vlastního přístupu ke francouzské kultuře a zejména literatuře
- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textů a obrazových materiálů souvisejících s realitami francouzsky mluvících zemí a s rozdílnou socioekonomickou situací těchto zemí
- umožňujeme žákům pracovat s nejnovějšími typy médií v rámci procesu sblížení kultur
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů ohledně témat souvisejících s poznáváním francouzsky mluvících zemí a k možnostem ověřovat si některé praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence sociální a personální:

- navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností mluvit, rozumět a vyměňovat si zkušenosti s rodilými mluvčími
- tyto situace jsou rozpracovány na úrovni vyučovacího předmětu a vycházejí z výchovných a vzdělávacích strategií popisovaných na úrovni školy, přičemž jsou s těmito strategiemi úzce provázané
- vytváříme dostatek situací k poznání kulturních návyků francouzsky mluvících zemí

1. ročník

4 týdně, V

1. ročník

On commence

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • představí se • počítá do 100	pozdravy, představení, názvy zemí a jejich příslušníků, přídavná jména v mužském a ženském rodě, určitý člen, číslovky 0 - 100

On commence a communiquer avec les autres

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení o sobě • přečte a napíše e-mail • požádá o jednoduchou informaci a reaguje na ni • vyplní jednoduchý formulář	slovesa entre a avoir, slovesa I. slov. třídy, zápor u sloves, stahování členu určitého s předložkami de, a, neurčitý člen

Ici, ailleurs

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí jednoduchými frázemi popsat město • umí se zeptat na směr • písemně požádá o ubytování • napíše jednoduchý pozdrav z prázdnin, dovolené	předložky orientace v prostoru, slovesa prendre, descendre v přítomném čase, ukazovací zájmena nesamostatná, slovní zásoba tém. okruhů město, příroda, počasí

Dis-moi qui tu es

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • jednoduše popíše své zájmy a způsob života • hodnotí kladné a záporné vlastnosti sebe i druhých	nepravidelná slovesa aller, faire v přítomném čase, modální slovesa vouloir, pouvoir, devoir, škála příd. jmen kladných a záporných vlastností

Au jour le jour

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • zeptá se na čas • udá přesný čas • popíše svůj denní režim • pracuje s kalendářem	le futur proche, le passé composé, nepravidelné sloveso dire, slovní zásoba a frazeologie týkající se času

2. ročník

4 týdně, V

Vie privée, vie publique

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí ústně i písemně oznámit rodinné události • sestaví rodokmen tří generací	le passé récent v opozici s futur proche, slovní zásoba tém. okruhu rodina, frazeologie telefonním rozhovorů

2. ročník

Voyages, voyages

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí ústní i písemnou formou vylíčit vzpomínky z cest • popisuje přírodu v jednotlivých ročních obdobích	bohatá slovní zásoba okruhu počasí a klimatických změn, tematického okruhu cestování, stupňování příd. jmen, le présent continu

Quelle allure!

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí popsat části mužského i ženského oděvu • mluví o specifikách svého šatníku a aktuálních módních trendech	vztažná zájmena qui, que, osobní zájmena v předmětu přímém a nepřímém, bohatá slovní zásoba tém. okruhu odívání

Pour le plaisir!

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • díky zvládnuté frazeologii si poradí při nákupu • umí počítat v eurech a centimech • hovoří o různých typech kulturních představení • rozumí krátkému vylíčení situace v rozsahu probrané slovní zásoby	bohatá slovní zásoba tém.okruhu nákupů a tém. okruhu kulturních představení

Lieux de vie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • hovoří o svém domě, bytě, čtvrti • umí popsat svůj "maison de rêves" • umí sestavit inzerát tém. okruhu bydlení a umí na něj odpovědět	l'imparfait, neurčité zájmeno quelqu'un, bohatá slovní zásoba tém. okruhu bydlení

3. ročník

3 týdne, V

Amis, voisins

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí charakterizovat osobnostní rysy • napíše krátký dopis blízké osobě	le passé composé pohybových a zvrzých sloves, srovnávání kvantity a kvality, le passé composé a l'imparfait, slovní zásoba tém. okruhu přátelství, sousedských vztahů, citových projevů, časová vyjádření pomocí předložkových výrazů dans, pendant, il y a

Travail, réussite, expériences

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí sestavit svůj CV • umí zareagovat na inzerát nabízející práci • reaguje na otázky přijímacího pohovoru	formální náležitosti úředního dopisu, le plus-que-parfait, neurčitá a záporná zájmena typu quelque chose - rien, quelqu'un - personne, quelque part - nulle part

3. ročník

Vous avez dit France?

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • hovoří o stereotypech charakterizujících povahu Francouzů • pohovoří o výhodách a nevýhodách života ve městě a na venkově	vztažná zájmena ou, dont, komparativ a superlativ adjektiv a adverbíí, zájmenná příslovce en, y, zdůraznění větného členu pomocí ce qui, ce que...c'est...qui

Médiamaania

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • orientuje se v písemné formě televizního programu • zná nejrozšířenější francouzské internetové portály a umí v nich hledat • hovoří o svém vztahu k filmu • umí na internetu najít charakteristiku a kritiku filmu	bohatá slovní zásoba tém. okruhu média, správné užívání časů při vyprávění v minulosti, shoda příčestí minulého s podměttem a předmětem

Bon appétit!

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • mluví o vlastních stravovacích návycích a preferencích • zná specifika francouzské kuchyně	l'article partitif - formální i praktické zvládnutí, bohatá slovní zásoba tematického okruhu alimentation

4. ročník

3 týdne, V

Construire sa vie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí vyjádřit své přání, sny , představy • formuluje své plány do budoucna	le présent du subjonctif po výrazech vůle a přání, le conditionnel présent při vyjádření přání, účelové spojky pro vyjádření účelu a cíle, vyjádření příčiny a důsledku

Dis-moi ce que tu lis...

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • hovoří o svém vztahu k četbě a knihám • vypráví děj knihy v přítomnosti i minulosti • písemně shrne obsah příběhu, povídky, knihy	tzv. marqueurs temporels - suite: depuis que, des que, jusqu'a ce que, dvě osobní zájmena v předmětu, využití plus-que parfait

L'Art de communiquer

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • hovoří o přínosu, výhodách ale i zneužívání internetu • charakterizuje nové technologie a svůj vztah k nim • zvládne komunikaci na francouzském blogu	frazeologie nutná k vyjádření vlastního názoru, samostatná přivlastňovací zájmena, slovní zásoba tém. okruhu internet, zkratky používané na internetu a v SMS

4. ročník

Culture française

Očekávané výstupy Žák: • má zevrubný přehled o vývoji francouzské literatury • má zevrubný přehled o vývoji francouzského výtvarného umění • zná největší osobnosti francouzské kinematografie	Učivo slovní zásoba, frazeologie a faktografie tematických okruhů l'art plastique, la littérature, la cinématographie

5.1.6 Ruský jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	4	3	3

Charakteristika předmětu

Žáci si vybírají ruštinu jako druhý cizí jazyk z nabídky: ruština, němčina, francouzština a španělština, tj. na konci primy a na začátku 1. ročníku čtyřletého studia.

Cílem předmětu je osvojit si komplexní jazykové kompetence v uživatelském rozsahu běžné komunikace, které budou moci uživatelé dále rozvíjet. Osvojení si ruštiny jako slovanského jazyka navazuje na dřívější poznání mateřského jazyka. Žáci se naučí azbuku, zvládnou fonetiku ruštiny, osvojí si gramatická pravidla a slovní zásobu pro běžné životní situace. Získají rovněž základní informace o Ruské federaci, seznámí se s její historií, literaturou, hudbou, výtvarným uměním i současnou kulturou Ruska. V hodinách ruštiny budou žáci pracovat kromě základních výukových materiálů také s informacemi z ruského internetu.

Znalost cizích jazyků je v současném světě nezbytná. Znalost ruštiny jako druhého cizího jazyka, který v posledních letech nabývá opět na významu, je s ohledem na potenciál Ruska a jeho předpokládaný vývoj do budoucna více než žádoucí.

Vyučovací předmět **ruský jazyk** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru **další cizí jazyk**. Při výuce ruského jazyka se využívají znalosti z jiných vzdělávacích oblastí, s jejichž náplní tento předmět souvisí, zejména pak znalosti z oborů a tematických okruhů: český jazyk, cizí jazyky, člověk a příroda, člověk a společnost, člověk a svět práce, člověk a zdraví, umění a kultura.

Organizace výuky

- Žáci pracují ve skupinách (12-20 žáků).
- Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v odborné jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a didaktickými pomůckami.
- Alternativní formou výuky mohou být projekce filmů, eventuálně návštěvy divadelních představení a výstav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce ruštiny jsou rozvíjeny kompetence:

- k učení
- komunikativní
- sociální
- personální

Žáci

- komunikují s učitelem, spolužáky, pracují ve skupinách
- pracují s textem a poslechovými cvičeními
- proevčují písemný projev (dopis, přání, vzkaz, vyprávění, motivační dopis)
- pracují s médii (tisk, internet aj.)

1. ročník

1. ročník

4 týdne, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Zvládne azbuku Osvojí si přízvuka a základní intonaci, rozliší fonetickou a grafickou podobu slova Počítá, používá číslovky Časuje základní typy sloves, používá zájmena	Nácvik čtení a psaní v azbuce Oslovování v ruštině (jméno po otci) Sloveso «быть» Vyjádření „mám, máš,..., mám rád“ Přivlastňovací zájmena Číslovky 1-1000 Spojení číslovek s podstatnými jmény Řadové číslovky Slovesa: «жить, говорить, изучать, писать, подарить, купить, пойти, поехать» Minulý čas sloves Osobní, ukazovací, tázací zájmena

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Umí informovat o sobě a jiných Zvládá témata škola, restaurace, plány do budoucna	Nácvik čtení a psaní v azbuce Oslovování v ruštině (jméno po otci) Sloveso «быть» Vyjádření „mám, máš,..., mám rád“ Přivlastňovací zájmena Číslovky 1-1000 Spojení číslovek s podstatnými jmény Řadové číslovky Slovesa: «жить, говорить, изучать, писать, подарить, купить, пойти, поехать» Minulý čas sloves Osobní, ukazovací, tázací zájmena

Vybrané doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Ovládá informace o RF	Reálie RF Práce s mapou RF Petrohrad – informace z internetu Vánoce a narozeniny – blahopřání k Vánocům a narozeninám z ruského internetu

2. ročník

4 týdne, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Umí popsat a charakterizovat osoby Umí popsat průběh dne Umí pojmenovat české svátky v ruštině Zná názvy budov a míst ve městě Dokáže popsat oblečení Umí popsat koníčky své i svých přátel	Sklonování tvrdých a měkkých přídavných jmen Sklonování podstatných jmen mužského a ženského rodu Časování vybraných zvrtných sloves Předložky «в, на, у, возле, до, напротив» Rozkazovací způsob produktivních sloves včetně zvrtných sloves Užívání konstrukce «тебе нельзя» + infinitiv Časování sloves typu «надеть» Spojka «если» a její užití

2. ročník

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Dovede se vyjádřit k tématům: vlastnosti člověka a jeho vzhled, denní režim, zdravý životní styl, koníčky	Charakteristika osoby – tělesné, duševní a charakterové vlastnosti Denní režim – popis činností a zážitků Zdraví a nemoci – návštěva lékaře – lékárna – domácí léčba – pobyt v nemocnici Svátky, tradice a zvyky, státní svátky a významné dny Orientace ve městě a popis cesty Móda Možnosti kulturního vyžití

Vybrané doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Popíše významná místa v našem městě Pozná známé ruské písně a filmy	Informace o partnerských městech – z internetu Mé město a jeho památky Módní návrhář zdroj: internet Poslech a nácvik ruské písně Projekce ruského filmu – v ruštině s českými titulky

3. ročník

3 týdně, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Zvládne stupňování přídavných jmen a jejich skloňování Umí používat podmiňovací způsob Umí časovat slovesa	Stupňování přídavných jmen Komparativ přídavných jmen Vyjádření nutnosti, povinnost Vyjádření neexistence vlastnictví Tvorba podmiňovacího způsobu v ruštině, Psaní částice «бы» Vazba: «он/она работает» + 7.pád Eliminace přípony při časování sloves v přítomném čase Vazby „používat něco“ a „účastnit se něčeho“ a jejich časování v ruštině Neurčitá zájmena Slovesa typu: «давать»

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Zvládá poslech a čtení s porozuměním a zapojuje se do konverzace Dokáže charakterizovat různé profese a zaměstnání	Česká republika, Moravskoslezský kraj, Ostrava, mé oblíbené místo Seznámení, charakterové vlastnosti, zevnějšek Profese, mé vysněné povolání Pracovní pohovor, motivační dopis Ochrana přírody a životního prostředí Výrobky, jevy a chování nepřátelské vůči ŽP Moskva – historie a památky Média, práce na PC České a ruské televizní kanály a jejich charakteristika Cestování EU a její struktury

3. ročník

Vybrané doplňky k učivu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Umí podat informace o Moskvě a významných osobnostech Ruska	Dodržování zásad ekvivalence při překladu z cizího jazyka Ruské malířství, peredvižnici Práce s tiskovinami, které vycházejí v ruském jazyce Informace o EU z internetu.

4. ročník

3 týdne, V

Gramatika

Očekávané výstupy	Učivo

Konverzační témata

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: Umí popsat jevy nepříznivé pro životní prostředí Dokáže informovat o různých médiích a charakterizovat jejich funkce	

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu. Ovládnutí požadovaného matematického aparátu, elementy matematického myšlení, vytváření hypotéz a deduktivní úvahy jsou prostředkem pro nové hlubší poznání a předpokladem dalšího studia. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy pěstují myšlenkovou ukázněnost, napomáhají žákům k prožitku celistvosti.

Matematické vzdělávání napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické usuzování, učí srozumitelně a věcně argumentaci s cílem najít spíše objektivní pravdu než uhájit vlastní názor. Těžiště výuky spočívá v osvojení schopnosti formulace problému a strategie jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností, v pěstování schopnosti aplikace. Matematika přispívá k tomu, aby žáci byli schopni hodnotit správnost postupu při odvozování tvrzení a odhalovat klamné závěry.

Během studia žáci objevují, že matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti (např. v ekonomii, technice, ale i ve společenských vědách), že je ovlivňována vnějšími podněty (například z oblasti přírodních věd) a že moderní technologie jsou užitečným pomocníkem matematiky. Žáci poznávají, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním na základě poznávání jejich charakteristických vlastností;
- určování, zařazování a využívání pojmů, k analýze a zobecňování jejich vlastností;
- vytváření zásoby matematických pojmů, vztahů, algoritmů a metod řešení úloh a k využívání osvojeného matematického aparátu;
- analyzování problému a vytváření plánu řešení, k volbě správného postupu při řešení úloh a problémů, k vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- práci s matematickými modely, k vědomí, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvoji logického myšlení a úsudku, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu, k jejich ověřování

nebo vyvracení pomocí protipříkladů;

- pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva a k aplikaci matematických poznatků v dalších vzdělávacích oblastech;
- přesnému vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, k porozumění matematickým termínům, symbolice a matematickému textu;
- zdůvodňování matematických postupů, k obhajobě vlastního postupu;
- rozvíjení dovednosti pracovat s různými reprezentacemi;
- užívání kalkulátoru a moderních technologií k efektivnímu řešení úloh a k prezentaci výsledků;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (k činnostem, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematických modelů, k poznávání mezi jejich použitím, k vědomí, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro více situací a jedna situace může být vyjádřena různými modely);
- rozvíjení geometrického vidění a prostorové představivosti;
- pochopení matematiky jako součásti kulturního dědictví a nezaměnitelného způsobu uchopování světa.

5.2.1 Matematika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
4	3	4	3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hodinová dotace:

1. ročník a kvinty - 4 hodiny
2. ročník a sexty - 3 hodiny
3. ročník a septimy - 4 hodiny
4. ročník a oktávy - 3 hodiny

Podle možností lze v libovolném ročníku hodiny matematiky dělit.

V předmětu je realizováno téma RVP GV Matematika a její aplikace.

Výuka matematiky žáků je dotována 14 hodinami v průběhu čtyř let, což odpovídá 1. až 4. ročníku čtyřletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého gymnázia.

Výukovým prostředím je nejčastěji běžná třída, ale podle potřeby lze využít učeben vybavených ICT technikou. Matematika je vědní obor rozvíjející všechny stupně kognitivních cílů dle Blooma, to je získávání znalostí, porozumění, aplikace, analýzy, syntézy, což vede k uplatnění v technických oborech, vzhledem k zastoupení deduktivních i induktivních postupů a mezipředmětových vazeb může žák získané kompetence využít také v humanitních oborech.

Při řešení typových úloh se žáci seznamují s algoritmem řešení, k hlubšímu osvojení učiva jsou využívány problémové úlohy, jež vyžadují tvůrčí přístup.

Z hlediska organizačních forem převládá vyučování hromadné a samostatné práce žáků. Opomíjeny však nejsou ani skupinové vyučování a vyučování individualizované. Tento typ výuky přispívá ke spolupráci a kooperaci žáků mezi sebou, rovněž jim umožňuje poznat pracovní konkurenci, jedná se o pracovní kompetence. To je realizováno v hodinách procvičovacích a opakovacích formou diferenciací úloh, mimo vyučování pak jako prodloužený výklad pro žáky s větším počtem zameškaných hodin a příprava talentovaných žáků na matematické soutěže.

Výchovné a vzdělávací strategie:

- Učitel klade důraz na propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností – kompetence k řešení problémů, kompetence k učení.

- Učitel vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledku práce – kompetence komunikativní.

- Učitel organizuje práci žáků ve skupinách – kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.

- Učitel klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu, důraz na respekt k práci druhého – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.

Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. studijní pobyty v terénu.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Spolupráce a soutěž

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Média a mediální produkce

1. ročník

4 týdně, P

Číselné obory, množiny, výroky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky <i>seznáámí se se symbolikou v matematice využívá symboliku</i> • užívá správně logické spojky a kvantifikátory <i>využívá logické spojky a kvantifikátory</i> • rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty <i>pozná rozdíl mezi definicí a větou</i> • rozliší správný a nesprávný úsudek <i>posoudí pravdivost úsudku</i> • vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení <i>vytváří vlastní hypotézy verifikuje hypotézy</i> • zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému <i>navrhne postup ověří správnost použitého postupu</i> • využívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel	číselné obory základní pojmy z teorie množin intervaly základní poučení o výrociích definice, věta

1. ročník

Mocniny, výrazy s proměnnými

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky <i>seznámí se se symbolikou v matematice</i> <i>využívá symboliku</i> zodpovídá svůj postup a ověřuje správnost řešení problému <i>navrhne postup</i> <i>ověří správnost použitého postupu</i> provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy <i>upravuje číselné výrazy</i> <i>pracuje s mocninami a odmocninami</i> odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor <i>odhadne výsledek úlohy</i> <i>úlohu vypočte</i> <i>při výpočtu využívá kalkulátor</i> upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu <i>upravuje mnohočleny</i> <i>určí podmínky řešitelnosti výrazu</i> operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty <i>pracuje s intervaly</i> <i>chápe geometrický význam absolutní hodnoty</i> <i>aplikuje poznatky o intervalech a absolutní hodnotě při řešení úloh</i> rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic <i>rozkládá a upravuje mnohočleny</i> <i>řeší rovnice a nerovnice</i>	mocniny mnohočleny úpravy výrazů lomené výrazy výrazy s mocninami a odmocninami

1. ročník

Rovnice a nerovnice

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky <i>seznámí se se symbolikou v matematice využívá symboliku</i> vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení <i>vytváří vlastní hypotézy verifikuje hypotézy</i> zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému <i>navrhne postup ověří správnost použitého postupu</i> provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy <i>upravuje číselné výrazy pracuje s mocninami a odmocninami</i> odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor <i>odhadne výsledek úlohy úlohu vypočte při výpočtu využívá kalkulátor</i> upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu <i>upravuje mnohočleny určí podmínky řešitelnosti výrazu</i> operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty <i>pracuje s intervaly chápe geometrický význam absolutní hodnoty aplikuje poznatky o intervalech a absolutní hodnotě při řešení úloh</i> rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic <i>rozkládá a upravuje mnohočleny řeší rovnice a nerovnice</i> řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení <i>řeší lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy řeší kvadratické rovnice a určí počet řešení</i> rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy <i>využívá ekvivalentních úprav k řešení rovnic a nerovnic</i> geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav <i>graficky řeší rovnice, nerovnice a jejich soustavy</i> analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav <i>využívá řešení lineárních a kvadratických rovnic k řešení problémů</i>	lineární rovnice a její grafické řešení lineární nerovnice a její grafické řešení soustavy lineárních rovnic, nerovnic a jejich grafické řešení kvadratická rovnice a její grafické řešení rovnice a nerovnice - v součtovém tvaru, podílovém tvaru, s absolutní hodnotou, s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou

1. ročník

Geomterické útvary v rovině

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav <i>využívá řešení lineárních a kvadratických rovnic k řešení problémů</i> • používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary <i>používá základní pojmy z planimetrie využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině třídí rovinné útvary podle jejich vlastností</i> • využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému <i>řeší úlohy z planimetrie pomocí náčrtu</i> • v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly <i>řeší početní úlohy v planimetrii</i>	rovinné útvary (klasifikace), úhly v kružnici obvody a obsahy rovinných útvarů shodnost a podobnost trojúhelníků Eukleidovy věty Pythagorova věta

2. ročník

3 týdně, P

Konstrukční úlohy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary <i>využívá geometrické pojmy a vlastnosti geometrických útvarů v konstrukčních úlohách</i> • využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému <i>využívá náčrt při konstrukci rovinných útvarů</i> • určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky <i>využívá vzájemnou polohu lineárních útvarů při konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků</i> • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu <i>řeší konstrukční úlohy</i> • řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí <i>řeší planimetrické úlohy</i>	množiny bodů dané vlastnosti konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků a kružnic shodná zobrazení a stejnolehlost

2. ročník

Funkce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti <i>načrtne grafy funkcí a popíše jejich vlastnosti</i> operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty <i>využívá funkci absolutní hodnota</i> využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů <i>spojuje řešení rovnic a nerovnic s poznatkami o funkcích</i> formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností <i>formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí</i> aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi <i>využívá vztahů mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí</i>	pojmy - funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce lineární funkce funkce absolutní hodnota kvadratické funkce lineární lomené funkce mocninné funkce funkce druhá odmocnina exponenciální a logaritmické funkce

Goniometrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti <i>načrtne grafy funkcí a popíše jejich vlastnosti</i> využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů <i>spojuje řešení rovnic a nerovnic s poznatkami o funkcích</i> formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností <i>formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí</i> aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi <i>využívá vztahů mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí</i> modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí <i>k řešení reálných situací používá známé funkce</i>	goniometrické funkce vlastností goniometrických funkcí vztahy mezi goniometrickými funkcemi goniometrické vzorce goniometrické rovnice

3. ročník

4 týdne, P

Trigonometrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly <i>používá trigonometrii při řešení úloh</i>	sinová věta kosinová věta řešení obecného a pravouhlého trojúhelníku

3. ročník

Stereometrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary <i>využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a prostoru, řeší konstrukční úlohy</i> určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky <i>určuje polohové vlastnosti přímek a rovin</i> využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému <i>využívá náčrt k řešení konstrukčních úloh</i> v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly <i>určuje vzdálenosti a odchylky; povrchy a objemy těles</i> zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles <i>zobrazí některé prostorové útvary a sestrojí rovinný řez tělesa</i> řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí <i>řeší stereometrické úlohy</i>	polohové vlastnosti metrické vlastnosti povrchy a objemy těles tělesa, volné rovnoběžné promítání

Analytická geometrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) <i>analyticky vyjadřuje přímky v rovině</i> řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině <i>analyticky řeší úlohy o lineárních útvarech v rovině</i> využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření <i>využívá vlastnosti kuželoseček</i> z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce <i>z rovnice určí údaje o kuželosečce</i> řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky <i>určí vzájemnou polohu přímky a kuželosečky</i>	souřadnice vektory, operace s vektory geometrie v rovině kuželosečky

4. ročník

3 týdně, P

Kombinatorika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly <i>upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly</i> řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) <i>využívá poznatky z kombinatoriky k řešení reálných problémů</i>	elementární kombinatorické úlohy variace bez opakování kombinace bez opakování permutace bez opakování binomická věta Pascalův trojúhelník

4. ročník

Posloupnosti

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností <i>formuluje a zdůvodňuje vlastnosti posloupností</i> řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech <i>používá poznatky o posloupnostech a funkcích při řešení úloh</i> interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice <i>používá posloupnost ve finanční matematice (tento výstup lze realizovat také v semináři Finanční gramotnost)</i>	posloupnosti a jejich vlastnosti aritmetická a geometrická posloupnost a její aplikace

Pravděpodobnost a statistika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení <i>vyhodnotí statistické informace a statistická sdělení</i> volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) <i>vybere vhodnou statistickou metodu k analýze dat, využívá výpočetní techniku</i> reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám <i>získává a prezentuje statistické údaje</i>	náhodný jev a jeho pravděpodobnost pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů nezávislé jevy statistický soubor a jeho charakteristiky

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Informatika a informační a komunikační technologie (dále jen Informatika a ICT) na gymnáziu navazuje na oblast ICT v základním vzdělávání zaměřenou na zvládnutí základní úrovně informační gramotnosti, tj. na dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití digitálních technologií.

Oblast Informatika a ICT na gymnáziu prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT. Žák je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací a přispět tak ke transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti ICT vyžaduje od žáka flexibilitu při přizpůsobování se inovovaným verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.

V rámci oblasti Informatika a ICT se žák seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, který studuje výpočetní a informační procesy z hlediska používaného hardwaru i softwaru, a s jejím postavením v moderním světě. Cílem je zpřístupnit žákům základní pojmy a metody informatiky, napomáhat rozvoji abstraktního, systémového myšlení, podporovat schopnost vhodně vyjadřovat své myšlenky, smysluplnou argumentací je obhajovat a tvůrčím způsobem přistupovat k řešení problémů. Žák se seznámí se základními principy fungování prostředků ICT a soustředí se na pochopení podstaty a průběhu informačních procesů, algoritmického přístupu k řešení úloh a významu informačních systémů ve společnosti.

V souvislosti s pronikáním poznatků informačních a počítačových věd do různých oblastí lidské činnosti a se specifickým využitím ICT v různých oborech je vhodné zapojit do výuky i inteligentní, interaktivní výukové prostředky, modelování přírodních, technických a sociálních procesů a situací posilujících motivaci k učení. Tím se zvyšuje pravděpodobnost uplatnění absolventů gymnázia v dalším vzdělávání a na trhu práce.

Vzdělávací oblast Informatika a ICT vytváří platformu pro ostatní vzdělávací oblasti i pro mezipředmětové vztahy, vytváří žákovi prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k

tvorbě individuálních i skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy žáků, prohlubuje jejich smysl pro inovativnost a iniciuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a k celoživotnímu vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění zásadám ovládnutí a věcným souvislostem jednotlivých skupin aplikačního programového vybavení a k vhodnému uplatňování jejich nástrojů, metod a vazeb k efektivnímu řešení úloh;
- porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a k jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh;
- využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních, technických a společenských procesů a k jejich implementaci v různých oborech;
- tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci;
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivity své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na úrovni školní, republikové a mezinárodní;
- využívání informačních a komunikačních technologií (on-line vzdělávání, spolupráce na zahraničních projektech) k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti;
- využití možností výpočetní techniky a internetu k poznávacím, estetickým a tvůrčím cílům s ohledem ke globálnímu a multikulturnímu charakteru internetu;
- uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka;
- získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních;
- respektování a používání odborné terminologie informačních a počítačových věd;
- poznání základních právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.

5.3.1 Informační a komunikační technologie

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2		

Charakteristika předmětu

Předmět pokrývá oblast Informační a komunikační technologie podle požadavků uvedených v RVP GV. Rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, zpracovávat a prezentovat informace a efektivně využívat výpočetní techniku při studiu i v běžném životě.

Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s PC (funkce textového editoru, tabulkového kalkulačtoru a grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel a využití výpočetní techniky v rámci ostatních předmětů.

Časové a organizační vymezení:

Předmět je zařazen do prvních dvou ročníků čtyřletého studia a odpovídajícím ročníkům osmiletého studia (kvinty a sety) s dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách.

Výuka probíhá ve třech počítačových učebnách, v níž je 11- 15 multimediálních počítačů napojených do školní sítě. Dataprojektor a další technické vybavení. Všechny počítače ve škole jsou připojeny k Internetu.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je zejména praktické ověřování dovedností samostatnou prací žáků s využitím ICT.

Poznámka:

U osmiletého studia dochází k posunutí učiva, a náplň učebních osnov druhého ročníku se přesouvá již do kvinty. Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty

v terénu.

1. ročník

2 týdně, P

Digitální technologie

Očekávané výstupy Žák: využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru - popíše a vysvětlí funkci základních počítačových komponent - rozlišuje různé typy sítí, síťové služby, protokoly - ovládá současný operační systém - charakterizuje funkce operačního systému organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT - ovládá a využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě, informačního systému a ostatní dostupné vybavení	Učivo INFORMATIKA HARDWARE: funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií SOFTWARE: funkce a nastavení operačního systému, uživatelské prostředí ÚDRŽBA A OCHRANA DAT: správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat INFORMAČNÍ SÍŤE: typologie sítí, fungování internetu, možnosti připojení k internetu, IP adresa, , přenos dat

Zdroje a vyhledávání informace, komunikace

Očekávané výstupy Žák: využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci - komunikuje prostřednictvím běžně dostupných prostředků oblasti ICT, rozumí možnostem jednotlivých technologií, zná jejich omezení a rizika spojená s jejich používáním - ovládá vybraný typ internetového prohlížeče, nastaví si jej podle svých potřeb - popíše strukturu internetu a vysvětlí princip souvisejících služeb využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů - vyhledává vhodné informační zdroje - srovnává informace z různých zdrojů posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací - hodnotí nalezené informace, zejména z hlediska relevance využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky - respektuje ustanovení autorského zákona při zpracování a prezentaci informací	Učivo INTERNET: služby internetu, internetové prohlížeče INFORMACE: relevance, věrohodnost informace, informační zdroje SDÍLENÍ INFORMACÍ: diskusní skupiny, e-learning, e-mail INFORMAČNÍ ETIKA: ochrana autorských práv a osobních údajů

1. ročník

Aplikační software

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu nastaví prostředí textového editoru pro své potřeby řídí se typografickými a estetickými pravidly při úpravě dokumentu formátuje text (písmo, odstavce, stránky) tiskne dokument s požadovanými vlastnostmi vkládá objekty do textu a edituje je vytváří a upravuje tabulky vytváří obsahy, rejstříky aplikuje další vestavěné nástroje textového editoru využívá formát PDF objasní principy a oblasti využívání tabulkových kalkulátorů vysvětlí strukturu tabulek ovládá adresaci buněk sestavuje vzorce využívá vestavěné funkce vytváří a edituje grafy používá filtrování a řazení dat aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	TEXTOVÝ EDITOR: prostředí textového editoru, zásady úpravy dokumentu, editace a formát textu, objekty v textu, tabulky, vestavěné nástroje, tisk, formát PDF TABULKOVÝ KALKULÁTOR základní operace s buňkami, způsoby formátování, relativní a absolutní adresování, vzorce a funkce, grafy, filtrování a řazení dat

2. ročník

2 týdně, P

Databáze

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru vysvětlí princip návrhu relační databáze navrhne databázi s několika tabulkami, propojí je relacemi sestaví SQL dotaz pro vložení a získání dat vytvoří formulář pro zadávání dat vytiskne sestavu aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	Základní pojmy a principy databázové aplikace a jejího použití Datové typy, import dat Tvorba tabulek, relací, SQL dotazů, formulářů, sestav

Počítačová grafika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu charakterizuje základní pojmy a principy počítačové grafiky (rastrová, vektorová grafika, RGB, CMYK, DPI) specifikuje grafické formáty a jejich vlastnosti kombinuje základní úpravy fotografií (retušuje, otáčí, ořízne, upraví jas a kontrast obrázku) konstruuje vektorové kresby ze základních objektů ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT ovládá a využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě, informačního systému a ostatní dostupné vybavení	Základní pojmy a principy počítačové grafiky Grafické formáty Úprava a publikování fotografií Rastrový editor Vektorový kreslicí program

2. ročník

Prezentace, tvorba webových stránek

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu zpracuje informace a interpretuje je s využitím zásad úspěšné prezentace využívá program pro tvorbu prezentace využívá textové, grafické i multimediální formy prezentace vytvoří jednodušší webové stránky obsahující text, obrázky, odkazy, tabulky používá základní HTML elementy používá základy kaskádových stylů pro formátování webových stránek vysvětlí oddělení obsahu od formátu webové stránky aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT ovládá a využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě, informačního systému a ostatní dostupné vybavení využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky respektuje ustanovení autorského zákona při zpracování a prezentaci informací	PREZENTACE Principy pro vytvoření úspěšné prezentace Prostředí programu pro vytváření prezentací Vkládání objektů do prezentace Vytvoření a předvedení prezentace TVORBA WEBOVÝCH STRÁNEK Obsah a struktura webové stránky Značkovací jazyk, editory HTML Kaskádové styly

5.4 Člověk a společnost

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost využívá společenskovední poznatky získané v základním vzdělávání, rozvíjí je a učí žáky zpracovávat je v širším myšlenkovém systému. Její součástí jsou i zcela nové obsahové prvky, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Oblast přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání mládeže. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti v souladu s principy udržitelného rozvoje. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvarům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Záměry vzdělávací oblasti jsou realizovány především prostřednictvím vzdělávacích oborů Občanský a společenskovední základ, Dějepis a Geografie. Vzdělávací obsah oboru Geografie je z důvodu zachování celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a k orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života;
- chápaní současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti, k vnímání společenské skutečnosti v minulosti jako souhrnu příkladů modelových společenských situací a vzorů lidského chování a jednání v nejrůznějších situacích;
- chápaní vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, k posuzování společenských jevů v synchronních i chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými a jinými vazbami;
- rozvíjení prostorové představitivosti o historických a soudobých jevech, k vnímání významu zeměpisných podmínek pro variabilitu a mnohotvárnost společenských jevů a procesů;
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou; pochopení civilizačního přínosu různých kultur v závislosti na širších společenských podmínkách; uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů a postojů v mezilidském styku;
- zvládnutí základů společenskovední analýzy a historické kritiky, k rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, k

chápaní proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti;

- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou i současnou zkušenost lidstva; chápaní nesprávnosti mechanického přenosu současných etických představ do reality minulosti;
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí; odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů a procesů;
- rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti;
- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu; uplatňování partnerských přístupů při spolupráci;
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, k rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovedním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů;
- rozvíjení a kultivaci vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity.

5.4.1 Dějepis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2	2	1

Charakteristika předmětu

Výuka dějepisu se realizuje v rámci vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučovací předmět dějepis přináší rozšířené poznatky o historickém vývoji lidstva a českého národa a státu. Seznamuje žáky s významnými událostmi evropské a světové historie a s osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících, popřípadě i současné generace v různých oblastech společenského života (politický, státoprávní vývoj, vojenství apod.) včetně oblasti kultury a vzdělanosti.

Žáci se seznámí s dějinami od pravěku až po moderní dobu. Důraz je kladen na novodobé dějiny. Výběr učiva a jeho struktura vychází z chronologického pojetí, které je kombinováno s tématickým, a v návaznosti a spojení s národními dějinami. Témata jsou vybrána tak, aby žák získal komplexní znalosti o důležitých momentech českých a světových dějin.

Jedním z úkolů předmětu je vytvářet pozitivní vztah k poznání historie lidstva a českého národa, umožnit pochopení jednotlivých období dějin i příčin, které vedly ke krizovým jevům a válkám, a usnadnit hledání poučení pro současnost i budoucnost.

Vyučovací předmět dějepis je realizován v 1.-3.ročníku čtyřletého studia a v kvintě-septimě osmiletého studia s časovou dotací 2 hodiny týdně a dále ve 4. ročníku čtyřletého studia a v oktávě osmiletého studia s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách s použitím různých metod a forem práce učitele a podle možnosti i s využitím soudobé didaktické techniky.

Výukových cílů je dosahováno prostřednictvím široké škály výchovných a vzdělávacích strategií:

- učitel vede žáky k používání vhodné literatury (atlasů, map, encyklopedií,...), pramenů (dobové dokumenty) i internetu a vede žáky k jejich kritickému hodnocení a nazírání
- učitel zadává žákům referáty a vede je k samostatné práci
- učitel vede žáky, aby se naučili prezentovat a obhajovat své znalosti
- učitel vede žáka k aktivnímu využívání vlastních poznatků získaných v jiných předmětech, díky četbě, z filmů, návštěv výstav, muzeí či kulturních památek.
- učitel organizuje návštěvy muzeí, archivů apod. a vede tak žáky k porovnání teoreticky získaných znalostí s realitou
- učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy

V jednotlivých ročnících mohou být žákům nabídnuty studijní pobyty v rámci plnění ŠVP.

1. ročník

1. ročník

2 týdně, P

Člověk v dějinách - úvod do studia dějepisu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • uvede konkrétní příklady významu a užitečnosti historických poznatků - <i>charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného</i> • charakterizuje zdroje historických informací a možnosti jejich získávání - <i>vyjmenuje druhy historických pramenů a uvede jejich konkrétní příklady</i> - <i>rozdílí způsob získávání historických informací a úskalí jejich interpretace</i> - <i>charakterizuje význam a činnost institucí, které se zabývají shromažďováním, uchováváním a zpřístupňováním historických informací</i> - <i>pojmenuje a vysvětlí základní obsah nejdůležitějších pomocných věd historických</i> • orientuje se na časové ose a v historické mapě, rozliší a vysvětlí základní etapy vývoje lidstva - <i>orientuje se na časové ose</i> - <i>umí číst v historické mapě</i> - <i>rozdílí a vysvětlí základní etapy vývoje lidstva (pravěk, starověk, středověk, novověk, nová doba) a dokáže určit jejich časové rozpětí</i>	Obsah výuky dějepisu Historické prameny, historické instituce Pomocné vědy historické Periodizace dějin, práce s historickou mapou

Počátky lidské společnosti

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vysvětlí 2 základní teorie vzniku člověka - <i>pojmenuje 2 základní teorie vzniku člověka: křesťanskou a materialistickou</i> • vyjmenuje a časově zařadí ve správném pořadí vývojové stupně člověka - <i>vyjmenuje a časově zařadí ve správném pořadí vývojové stupně člověka</i> - <i>vysvětlí odlišnosti pračlověka a člověka dnešního typu</i> • popíše kvalitativní vývoj způsobu života člověka v jednotlivých obdobích doby kamenné - <i>popíše život člověka v paleolitu</i> - <i>vysvětlí význam neolitické revoluce z hlediska výroby zbraní a nástrojů a z hlediska způsobu obživy, objasní funkci keramiky</i> • charakterizuje význam doby bronzové a železné pro rozvoj lidské civilizace - <i>popíše technologii zpracování bronzu a železa</i> - <i>charakterizuje význam prohlubující se společenské dělby práce</i> - <i>ukáže na mapě a pojmenuje nejvýznamnější česká a evropská naleziště doby bronzové a železné</i>	Základní teorie vzniku člověka Vývojové stupně člověka Život člověka v jednotlivých obdobích doby kamenné Doba bronzová Doba železná

1. ročník

Nejstarší civilizace

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vysvětlí vznik prvních starověkých států a charakterizuje jejich vývoj - charakterizuje souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem nejstarších států - zasadí období prvních starověkých států do kontextu evropského vývoje, porovná úroveň vývoje těchto států s vývojem u nás - popíše specifika vývoje jednotlivých starověkých států a jejich kulturní přínos lidstvu - objasní židovství a jeho vazbu ke křesťanství - stručně charakterizuje další neevropské náboženské a kulturní systémy	Předpoklady vzniku nejstarších států, jejich geografické umístění a funkce Hospodářský, politický a společenský vývoj významných starověkých států Kulturní dědictví významných starověkých států

Kořeny evropské kultury

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní jednotlivá základní období řeckých dějin a demonstrovat přínos řecké kultury - prokáže základní geografickou orientaci v dané oblasti - popíše rané období řeckých dějin, zejména epochu mínojské kultury - charakterizuje jednotlivá základní období řeckých dějin: dobu homérskou, archaickou, epochu klasického Řecka a helénistickou; vysvětlí příčiny podmanění Řecka Římem - demonstrovat na konkrétních příkladech a s využitím mezipředmětových vztahů přínos řecké kultury v oblasti architektury, literatury, historie, filozofie a vědy charakterizuje jednotlivá období římských dějin, demonstrovat na konkrétních příkladech přínos římské kultury a vzdělanosti, popíše vznik a šíření křesťanství - v práci s historickým atlasem prokáže základní geografickou orientaci - charakterizuje jednotlivá období římských dějin: dobu královskou, republikánskou i císařskou - popíše vznik křesťanství a jeho šíření v římské říši od pronásledování po uznání za státní náboženství - demonstrovat na konkrétních příkladech a s využitím mezipředmětových vztahů přínos římské kultury, zejména v oblasti práva, historie a literatury	Řecko: Mínojská kultura Homérské období Archaické období Klasické Řecko Doba helénistická Řím Vznik Říma Doba královská Doba republikánská Císařský Řím Vznik a šíření křesťanství

Raný středověk

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše základní etapy stěhování národů a vysvětlí jeho etnické a kulturní důsledky - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - umí vyjmenovat a geograficky rozlišit slovanské osídlení Evropy, vysvětlit pojmy: západní, jižní a východní Slované popíše a porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti v raném středověku - definuje proměny hospodářského a politického uspořádání evropské středověké společnosti v 5.-11. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích (např. Francká říše, Byzanc,...); objasní vliv christianizace na konstituování rané středověkých států; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním civilizačním okruhu - charakterizuje základní rysy vývoje na našem území, vztahy se sousedními zeměmi - vymezení specifika islámské oblasti - vysvětlí vznik jednotlivých vrstev feudální společnosti, vytváření lenních vztahů definuje proměny hospodářského a kulturního vývoje v raném středověku charakterizuje vývoj na našem území	Stěhování národů Utváření středověké Evropy (Francká říše, byzantsko-slovanská oblast) Normané a jejich výboje Islám a arabská říše

2. ročník

2. ročník

2 týdne, P

Vrcholný a pozdní středověk

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti a vývoj kultury a vzdělanosti v 12.-15.století - <i>objasní proměny v ekonomice a společnosti vrcholného a pozdního středověku</i> - <i>charakterizuje střety evropského a neevropského světa v daném období s důrazem na křížové výpravy, mongolotatarské a turkotatarské výboje</i> - <i>popíše formování centralizovaných monarchií v západní Evropě</i> - <i>vysvětlí vývoj českého státu za vlády posledních Přemyslovců, za vlády Lucemburků a Jagellonců</i> - <i>prokáže orientaci v problematice vývoje kultury a vzdělanosti v Evropě 12.-15.století</i> vysvětlí důsledky turecko-tatarských výbojů pro Evropu ve vrcholném středověku	Proměny v ekonomice a společnosti vrcholného a pozdního středověku Křížové výpravy Centralizované monarchie v západní Evropě Vývoj českého státu za posledních Přemyslovců Vývoj českého státu za Lucemburků Husitství Vývoj českého státu za Jagellonců Mongolské výboje Turecké výboje Kultura a vzdělanost v Evropě 12.-15.století

Objevy a dobývání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní vznik humanismu a renesance, jejich typické znaky a hlavní představitele - <i>popíše vznik, rozšíření renesance a humanismu, jejich vliv na vzdělanost a chápání světa</i> - <i>vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti italské i zaalpské renesance a jejich hlavní díla</i> umí vysvětlit důsledky zámořských objevů - <i>vysvětlí předpoklady, příčiny, průběh objevných plaveb</i> - <i>objasní hlavní politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu i svět</i>	Renesance a humanismus Zámořské objevy

Počátky nové doby

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vysvětlí příčiny, průběh a důsledky reformace a protireformace na příkladu vybraných zemí - <i>popíše základní rysy reformace a protireformace</i> - <i>vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj</i> - <i>charakterizuje specifika české reformace</i> posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní poměry - <i>analyzuje základní události spojené s vládou Ferdinanda I., Maxmiliána II., Rudolfa II. a Matyáše</i> - <i>popíše hospodářský, sociální a kulturní vývoj českých zemí za vlády prvních Habsburků</i> - <i>vysvětlí příčiny zhoršování vztahu mezi stavy a panovníkem, zhodnotí průběh a důsledky stavovského povstání</i> vymezí základní rysy stavovského státu a absolutismu, uvede konkrétní příklady střetů	Reformace a protireformace Český stát uvnitř habsburské monarchie a jeho vnitřní poměry

3. ročník

3. ročník

2 týdne, P

Formování moderních evropských států

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní příčiny a důsledky třicetileté války orientuje se v problematice souvislosti mezi vypuknutím války a náboženským a politickým rozdělením Evropy provede základní rozdělení války do etap a jejich stručnou charakterizaci analyzuje dopad války na vývoj v jednotlivých evropských zemích včetně českého prostoru	Třicetiletá válka Absolutismus a stavovství První buržoazní revoluce

Osvícenství. Revoluce a idea svobody.Modernizace společnosti

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19.století objasní pojem osvícenství a jeho vliv na rozvoj vzdělanosti, vědy a státoprávních teorií zhodnotí podíl osvícenských myšlenek na vzniku osvícenského absolutismu a doloží konkrétními příklady rozpozná uplatnění myšlenek osvícenství v revolucích na konci 18. a v 19.století posoudí význam ústavy a novou organizaci státu na příkladech konkrétních států demonstruje proměny mocenského uspořádání uvnitř společnosti vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev objasní emancipační úsilí v oblasti národnostní a společenské u vybraných národů, např. v Itálii, Francii, Německu, Anglii a Rusku zdůvodní potřebu obrození českého národa a českého jazyka na základě předchozího historického vývoje charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii a snahy české politické scény o prosazení ústavních, politických, hospodářských a společenských změn analyzuje proces modernizace vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace popíše hlavní trendy změn ve vědě, technice, výrobě v období technicko-vědecké revoluce vysvětlí význam objevení nových energetických zdrojů pro rozvoj průmyslu, uvede konkrétní příklady vynálezů a jejich význam pro technický rozvoj	Osvícenství Velké revoluce - vznik USA, Francouzská revoluce Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu Utváření novodobých národních společností (zejména české, německé, italské,ruské ...), vliv revoluce 1848/1849 České země v habsburské monarchii ve 2.polovině 19.století Industrializace Technicko-vědecká revoluce

3. ročník

Evropa a svět: 1900 - 1918

Očekávané výstupy Žák: • vysvětlí expanzivní snahy velmocí v jednotlivých částech světa - uvede ekonomickou charakteristiku hlavních světových mocností, vysvětlí rychlý rozvoj světové koloniální soustavy - zdůvodní formování mocensko-politických bloků (Trojspolek, Trojdohoda) - charakterizuje nejvýznamnější vojenské konflikty na konci 19.století a na počátku 20.století • charakterizuje 1.světovou válku, její příčiny, průběh a důsledky - rozliší a vysvětlí skutečné příčiny války od záminky, popíše vývoj na hlavních frontách v jednotlivých letech - popíše a na základě předchozích znalostí o vývoji Ruska vysvětlí události v Rusku v roce 1917 a jejich dopad na další průběh války - charakterizuje vývoj českých zemí v době války, vnitřní i zahraniční odboj - analyzuje poválečné uspořádání světa a jeho vliv na vznik nových konfliktů	Učivo Vývoj hlavních světových mocností na přelomu 19. a 20.století Kolonialismus Formování mocenských bloků, Trojdohoda, Trojkoalice 1.světová válka Revoluce v Rusku

Československo 1918-1938

Očekávané výstupy Žák: • objasní vznik nástupnických států po 1.světové válce s důrazem na vznik a rozvoj ČSR - vyjmenuje nově vzniklé státy, včetně nástupnických - charakterizuje politický, ekonomický, společenský a kulturní vývoj ČSR - popíše vnitropolitický vývoj v roce 1938, důsledky Mnichovské konference - objasní vývoj v období 2.republiky do vzniku Protektorátu	Učivo Vznik a vývoj ČSR do poloviny 30.let 20.století Mnichovská krize a její důsledky, 2.republika

4. ročník

1 týdně, P

Evropa a svět: 1918 - 1939

Očekávané výstupy Žák: • vymezi základní znaky hlavních totalitních ideologií a umí je srovnat s demokratickými systémy - vysvětlí problematiku vzniku a rozvoje totalitních režimů ve 20. a 30.letech 20.století a jejich podíl na vývoji v Evropě a ve světě - charakterizuje příčiny, rozsah a důsledky světové hospodářské krize, objasní souvislosti mezi vývojem ekonomicky a růstem pravicového a levicového extremismu - popíše reakci demokratických mocností na agresivní tendence totalitních režimů - analyzuje směřování Evropy a světa k válce • popíše způsob života v moderní společnosti, masovou kulturu	Učivo Vznik nástupnických států po 1.světové válce Nástup totalitních ideologií (Německo, Itálie, SSSR, Španělsko) Hospodářská krize Růst mezinárodního napětí

4. ročník

Svět ve válce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje 2.světovou válku, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky charakterizuje oba válčící tábory popíše nejdůležitější vojenské operace na jednotlivých bojištích analyzuje obsah a význam konferencí v Teheráně, Jaltě a Postupimi vysvětlí postavení českých zemí v Protektorátu, hlavní události tohoto období objasní teritoriální, ekonomické a politické důsledky 2.světové války popíše vznik a vývoj bipolárního světa charakterizuje vznik a vývoj bipolárního světa objasní jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty	2.světová válka v Evropě a ve světě Protektorát Čechy a Morava Obnovení ČSR

Rozdělený a integrující se svět

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku objasní základní rysy vývoje obou bloků analyzuje vnitřní vývoj a vzájemné vztahy supervelmocí USA, SSSR s důrazem na oblast střední Evropy a Československa porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích vysvětlí mechanismy postupného sjednocování Evropy objasní specifika dekolonizace a problémy nově vzniklých postkoloniálních států vysvětlí proces dekolonizace a konflikty ji provázející analyzuje příčiny politických, hospodářských, společenských problémů nově vzniklých států objasní význam islámské, židovské kultury v moderních světech, jejich vzájemné potýkání charakterizuje postupný proces rozpadu východního bloku, konec studené války analyzuje příčiny rozpadu východního bloku načrtne vývoj v 90. letech 20.století popíše mechanismy a prostředky dovršení sjednocování Evropy na demokratických principech vymezení základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	Studená válka, příčiny, hlavní projevy a konflikty Vývoj v zemích západního bloku, integrace západní Evropy Vývoj v zemích východního bloku, vývoj v ČSR Dekolonizace Rozpad východního bloku, konec studené války

Svět na prahu 21.století - základní problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vymezi hlavní ohniska napětí v současném světě	Svět na prahu 21.století - základní problémy Ohniska napětí v současném světě

5.4.2 Základy společenských věd

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
1	2	2	2

Charakteristika předmětu

Charakteristika předmětu Základy společenských věd

V předmětu základy společenských věd se probírají v jednotlivých ročnících samostatně společenské vědy a filosofie. Každý ročník se s ohledem na konkrétní vědu liší zvolenými metodami práce, zároveň však lze po celou dobu studia nalézt v ZSV spojující prvky, zřetelný základní přístup :

1. Cílem hodin ZSV je předat žákům základní informace z jednotlivých věd, upotřebitelné v praktickém životě. Při výběru informací se vychází z faktu, že předmětem projdou všichni žáci, tedy i ti, kteří jsou zaměřeni technicky, přírodovědně atd. Předmět má poskytnout žákům základní všeobecný přehled, orientaci v problematice společenských věd, filosofie a etiky i v občanském životě.
2. Spojujícím prvkem všech ročníků je vymezení rozdílu mezi laickým a vědeckým pohledem na svět, seznámení s vědeckými metodami a technikami, rozdělením věd a s historií západní vědy.
3. Za rovnocennou složku se považuje vedle vzdělání také stránka výchovná. Proto je snahou ve všech hodinách ZSV v co nejvyšší míře uplatňovat metody směřující k osobnostně sociálnímu rozvoji, utváření vlastního názoru a kritického pohledu na svět.

Učivo v jednotlivých ročnících je uspořádáno vzestupně od sebepoznání a zdokonalení vlastního učení a organizace času v prvním ročníku, přes poznání pravidel života ve společnosti a v hospodářství v ročníku druhém, pohled na historii západního myšlení a etiky v ročníku třetím, až po velmi praktický pohled na politiku, právní a mezinárodní vztahy v ročníku čtvrtém.

V jednotlivých ročnících mohou být žákům nabídnuty studijní pobyty v rámci plnění ŠVP.

1. ročník

1 týdně, P

1. ročník

Člověk jako jedinec - psychologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace v sociální skupině žák - uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace v sociální skupině - uplatňuje zásady duševní hygieny při práci i učení - porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro vlastní studium, využívá poznatky získané při sebepoznávání. - stručně popíše vývoj psychologie jako vědy, uvědomuje si změnu pohledu na psychiku člověka - vysvětlí rozdíl mezi psychologickým směrem a disciplínou, charakterizuje základní skupiny psychologických disciplín a uvede jejich příklady žák - posoudí úlohu a význam vědy v procesu poznání okolního světa, dokáže stručně charakterizovat základní metody vědeckého zkoumání - uvede příklady různých faktorů ovlivňujících průběh činnosti, popíše její jednotlivé fáze, naučí se organizovat vlastní činnost, uvědomí si význam pracovního postupu - interpretuje biologickou podmíněnost prožívání a chování, prezentuje funkci nervové soustavy žák - popíše, jak naši psychiku ovlivňuje sociální prostředí - vložil, jak vnímáme a poznáváme skutečnost, sebe i druhé lidi, a co může toto poznání ovlivňovat - vysvětlí mechanismus vzniku představy a popíše rozdíly mezi různými druhy představ - propojuje spojitost mezi řečí a myšlením, rozdíl v použití řeči u zvířat a u člověka žák - dokáže rozlišit jednotlivé operace v procesu myšlení - definuje a rozdělí z různých hledisek paměť, popíše význam opakování v procesu učení - uvědomí si úlohu pozornosti a seznámí se s mechanismem jejího fungování, zejm. s ohledem na vlastní učení - pochopí význam překonávání překážek i důležitost jejich správného stanovení žák - seznámí se s příčinou rozdílů v životě, prožívání a chování, diagnostikuje vlastní temperamentový typ a využívá získané poznatky - posoudí vlastní schopnosti, získané poznatky může využít při volbě profesní orientace	Psychologie, člověk jako jedinec. Úvod do ZSV : společná pravidla, konsenzus, vzájemné vztahy, podmínky a hodnocení práce. Režim dne : biologické rytmy, únava, spánek. Učení : učení, vědomosti, dovednosti, návyky, postup pro správné učení. Úvod do psychologie: profesionální psychologie, tělo a duše, psychika, chování a prožívání. Historický vývoj a současná psychologie: psychologie jako věda, psychologické směry, školy a osobnosti. Psychologické disciplíny: základní, aplikované a speciální. Metody zkoumání v psychologii: věda, postup vědeckého zkoumání, extrospekce (pozorování), introspekce, experiment, analýza produktu, činnosti, rozhovor, test a projektivní test Činnosti: vnější a vnitřní činitele ovlivňující činnosti, fáze činnosti. Fyziologické mechanismy činnosti: žlázy s vnitřní sekrecí, nervový systém, receptory a efektory, dostředivé a odstředivé nervstvo, CNS, mozek, nižší a vyšší mozgová centra, hemisféry, signální soustavy, podmíněné a nepodmíněné reflexy. Společenská stránka činnosti: sociální interakce, socializace, zkušenosti, kooperace, identifikace se vzorem, sociální pozice a role, hodnoty a normy. Čítí a vnímání: čítí, počitek, vnímání, vjem, smyslové orgány, adaptace, kompenzace, výběrovost, vnímání, smyslové klamy. Představy: představa, pamětná (vzpomínková), fantazijní, rekonstrukční, asociace, představy, sny, snění, halucinace. Myšlení a řeč: myšlení, řeč, vědomí, pojem, znak, systém, aha efekt, ha ha efekt. Myšlenkové operace: srovnání, syntéza, analýza, sociální abstrakce, indukce, dedukce, analogie. Paměť : bezprostřední, krátkodobá a dlouhodobá, zraková, sluchová, čichová, pohybová, bezděčná a záměrná, mechanická a logická, paměťový proces. Pozornost: výběrovost, bezděčná a záměrná, orientačně pátrací reflex, stálost a přenášení pozornosti, koncentrace, roztržitost. Vůle: volní proces, volní vlastnosti, manipulace, jednání. Emoce: city, libost a nelibost, ambivalence citů, nálada, afekt, vášeň. Temperament: sangvinik, choleric, flegmatik, melancholik, extrovert, introvert, vyšší nervová činnost, síla, vyrovnanost, živost, stabilita, labilita. Schopnosti: výkon, vlohy, schopnosti, nadání, talent, genialita, vědomosti, dovednosti, tvořivost. Intelligence: verbální, zraková, logická, fyzická, hudební, osobní (metakognitivní) a sociální (interpersonální) intelligence, IQ. Zaměřenost: zájem, postoj, potřeba, motiv, motivace, vyhoření, deprivace, frustrace. Charakter: charakteristika, vztah, vytrvalost, odolnost, sebekontrola, sebehodnocení, svědomí, světový názor, morálka, mravní normy. Osobnost a životní cíle člověka: osobnost, individuální a typologické rozdíly, složky osobnosti, cíle krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Vývoj osobnosti: vývoj, fylogeneze, ontogeneze, prenatalní, natální, postnatální, kojenecké a batolecí, předškolní věk, školní věk, mladší a starší školní věk, adolescence, dospělost a stáří. Třídění psychických jevů: psychické jevy, osobnost, psychické, sociální a biologické znaky, vlastnosti osobnosti, rysy, dílčí předpoklady k činnostem, psychické stavy a vlastnosti. Psychohygienu: zdraví, stres, frustrace, deprivace, duševní poruchy, neuróza, psychopatie, psychóza, oligofrenie. Úvod do učiva člověk ve společnosti - sociologie

1. ročník

Člověk jako jedinec - psychologie

- prezentuje složitost přesného vymezení pojmu inteligence a rozdíl mezi různými druhy inteligence

- popíše, co je součástí zaměřenosti, porovná vlastní potřeby podle důležitosti

- vysvětlí vztah mezi charakterem a temperamentem a jejich postavení v celku osobnosti

žák

- vytvoří si celkový pohled na osobnost, sumarizuje znalosti z celého roku, uvědomí si individuální a typologické rozdíly mezi lidmi

- porovná osobnost v jednotlivých fázích života, vymezí, co každá etapa přináší nového a jaké úkoly staví před člověka

- popíše problematiku psychologie a dokáže rozdělit a popsat psychické jevy

- uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi

- - uplatňuje zásady duševní hygieny při práci i učení
- - porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro vlastní studium, využívá poznatky získané při sebepoznávání.
- - stručně popíše vývoj psychologie jako vědy, uvědomuje si změnu pohledu na psychiku člověka
- - vysvětlí rozdíl mezi psychologickým směrem a disciplínou, charakterizuje základní skupiny psychologických disciplín a uvede jejich příklady
- - posoudí úlohu a význam vědy v procesu poznání okolního světa, dokáže stručně charakterizovat základní metody vědeckého zkoumání
- - uvede příklady různých faktorů ovlivňujících průběh činnosti, popíše její jednotlivé fáze, naučí se organizovat vlastní činnost, uvědomí si význam pracovního postupu
- - interpretuje biologickou podmíněnost prožívání a chování, prezentuje funkci nervové soustavy
- - popíše, jak naši psychiku ovlivňuje sociální prostředí
- - vyloží, jak vnímáme a poznáváme skutečnost, sebe i druhé lidi, a co může toto poznání ovlivňovat
- - vysvětlí mechanismus vzniku představy a popíše rozdíly mezi různými druhy představ
- - propojuje spojitost mezi řečí a myšlením, rozdíl v použití řeči u zvířat a u člověka
- - dokáže rozlišit jednotlivé operace v procesu myšlení
- - definuje a rozdělí z různých hledisek paměť, popíše význam opakování v procesu učení
- - uvědomí si úlohu pozornosti a seznámí se s mechanismem jejího fungování, zejm. s ohledem na vlastní učení
- - pochopí význam překonávání překážek i důležitost jejich správného stanovení
- - seznámí se s příčinou rozdílů v životě, prožívání a chování, diagnostikuje vlastní temperamentový typ a využívá získané poznatky
- - posoudí vlastní schopnosti, získané poznatky může využít při volbě profesní orientace
- - prezentuje složitost přesného vymezení pojmu inteligence a rozdíl mezi různými druhy inteligence
- - popíše, co je součástí zaměřenosti, porovná vlastní potřeby podle důležitosti

1. ročník

Člověk jako jedinec - psychologie

- - vysvětlí vztah mezi charakterem a temperamentem a jejich postavení v celku osobnosti
- - vytvoří si celkový pohled na osobnost, sumarizuje znalosti z celého roku, uvědomí si individuální a typologické rozdíly mezi lidmi
- - porovná osobnost v jednotlivých fázích života, vymezí, co každá etapa přináší nového a jaké úkoly staví před člověka
- - popíše problematiku psychologie a dokáže rozdělit a popsat psychické jevy
- - uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi
- orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách
- uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků

2. ročník

2 týdne, P

2. ročník

Člověk ve společnosti - sociologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - se seznámí s obsahem, cílem a předmětem zkoumání sociologie, vymezi rozdíl mezi laickým a vědeckým pohledem na svět a společnost <i>žák</i> - se seznámí s obsahem, cílem a předmětem zkoumání sociologie, vymezi rozdíl mezi laickým a vědeckým pohledem na svět a společnost - prezentuje složitost fungování společnosti, formuluje argumenty pro podporu jednoho z možných výkladů společnosti - popíše průběh vědeckého výzkumu, seznámí se s hlavními metodami a technikami sběru a zpracování dat, uplatní společensky vhodné způsoby komunikace při práci ve skupině a při výzkumu v terénu, mediální produkce - sdělí informace různými formami, uvědomí si kontext komunikace, na příkladech se seznámí se subjektivností interpretace projevů jiných účastníků komunikace <i>žák</i> - rozliší druhy konfliktů a jejich dopad na skupinu a společnost, správně přiřadí příklady k typům konfliktů a objasní vztah konfliktů a sociální normy a význam sociální kontroly ve skupině a společnosti - rozliší druhy sociálních útvarů a rozdíly mezi skupinou a davem, nalezne společné vnější znaky a hodnoty, které spojují členy skupiny, vymezi význam rodiny jako primární sociální skupiny - posoudí problém sociální nerovnosti a seznámí se s koncepcemi ideálu rovnosti v dějinách, zaujme k problematice vlastní stanovisko, naučí se pojmenovat vlastní pozice a definovat z nich vyplývající role jako vzorce chování - posoudí úlohu změn v individuálním i společenském vývoji, zaujme postoj k otázce pokroku a modernizace a k jejich negativním dopadům na náš život, rozliší změny evoluční, revoluční, konstruktivní a destruktivní <i>žák</i> - prezentuje vliv skupiny na jednotlivce i jednotlivce na skupinu, posoudí význam socializace pro jednotlivce i pro společnost, formuluje jednotlivé fáze procesu socializace - interpretuje význam sociálních norem pro každodenní soužití ve společnosti, rozliší deviantní chování, popíše, jaké mohou být dopady sociálněpatologického chování a k jakým důsledkům mohou vést předsudky - popíše pojem kultura, svoji zakotvenost v kulturním a přírodním prostředí, kulturní odlišnosti a rozdíly a z nich plynoucí odlišnosti v projevu příslušníků jiných skupin, posoudí vliv činnosti člověka na životní prostředí a popíše působení masové kultury a zejm. masmédií na náš život - prezentuje složitost fungování společnosti, formuluje argumenty pro podporu jednoho z možných výkladů společnosti <i>žák</i> - definuje základní pojmy z oblasti religionistiky, uvede příklady a vymezi rozdíly, identifikuje projevy náboženské nesnášenlivosti a sektářského myšlení, seznámí se ve skupinové práci s hlavními znaky sedmi světových náboženství - popíše průběh vědeckého výzkumu, seznámí se s hlavními metodami a technikami sběru a zpracování dat, uplatní společensky vhodné způsoby komunikace při práci ve skupině a při výzkumu v terénu, mediální produkce - definuje ekonomii a ekonomiku, specifikuje rozdíl mezi tržní ekonomikou a jinými hospodářskými systémy	Člověk ve společnosti, sociologie. Úvod do sociologie: sociologie, laický a vědecký pohled na svět, teorie, empirie, paradigma. Historický vývoj a současná sociologie: teorie konfliktu, teorie konsenzu, interpretativní teorie, komplementární přístup. Metody zkoumání v sociologii: vědecký výzkum, metody a techniky. Komunikace: mezilidská komunikace, verbální a nonverbální, bezděčná a záměrná, příčiny komunikace a chyby v komunikaci. Sociální konflikt a kontrola: vymezení konfliktu a jeho forem, sociální norma a sociální kontrola, problémy v mezilidských vztazích. Základní sociální útvary: sociální útvar, sociální skupina, sociální agregát, primární a sekundární skupiny, rodina, dav. Sociální diferenciacce společnosti: sociální nerovnost, přirozené rozdíly mezi lidmi, proměny ideálu rovnosti, vertikální členění společností, sociální pozice a role, sociální mobilita. Teorie společenské změny: společenský pohyb, adaptace, vývoj, pokrok, negativní jevy, změny evoluční, revoluční, konstruktivní a destruktivní. Socializace: socializace, enkulturace a personalizace, porozumění hodnotám a normám, internalizace a jednání, význam začlenění jedince do sociálních vazeb. Sociální problémy a deviace: sociální norma a deviace, deviantní chování, sociální patologie, kriminalita, rasismus, teorie nálepkování. Kultura, přírodní a sociální prostředí: kultura v různých pojetích, materiální a duchovní, subkultura, akulturace, kulturní difúze, masová kultura a masmédiá, příroda a zásahy člověka do ní.

2. ročník**Člověk ve společnosti - sociologie**

- získá přehled o původu dvou současných základních ekonomických teorií a dokáže vymezit jejich klady a zápory
žák
- definuje a rozdělí potřeby, statky a služby, popíše, jak uspokojujeme své potřeby v závislosti na konkrétních podmínkách a jak ze statku volného vzniká ekonomický
- prezentuje rozdíl mezi racionálním chováním a preferencí, na příkladech vysvětlí zásady racionálního chování
- interpretuje základní principy fungování tržní ekonomiky a dokáže vysvětlit pojem neviditelná ruka trhu, uvědomí si při praktické ukázce vliv nabídky a poptávky a konkurence na tvorbu ceny
- na praktické ukázce si uvědomí význam existence peněz pro fungování trhu, vysvětlí funkce peněz a vliv inflace na ně, jakož i její dopad na různé účastníky hospodářského života ve společnosti
žák
- vysvětlí význam a úkoly centrální banky, orientuje se v produktech nabízených komerčními bankami a popíše rozdíl mezi spořicími a běžným účtem
- popíše pojem cenný papír a popíše jejich základní druhy, vysvětlí rozdíl mezi akciemi a obligacemi, zejm. z hlediska jejich rizika pro věřitele, získá základní informace o fungování burzy a o osobách, které na ní obchodují
- porovnává dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnanost, prakticky se připraví na pracovní pohovor a dokáže popsat zdroje informací o poptávce po pracovní síle, orientuje se v údajích výplatního lístku
- popíše možnosti, jak lze v ČR podnikat, prezentuje základní pojmy z podnikání, uvědomuje si význam vzdělání pro zvyšování vlastní hodnoty na trhu práce
žák
- uvědomí si souvislost mikro a makroekonomiky srovnáním rodinného a státního rozpočtu, popíše význam státního rozpočtu a dokáže popsat jeho příjmové a výdajové složky
- rozliší národní hospodářství dvěma různými způsoby a uvědomí si vzájemnou provázanost jednotlivých sektorů, vyjmenuje nástroje hospodářské politiky a přesněji popíše fiskální a monetární politiku, důchodovou politiku
- dokáže vysvětlit, jak ovlivňuje proces evropské integrace ekonomiku Evropy, jaké možnosti nabízí občanům ČR, základní informace o jednotné evropské měně.
žák
- analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěch výrobku na trhu
- navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti), vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby, posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby
- kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace,

2. ročník

Člověk ve společnosti - sociologie

posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře

žák

- vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu, reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy

- uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a jak zažádá o sociální dávku, na níž má nárok, objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledává informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií

- navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu

- - sdělí informace různými formami, uvědomí si kontext komunikace, na příkladech se seznámí se subjektivností interpretace projevů jiných účastníků komunikace
- - rozliší druhy konfliktů a jejich dopad na skupinu a společnost, správně přiřadí příklady k typům konfliktů a objasní vztah konfliktu a sociální normy a význam sociální kontroly ve skupině a společnosti
- - rozliší druhy sociálních útvarů a rozdílů mezi skupinou a davem, nalezne společné vnější znaky a hodnoty, které spojují členy skupiny, vymezí význam rodiny jako primární sociální skupiny
- - posoudí problém sociální nerovnosti a seznámí se s koncepcemi ideálu rovnosti v dějinách, zaujme k problematice vlastní stanovisko, naučí se pojmenovat vlastní pozice a definovat z nich vyplývající role jako vzorce chování
- - posoudí úlohu změn v individuálním i společenském vývoji, zaujme postoj k otázce pokroku a modernizace a k jejich negativním dopadům na náš život, rozliší změny evoluční, revoluční, konstruktivní a destruktivní
- - prezentuje vliv skupiny na jednotlivce i skupinu, posoudí význam socializace pro jednotlivce i pro společnost, formuluje jednotlivé fáze procesu socializace
- - interpretuje význam sociálních norem pro každodenní soužití ve společnosti, rozliší deviantní chování, popíše, jaké mohou být dopady sociálněpatologického chování a k jakým důsledkům mohou vést předsudky
- - popíše pojem kultura, svoji zakotvenost v kulturním a přírodním prostředí, kulturní odlišnosti a rozdílů a z nich plynoucí odlišnosti v projevu příslušníků jiných skupin, posoudí vliv činnosti člověka na životní prostředí a popíše působení masové kultury a zejm. masmédií na náš život
- korektně a citlivě řeší problémy na mezilidských vztazích
- posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
- projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte

Úvod do religionistiky

Očekávané výstupy

Žák:

- - definuje základní pojmy z oblasti religionistiky, uvede příklady a vymezí rozdíl, identifikuje projevy náboženské nesnášenlivosti a sektářského myšlení, seznámí se ve skupinové práci s hlavními znaky sedmi světových náboženství

Učivo

Úvod do religionistiky.
Náboženství: víra, náboženství, církev, sekta, ateismus, teismus, karmanové systémy, kmenová, národní a světová náboženství.

2. ročník

Ekonomie - člověk a svět práce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - definuje ekonomii a ekonomiku, specifikuje rozdíl mezi tržní ekonomikou a jinými hospodářskými systémy - získá přehled o původu dvou současných základních ekonomických teorií a dokáže vymezit jejich klady a zápory - definuje a rozdělí potřeby, statky a služby, popíše, jak uspokojujeme své potřeby v závislosti na konkrétních podmínkách a jak ze statku volného vzniká ekonomický - prezentuje rozdíl mezi racionálním chováním a preferencí, na příkladech vysvětlí zásady racionálního chování - interpretuje základní principy fungování tržní ekonomiky a dokáže vysvětlit pojem neviditelná ruka trhu, uvědomí si při praktické ukázce vliv nabídky a poptávky a konkurence na tvorbu ceny - na praktické ukázce si uvědomí význam existence peněz pro fungování trhu, vysvětlí funkce peněz a vliv inflace na ně, jakož i její dopad na různé účastníky hospodářského života ve společnosti - vysvětlí význam a úkoly centrální banky, orientuje se v produktech nabízených komerčními bankami a popíše rozdíl mezi spořicími a běžnými účty - popíše pojem cenný papír a popíše jejich základní druhy, vysvětlí rozdíl mezi akciemi a obligacemi, zejm. z hlediska jejich rizika pro věřitele, získá základní informace o fungování burzy a o osobách, které na ní obchodují - porovnává dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnanost, prakticky se připraví na pracovní pohovor a dokáže popsat zdroje informací o poptávce po pracovní síle, orientuje se v údajích výplatního lístku - popíše možnosti, jak lze v ČR podnikat, prezentuje základní pojmy z podnikání, uvědomuje si význam vzdělání pro zvyšování vlastní hodnoty na trhu práce - uvědomí si souvislost mikro a makroekonomiky srovnáním rodinného a státního rozpočtu, popíše význam státního rozpočtu a dokáže popsat jeho příjmové a výdajové složky - rozliší národní hospodářství dvěma různými způsoby a uvědomí si vzájemnou provázanost jednotlivých sektorů, vyjmenuje nástroje hospodářské politiky a přesněji popíše fiskální a monetární politiku, důchodovou politiku - dokáže vysvětlit, jak ovlivňuje proces evropské integrace ekonomiku Evropy, jaké možnosti nabízí občanům ČR, základní informace o jednotné evropské měně. - analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěch výrobku na trhu - navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti), vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby, posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby - kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace, posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře - vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu, reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy - uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a jak zažádá o sociální dávku, na níž má nárok, objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledává informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu - kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu	Učivo Ekonomie, Člověk a svět práce. Úvod do ekonomie: ekonomie, mikro a makroekonomie, ekonomika, zvyková a příkazová, tržní a smíšená, základní ekonomické otázky, metody zkoumání v ekonomii. Historie a současnost ekonomie: ekonomie jako věda, merkantilismus, klasická škola ekonomie, keynesiánství, liberalismus, státní ekonomická regulace, poptávkově a nabídkově orientované směry. Potřeby a jejich uspokojování: potřeby, statky, statky volné a ekonomické, ekonomická vzácnost, služby, hospodářská činnost. Racionální plán a volba: racionální chování, plán a volba, preference, cíle, zdroj, příležitost, ostražitost a aktivita v ekonomickém životě. Tržní ekonomika a trh: tržní ekonomika, trh zboží, trh finanční a trh práce, neviditelná ruka trhu, nabídka, poptávka, cena, konkurence, nedokonalosti trhu. Směna, peníze, inflace: barter, monetizace a demonetizace zlata, peníze a jejich funkce, inflace. Bankovní soustava: banky, historie bankovníctví, centrální banka a její úkoly, komerční banky, aktivní, pasivní a zprostředkovatelské operace, emise, monetární politika. Cenné papíry a burza: cenné papíry, dlužník, věřitel, druhy cenných papírů, akcie, obligace, burza, makléř. Trh, práce a mzda: trh práce, obětovaná příležitost, dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost, úřad práce, mzda, složky mzdy, nominální a reálná mzda. Podnikání: výroba, kapitál, investice, podnikatelský záměr, hrubá a čistá investice, fyzická a právní osoba, živnost, firma, lidský kapitál. Daně a státní rozpočet: rodinný a státní rozpočet, příjmy a výdaje, vyrovnaný rozpočet, rozpočtový schodek, deficit, přímé a nepřímé daně, investiční a neinvestiční výdaje. Hospodářská politika státu: odvětví (resorty) a sektory národního hospodářství, nástroje hospodářské politiky státu, monetární, fiskální, důchodová, zahraniční, průmyslová, sociální a ekologická politika. Ekonomická integrace ČR do EU: integrace, společný trh, volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu a pracovních sil, euro, měnová unie. Marketing: marketing a public relations, reklama a reklamní agentury. Finanční produkty: způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz, řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing, úrokové sazby, RPSN, pojištění. Profesní volba: práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělání a příprava na volbu profese, pracovní úspěšnost a kariérní růst, dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností. Osobní management: plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus. Sociální politika: důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti. Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele. Úvod do filosofie a etiky.

2. ročník**Ekonomie - člověk a svět práce**

- vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu
- vhodně prezentuje vlastní osobu a práci
- reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka
- uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď
- uvede svá pracovní práva a respektuje své pracovní povinnosti
- objasní funkci odborů
- volí bezpečné pracovní postupy
- chová se poučeně v případě pracovního úrazu
- stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH
- rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky
- posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním
- uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti
- analyzuje skrytý obsah reklamy a kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu
- rozlišuje základní typy daní
- uvede, jakým způsobem provede daňové přiznání
- na základě aktuálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů na změny v životní úrovni občanů
- vysvětlí podstatu inflace a její důsledky
- uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti
- používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za pomoci kursovního lístku
- navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti
- na příkladu uvede, jak uplatňovat práva spotřebitele
- navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky
- vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby
- vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb
- vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby
- využívá moderní formy bankovních služeb

3. ročník

2 týdně, P

3. ročník

Úvod do filozofie a etiky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní podstatu filosofického tázání, porovná východiska filosofie a vědy k uchopení skutečnosti a člověka, získá základní informace o filosofii a jejích disciplínách, zhodnotí význam vědeckého poznání - porovná východiska mýtu, umění a filosofie k uchopení skutečnosti a člověka, interpretuje různé texty s cílem najít rozdíly a vysvětlit použité pojmy - prezentuje školy a osobnosti kosmologického období, formuluje jejich názory a určí shody a rozdíly v nich - argumentuje eticky a věcně správně v diskuzi a při tvorbě úvahy, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem, zaujme stanovisko k etickému relativismu - interpretuje text podobenství, zaujme stanovisko k politologickým názorům Platóna a seznámí se s jeho ontologií a gnoseologií - prezentuje základní pojmy z formální logiky, pojmenuje rozdíly mezi filosofickými názory Platóna a Aristotela, zhodnotí Aristotelův význam - rozliší hlavní filosofické směry starověku, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých vývojových etapách starověku, ve skupinách i samostatně zpracuje text a uvědomí si přesah etických principů helénismu do současnosti - porovná východiska náboženství a filosofie k uchopení skutečnosti a člověka, uvědomí si význam vzniku universit, osvojí si znalosti o periodizaci středověké filosofie - popíše vznik a počátky křesťanství, zlepší své schopnosti naslouchat a vyjadřovat vlastní názory, pojmenuje proměnu, kterou prošlo filosofické myšlení v tomto období - popíše problematiku a osobnosti rané scholastiky, prohlubuje své schopnosti naslouchat a argumentovat, porovná texty z různých hledisek, uvědomí si vlastní preference ve vztahu rozum a víra - sumarizuje své dosavadní poznatky o humanismu a renesanci, zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život, popíše obrát v myšlení a ve vědě směrem k novověku, identifikuje projevy náboženské nesnášenlivosti - rozliší hlavní filosofické směry středověku, humanismu a renesance, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých vývojových etapách středověku, humanismu a renesance, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem, dokáže popsat povahové vlastnosti ideálu renesančního člověka, rozliší různé přístupy k politickému uspořádání světa - rozpozná chyby v komunikaci a dokáže je pojmenovat, rozpozná nekorektní argumentaci, zpracuje samostatně odborný text, popíše význam Baconovy metody pro další rozvoj myšlení - interpretuje základní teze racionalistů, zaujme stanovisko k otázce racionalismu a empirismu, Leibnitzovu pojetí zla, a La Mettrieho pojetí člověka- stroje a k omezením svobody v demokratické společnosti - popíše názory empiriků, srovná Lockovu klasifikaci smyslového poznání a zaujme stanovisko k Humově kritice možnosti vědeckého poznání - eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskuzi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, porovná romantizující pohled Rousseaua a racionální názor Voltaira - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, uvědomí si etický význam kategorického imperativu, zaujme stanovisko k estetickým kritériím, uplatňovaným v současnosti - rozliší hlavní filosofické směry novověku, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých vývojových etapách novověku, vysvětlí vztah Hegelovy dialektiky k Herakleitovi, popíše postavení člověka v Hegelově systému - popíše přehled filosofie moderny a propojí situaci ve filosofii s děním 19. a 20. století - rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v komunikaci, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, pojmenuje důsledky scientismu pro vývoj ve vědě 20. století	Úvod do filozofie a etiky: Údiv a pochybování jako počátky filosofického tázání: filosofie, filosofování, kritika, zkušenostní vědění, filosofické disciplíny, bytí a jsoucnost, speciální vědy, vztah filosofie a vědy, základní filosofické otázky. Počátky antické filosofie: mýtus, archetyp, pojem, symbolizace, verifikace, profesionální filosof, vztah filosofie k mýtu a k umění, periodizace antické filosofie. Kosmologické období: kosmos, logos, pralátka, apeiron, pohyb, nehybnost, základní elementy, semena věcí, Nús, atomy. Období antropologického obrátu: sofisté, pravda, etický relativismus, dialektika, vědění, ctnosti, svědomí. Platón: ontologie, gnoseologie, objektivní idealismus, duše, úhelné ctnosti, utopie, ústavy. Aristotelés: formální logika, indukce, dedukce, rod, druh, kategorie, pojem, definice, soud, úsudek, sylogismus, látka, tvar, prvohybatel, entelechie, příčina formální, cílová, působící a látková, království-tyrannis, aristokracie- oligarchie, politéa- demokracie. Helénismus: etika, synkreze, humanismus, kosmopolitismus, skepticismus, eklekticismus, epikúreismus, stoia, novoplatonismus, dobro, zlo, apatheia, aforismus. Středověká filosofie a vznik universit: středověk, teologie, patristika, scholastika, apoštol, dogma, systém středověkých univerzit, artistická fakulta, trivium, kvadrivium, vztah filosofie a náboženství, resp. víry. Patristika: apoštolové, evangelium, křesťanství, víra, apologetika, stvoření, predestinace, čas, gnose, manicheismus, sekta. Raná scholastika: scholastika, scholastická metoda, univerzálie, realismus, konceptualismus, nominalismus, ontologický důkaz. Vrcholná a pozdní scholastika: albertinismus, tomismus, důkazy Boží existence, Ockhamova břitva. Humanismus a renesance: humanismus, renesance, zámožské objevy a vynálezy, kopernikánský obrát, geocentrismus a heliocentrismus, kvalitativní a kvantitativní přístup ve vědě, kacíř. Renesanční filosofie a reformace: renesanční platonismus a aristotelismus, politické myšlení, utopie, společenská smlouva, reformace, rozum a víra, odpustky, zjevená pravda, protestantismus. Počátky novověké filosofie: novověk, gnoseologie, empirismus, proces poznání, osvícenství, německá klasická filosofie, idoly, indukce jako metoda poznání v přírodních vědách i ve filosofii. Racionalismus: rozumové poznání, substance, cogito, rozprostraněnost, příroda tvořící a stvořená, atributy, svoboda, nutnost, monády, předzjednaná harmonie, theodicea. Empirismus: sense, reflexe, jednoduché a složité ideje, substance, modus, relace, primární a sekundární kvality, čítí a vnímání, myšlení, kauzalita, pravděpodobnost. Osvícenská filosofie: osvícenství, utilitarismus, encyklopedie, duch zákona, přirozené právo, faktory, dělba moci, pokrok, přirozený stav, společenská nerovnost, Bouře a vzdor, divoch, člověk- stroj. Immanuel Kant: kritika, metafyzika, etika, estetika, věc o sobě a věc pro sebe, vrozené poznávací struktury, prostor, čas, kauzalita, kategorický imperativ, libost a nelibost, lidskost, krása, účelnost. G.V.Hegel: dialektika, teze-antiteze-syntéza, idealismus a materialismus, všeobecný a absolutní duch, občan, vláda. Filosofie moderny: moderna, evoluční teorie, psychoanalýza, strukturální lingvistika, teorie relativity. Scienticky orientované směry: scientismus, marxismus, pozitivismus, novopozitivismus, dialektický a historický materialismus, politická ekonomie, dialektický skok, ekonomická základna, nadstavba, vědecké poznání, jev-pojem-zákon, vědecký fakt, pozitivní kritická analýza jazyka. Směry v opozici ke scientismu: voluntarismus, filosofie života, preexistencialismus, vůle a představa, cíl a bezcílnost, askeze, kontemplace, nihilismus, morálka otroků a pánů, osamocenenost, nejistota, úzkost, odcizení, ztráta identity. Filosofie 20.století 1.: vitalismus, pragmatismus, fenomenologie, existencialismus, novotomismus, novoscholastika, životní síla, fenomenologická redukce, bytí, pobyt, čas, existence, starost, úzkost, osamělost, absurdita, revolta. Filosofie 20. století 2.: filosofická antropologie, filosofie jazyka, kritický racionalismus, postmoderna, antropium, jazyková hra, konsenzus, verifikace, falzifikace, radikální pluralita, meta-vyprávění. Česká filosofie: české filosofické myšlení, staroslověnština, hláholice, Karlůva univerzita, husitství, reformace, humanismus, pansofie, jazyk a národ, exhorta, sociologie, pozitivismus, pragmatismus, iracionalismus, česká otázka, fenomenologie, přirozený svět, postmoderna.

3. ročník

Úvod do filozofie a etiky

- osvojí si základní fakta o směrech v opozici ke scientismu, najde rozdíly a shody mezi voluntarismem a filosofií života, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce
- dokáže charakterizovat směry filosofie moderny, nalézá mezi nimi souvislosti a popíše jejich vztah ke starším směrům
- rozliší hlavní filosofické směry, eticky a věcně správně argumentuje v diskuzi, uvědomí si smysl radikální plurality jako požadavku postmoderny
- rozliší hlavní filosofické směry a klíčové představitele české filosofie a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách české filozofie
- seznámí se se základními pojmy z etiky, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem
- vyjádří obsah pojmů dobro a zlo, svoboda, vůle a svědomí, uvědomí si vlastní postoj k dobru a zlu a ke svobodě
- rozliší různé motivace lidského jednání, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, naučí se další metody pro shromažďování argumentů, formuluje etické principy pro své budoucí povolání, ujasní si postoje k praktickým otázkám etiky

Etika, mravnost a morálka:
etika, mravnost, morálka, lidské jednání, etiketa.

Svoboda vůle a svědomí: dobro, zlo, svoboda, vůle, svědomí, vina, absolutní svoboda, anarchismus, fatalismus, autonomie, svědomí, skrupulózní, zdravé a laxní svědomí, situační etika.

Praktická etika: láska, vášně, motivace lidského jednání, ctnost, sociální etika, praktická etika, profesní etika.
Úvod do učiva občan a právo.

4. ročník

2 týdně, P

4. ročník

Občan a právo

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní odlišnost mezi morální a právní normou - odůvodní účel sankcí při porušení právní normy - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují - rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady - vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů- vlastnictví, pracovní poměr, manželství, a práva a povinnosti účastníků těchto vztahů - zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce - uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek s činností pod jejím vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost - na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejich všeobecných podmínek - rozezná, jaké příklady se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení - rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď - uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti - objasní funkci odborů - volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky - chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu - rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma je v dané situaci nejvýhodnější - posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním - uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění - rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se mohou občané na ně obracet - ve svém jednání respektuje platné právní normy	Občan a právo Právo a spravedlnost: smysl a účel práva, morálka a právo. Právo v každodenním životě: právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, právní řád ČR a jeho uspořádání, systém právních odvětví, druhy právních norem, smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv Pracovní právo: pracovní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru- pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné, práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů- pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny, odbory. Bezpečnost práce: zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění. Ekonomické subjekty: právní formy podnikání- živnost, typy obchodních společností, družstvo, základní právní normy ohledně podnikání. Orgány právní ochrany: funkce a úkoly právnické profese, účel a průběh občanského soudního řízení, orgány činné v trestním řízení a jejich úkoly, systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden.

4. ročník

Občan ve státě - politologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - rozlišuje a porovnává historické i současné typy států- forem vlády - vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava, které oblasti života upravuje - objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na 3 nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR - vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení, porovnává postavení občana v demokratickém a totalitním státě - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií - rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí ohledně veřejného zájmu - vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladu ilustruje možné formy aktivní účasti občanů v životě obce či širších společenstev - obhajuje svá lidská práva, respektuje práva druhých, vystupuje proti jejich porušování - uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady - uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky - rozpozná základní znaky ideologií v programu politických stran a ve společenském dění kolem sebe	Občan ve státě, politologie. Stát: znaky a funkce, formy státu, právní stát, Ústava ČR- přehled základních ustanovení. Demokracie: principy a podoby, občanská práva a povinnosti, podstata občanské povinnosti, její instituce, politické subjekty, politický život ve státě, volby, volební systémy, úřady. Lidská práva: zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana. Ideologie: znaky a funkce, přehled vybraných ideologií.

Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy - rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti - posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů a uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací, vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení v ČR - uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů v zahraničí - posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky	Mezinárodní vztahy, globální svět. Evropská integrace: podstata a význam, EU- význam, proces integrace, orgány EU, jednotná evropská měna. Mezinárodní spolupráce: důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství- RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti. Proces globalizace: příčiny, projevy, důsledky, globální problémy.

5.5 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Základní prioritou každé oblasti přírodovědného poznávání je odkrývat metodami vědeckého výzkumu zákonitosti, jimiž se řídí přírodní procesy. Odkrývání přírodních zákonitostí je hodnotné jednak samo o sobě, neboť naplňuje přirozenou lidskou zvědavost poznat a porozumět tomu, co se odehrává pod povrchem smyslově pozorovatelných, často zdánlivě nesouvisejících jevů, a jednak člověku umožňuje ovládnout různé přírodní objekty a procesy tak, aby je mohl využívat pro další výzkum i pro rozmanité praktické účely.

Má-li být přírodovědné vzdělávání na gymnáziu kvalitní a pro žáky prakticky využitelné, je zapotřebí, aby je orientovalo v první řadě na hledání zákonitých souvislostí mezi poznanými aspekty přírodních objektů či procesů, a nikoli jen na jejich pouhé zjištění, popis nebo klasifikaci. Hledání, poznávání a využívání přírodních zákonitostí se má tudíž ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda na gymnáziu projevovat v mnohem větší míře, než tomu bylo ve stejnojmenné oblasti na základní škole. Takový přístup též v žácích podněcuje touhu po hlubším

poznávání řádu okolního světa a nabízí jim možnost intenzivního prožitku z vlastních schopností tento řád hledat a poznávat.

Obsah a metodologie přírodovědného poznávání velmi zřetelně odráží systémový charakter přírody a víceúrovňovost její organizace. Přírodní objekty jsou totiž vesměs systémy nebo tyto systémy vytvářejí. Zkoumání přírody tak nezbytně vyžaduje komplexní, tj. multidisciplinární a interdisciplinární přístup, a tím i úzkou spolupráci jednotlivých přírodovědných oborů a odstraňování jakýchkoli zbytečných bariér mezi nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda má proto také umožnit žákům poznávat, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, jsou často jen v našem myšlení a v našich izolovaných přístupech. Svým obsahovým, strukturním i metodickým pojetím má oblast vytvářet prostředí koordinované spolupráce všech gymnaziálních přírodovědných vzdělávacích oborů.

Přírodovědné disciplíny jsou si velmi blízké i v metodách a prostředcích, které uplatňují ve své výzkumné činnosti. Používají totiž vždy souběžně empirické prostředky (tj. soustavné a objektivní pozorování, měření a experimenty) a prostředky teoretické (pojmy, hypotézy, modely a teorie). Každá z těchto složek je přitom v procesu výzkumu nezastupitelná, vzájemně se ovlivňují a podporují.

Žáci mají mít proto co nejvíce příležitostí postupně si osvojovat vybrané empirické i teoretické metody přírodovědného výzkumu, aktivně je spolu s přírodovědnými poznatky ve výuce využívat, uvědomovat si důležitost obou pro přírodovědné poznání, předně pak pro jeho objektivitu a pravdivost i pro řešení problémů, se kterými se člověk při zkoumání přírody setkává.

Přírodovědný výzkum má i své hodnotové a morální aspekty. Za nejvyšší hodnoty se v něm považují objektivita a pravdivost poznávání. Ty lze ovšem dosahovat jen v prostředí svobodné komunikace mezi lidmi a veřejné a nezávislé kontroly způsobu získávání dat či ověřování hypotéz.

Gymnaziální přírodovědné vzdělávání musí proto též vytvářet prostředí pro svobodnou diskusi o problémech i pro ověřování objektivitu a pravdivosti získaných nebo předložených přírodovědných informací. Lze toho dosahovat tím, že si žáci osvojují např. pravidla veřejné rozpravy o způsobech získávání dat či ověřování hypotéz, rozvíjejí si schopnost předložit svůj názor, poznatek či metodu k veřejnému kritickému zhodnocení, učí se nevnímat oponenta pouze jako názorového protivníka, ale i jako partnera při společném hledání pravdy.

K základním morálním normám přírodovědného poznávání patří především požadavek nezkreslovat data získávaná ve výzkumu a nevyužívat jeho výsledky pro vytváření technologií a dalších praktických aplikací, které by mohly poškozovat zdraví člověka či nevratně narušit přírodní a sociální prostředí.

Žákům je tak zapotřebí na konkrétních případech ukazovat negativní důsledky zkreslování výzkumných dat či využívání výsledků přírodovědného výzkumu pro účely potenciálně ohrožující člověka a další složky přírody.

Vzdělávací oblast

Člověk a příroda tím, že žákovi ukáže i využívání poznatků a metod přírodních věd pro inspiraci a rozvoj dalších oblastí lidské aktivity, počínaje nejrůznějšími technologiemi a konče filozofií, představuje mu současně přírodní vědy též jako neoddělitelnou a nezastupitelnou součást lidské kultury a zvyšuje tak zájem žáků o ně. Tento zájem je možno podporovat i prostřednictvím exkurzí v různých vědeckých, technologických či kulturních institucích a bezesporu i co neintenzivnějším využíváním moderních technologií v procesu žákova přírodovědného vzdělávání. K zvýšení zájmu žáků o přírodovědné vzdělání mohou přispívat také objektivní hodnocení různých informací z oblasti pseudovědy a antivědy, neboť ta ve značné míře využívají často právě poznatků a metod přírodních věd.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je členěna na vzdělávací obory Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie a Geologie. Vzdělávací obsah přírodovědného i společenskovedního charakteru oboru Geografie byl v zájmu zachování jeho celistvosti zařazen do této vzdělávací oblasti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- formulaci přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj a případnému zpřesňování či opravě řešení tohoto problému;
- provádění soustavných a objektivních pozorování, měření a experimentů (především laboratorního rázu) podle vlastního či týmového plánu nebo projektu, k zpracování a interpretaci získaných dat a hledání souvislostí mezi

nimi;

- tvorbě modelu přírodního objektu či procesu umožňujícího pro daný poznávací účel vhodně reprezentovat jejich podstatné rysy či zákonitosti;
- používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování přírodovědných vztahů a zákonů;
- využívání prostředků moderních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti;
- spolupráci na plánech či projektech přírodovědného poznávání a k poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů ostatním lidem;
- předvídání průběhu studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů a specifických podmínek;
- předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí;
- ochraně životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí;
- využívání různých přírodních objektů a procesů pro plnohodnotné naplňování vlastního života při současném respektování jejich ochrany.

5.5.1 Fyzika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět fyzika je vytvořen ze stejnojmenného vzdělávacího oboru a podílí se na realizaci obsahu přírodovědného vzdělávání.

Časové a organizační vymezení

Hodinová dotace:

1. ročník a kvinty - 2 hodiny

2. ročník a sexty - 2 hodiny

3. ročník a septimy - 2 hodiny

4. ročník a oktávy - 2 hodiny

Podle potřeby lze v libovolném ročníku hodiny fyziky dělit.

Cílem výuky fyziky je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím empirických i teoretických prostředků, které absolventi využijí jak při svém dalším vzdělávání, tak i v praktickém životě. Nedílnou součástí výuky je využívání matematických dovedností, informačních a komunikačních technologií v součinnosti s ostatními přírodovědnými předměty.

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce fyziky zejména následující strategie: Empirické i teoretické metody přírodovědného poznání – vytváření jednoduchých fyzikálních hypotéz, diskuze o jejich platnosti (kompetence komunikativní)

Předvídání výsledků experimentů a jejich verifikace (kompetence k řešení problémů)

Týmová práce, zpracování skupinových úloh – organizace a rozdělení rolí ve skupině, návrh strategie práce skupiny, diskuze o výsledcích (kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní)

Samostatná práce – zpracování samostatných úloh (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů)

Problémová výuka – problémy z praktického života, jejich fyzikální výklad a řešení (kompetence k řešení problémů)

Užívání specifických výrazových prostředků k zjednodušení řešení problémů – schémata, náčrty, grafy, ideální modely (kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní).

Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty v terénu.

1. ročník

2 týdne, P

Fyzikální veličiny a jejich měření

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření rozdělí skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh	soustava fyzikálních veličin a jednotek - Mezinárodní soustava jednotek (SI) absolutní a relativní odchylka měření

Mechanika hmotného bodu a tuhého tělesa

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozdělí skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh	kinematika pohybu vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení dynamika pohybu hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti, gravitační a tíhová síla; gravitační pole; práce, výkon; souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie mechanika tuhého tělesa moment síly

2. ročník

2 týdne, P

Molekulová fyzika a termika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů	Kinetická teorie látek charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství Termodynamika termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech Vlastnosti látek normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin; skupenské a měrné skupenské teplo

Elektrické a magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech	Elektrický náboj a elektrické pole elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor Elektrický proud v látkách proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; polovodičová dioda;

2. ročník

3. ročník

2 týdne, P

Mechanické kmitání a vlnění

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění	kmitání kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; vlnění postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita

Elektrické a magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení	Magnetické pole pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí Střídavý proud harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor

Elektromagnetické záření

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích	elektromagnetická vlna

4. ročník

2 týdne, P

Světlo a elektromagnetické záření

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy	spektrum elektromagnetického záření Vlnové vlastnosti světla šíření a rychlost světla v různých prostředích; stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla Optické zobrazování zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa

4. ročník

Fyzika mikrosvětla

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření	Kvanta a vlny foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic Atomy kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor

5.5.2 Chemie

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení:

Realizuje se obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda vzdělávacího oboru Chemie RVP GV. Žáci jsou seznámeni se základy obecné, anorganické, organické, fyzikální a analytické chemie a biochemie, s významem a aplikací vybraných chemických látek, a to tak, aby pochopili, že chemie je nedílnou součástí každodenního života.

Výuka chemie probíhá v chemické posluchárně vybavené potřebnou didaktickou technikou, v normálních učebnách a chemické laboratoři. Chemická posluchárna má charakter mobilního multimediálního pracoviště – v učebně je přítomno promítací plátno, dataprojektor a notebook mají vyučující k dispozici. Učebna je dále vybavena periodickou tabulkou a nástěnnými obrazy, velkou televizí a DVD. Od žáků se v průběhu výchovně vzdělávacího procesu vyžadují nejen znalosti a porozumění, ale rozvíjí se také schopnosti aplikace, analýza, syntéza a hodnocení. Důraz je kladen na mezipředmětové vztahy, jež jsou nedílnou součástí moderního školství. K naplnění cílů napomáhá dále pravidelná účast žáků v chemické olympiádě. Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty v terénu.

Celková hodinová dotace (za týden):

- v prvním ročníku 2, ve druhém 1 + 1 (je plánováno dvouhodinové cvičení jednou za čtrnáct dní) , a ve třetím a čtvrtém ročníku to jsou 2 hodiny. Ve třetím ročníku jsou pro studenty v nabídce semináře rozšiřující učivo. Jejich realizace závisí na zájmu žáků o ně. Obdobná situace je ve čtvrtém ročníku. Semináře mají dvouhodinovou dotaci.

Poznámka:

ŠVP chemie pro "vyšší gymnázium" osmiletého studijního cyklu má stejnou obsahovou náplň jako ŠVP pro čtyřleté gymnázium, začíná se však realizovat již v kvartě. Tato skutečnost umožňuje lepší rozložení učiva do pěti ročníků a jeho zdárnější pochopení a osvojení, také s ohledem na dotaci pouze jedné hodiny v kvintě. Zároveň toto rozložení umožňuje úspěšnější účinkování žáku v chemické olympiádě.

ŠVP chemie pro "vyšší gymnázium" osmiletého studijního cyklu má tedy následující rámcové členění:

kvarta: Obecná chemie (učivo 1.ročníku)

kvinta: Anorganická chemie (část učiva 1. ročníku a část učiva 2. ročníku)

sexta: Organická chemie - úvod, uhlovodíky a surovinové zdroje (část učiva 3. ročníku)

- probíhá také cvičení jednou za 14 dní

septima: Organická chemie - deriváty uhlovodíků až lipidy (případně sacharidy či bílkoviny) - (učivo 3. ročníku)

oktáva: bílkoviny, nukleové kyseliny, úvod do biologie, syntetické makromolekulární látky a úvod do fyzikální chemie

Výchovné a vzdělávací strategie:

- Učitel vede žáky ke kvalitní prezentaci znalostí – kompetence komunikativní.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.
- Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady první pomoci v případě úrazu – kompetence občanské.
- Učitel vede žáky k diskusi nad řešeními, hledání řešení, k nalezení vlastních postupů – kompetence komunikativní, sociální a personální, kompetence občanské.
- Učitel vede žáky k používání vhodných informačních zdrojů včetně využití ICT – kompetence k učení, kompetence komunikativní.
- Učitel zadává chemické úlohy a problémy jak k samostatné práci, tak ke spolupráci ve skupině – kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní.
- Učitel zadává úkoly formou skupinové práce – kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

1. ročník

2 týdně, P

Úvod do studia chemie – (vyšší gymnázium)

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů	- význam chemie, historie chemie, dělení chemie, chemické pojmy - bezpečnost práce a ochrana obyvatelstva - hmota, její formy a vlastnosti - soustavy látek - charakteristika látek - základní chemické veličiny

Základy názvosloví anorganické chemie, chemické vzorce a výpočty z chemických vzorců

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin	- názvy a symboly prvků a sloučenin - oxidační číslo - názvosloví anorganické chemie - výpočty z chemických vzorců - typy chemických vzorců

Složení a struktura atomu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů • využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	- vývoj představ o složení atomu, atomová teorie - atomové jádro a jeho složení - radioaktivita - elektronový obal atomu - kvantová čísla - principy zaplňování orbitalů, elektronová konfigurace - ionizační energie, elektronová afinita

1. ročník

Periodická soustava prvků

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	periodický zákon periodická tabulka prvků periodicita některých vlastností prvků

Chemická vazba, struktura a vlastnosti chemických látek

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	chemická vazba a vazebná energie typy chemických vazeb kovalentní vazba a její vlastnosti, vaznost polarita chemické vazby iontové sloučeniny kovová vazba slabé vazebné interakce teorie hybridizace struktura a vlastnosti látek

Chemické reakce a výpočty z chemických rovnic

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin ovládá vyčíslování chemických rovnic rozpozná základní typy chemických reakcí charakterizuje chemické prvky a jejich vlastnosti, sloučeniny, reakce a význam aplikuje oxidační čísla při tvorbě vzorců a názvů chemických sloučenin	definice chemické reakce, reaktanty a produkty typy chemických reakcí a jejich třídění dle různých kritérií vyčíslování chemických rovnic výpočty z chemických rovnic

Roztoky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů	definice roztoku, jejich rozdělení a vznik vyjadřování složení roztoků kyseliny a zásady, teorie kyselin a zásad, autoprotolýza vody, pH a jeho výpočet

2. ročník

2 týdně, P

2. ročník

Úvod do anorganické chemie, vodík a voda, kyslík, peroxid vodíku

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje oxidační čísla při tvorbě vzorců a názvů chemických sloučenin	anorganická chemie příprava, vlastnosti, použití vodíku příprava, vlastnosti, použití kyslíku vlastnosti a význam peroxidu vodíku a ozonu voda – její vlastnosti, význam

p-prvky a jejich sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin charakterizuje chemické prvky a jejich vlastnosti, sloučeniny, reakce a význam z pozitivního i případně negativního pohledu včetně působení v životním prostředí	významné p-prvky: vlastnosti, reakce, sloučeniny a využití

s-prvky a jejich součiny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje chemické prvky a jejich vlastnosti, sloučeniny, reakce a význam z pozitivního i případně negativního pohledu včetně působení v životním prostředí	významné s-prvky: vlastnosti, reakce, sloučeniny a využití

d-prvky a jejich sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	významné d-prvky: vlastnosti, reakce, sloučeniny a využití

f-prvky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí	významné f-prvky: vlastnosti, reakce, sloučeniny a využití

3. ročník

2 týdně, P

3. ročník

Základy organické chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii	úvod do organické chemie, organické sloučeniny vazby v organických sloučeninách vaznost prvků v organických sloučeninách izomerie základy názvosloví

Uhlovodíky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje zástupce příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí charakterizuje příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí	alkany: vlastnosti, reakce, zástupci a využití alkeny: vlastnosti, reakce, zástupci a využití alkyny: vlastnosti, reakce, zástupci a využití areny: vlastnosti, reakce, zástupci a využití

Surovinové zdroje

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše surovinové zdroje organické chemie, vysvětlí jejich zpracování a aplikaci v praxi včetně vlivů na životní prostředí	ropa zemní plyn benzíny uhlí

Halogenderiváty uhlovodíků

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje zástupce příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí	vlastnosti, reakce, zástupci a využití indukční a mezomerní efekt

Organokovové a organonekovové sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje zástupce příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí	významné organokovové a organonekovové sloučeniny včetně jejich využití

Dusíkaté deriváty

Očekávané výstupy	Učivo
	nitorsloučeniny: vlastnosti, reakce, zástupci a využití aminy: vlastnosti, reakce, zástupci a využití

Kyslíkaté deriváty

Očekávané výstupy	Učivo
	alkoholy a fenoly: vlastnosti, reakce, zástupci a využití silné období alkoholů a fenolů: vlastnosti, reakce, zástupci a využití ethery: vlastnosti, reakce, zástupci a využití aldehydy a ketony: vlastnosti, reakce, zástupci a využití karboxylové kyseliny: vlastnosti, reakce, zástupci a využití funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin: vlastnosti, reakce, zástupci a využití deriváty kyseliny uhličitě: vlastnosti, reakce, zástupci a využití

3. ročník

Heterocyklické sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
	- dělení - reakce - zástupci a využití

Alkaloidy, isoprenoidy

Očekávané výstupy	Učivo
	- významné terpeny včetně využití - významné isoprenoidy včetně využití - steroidní hormony - významné alkaloidy - drogy

Lipidy

Očekávané výstupy	Učivo
	- dělení - reakce - acylglyceroly a acylalkanoly - mýdlo - vosky - složené lipidy, biomembrány

4. ročník

2 týdne, P

Sacharidy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • charakterizuje příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech	- dělení - reakce - vlastnosti - využití

Bílkoviny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • charakterizuje příslušné skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech • popíše strukturu bílkovin	- dělení - vlastnosti, využití - struktura, denaturace - reakce - aminokyseliny

4. ročník

Nukleové kyseliny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní význam nukleových kyselin popíše strukturu nukleových kyselin	- RNA - DNA - replikace - transkripce, translace

Syntetické makromolekulární látky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje významné syntetické makromolekulární látky včetně výrob, aplikace v praxi a účinků na životní prostředí	- příklady, výroba a využití vybraných syntetických makromolekulárních látek

Úvod do biochemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam chápe význam enzymů objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam	- chemické složení živých soustav - enzymy - vitaminy - redoxní děje v živých soustavách - metabolismus - základní metabolické dráhy - sacharidy, lipidy, bílkoviny, Krebsův cyklus a dýchací řetězec

Tepelné změny při chemických reakcích (základy termochemie)

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích vysvětlí základní zákonitosti termochemie	- základy termochemie, termochemické reakce - reakční teplo - 1. a 2. termochemický zákon

Rychlost chemických reakcí a chemická rovnováha

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů charakterizuje chemickou rovnováhu v konkrétních příkladech vysvětlí základní zákonitosti chemické kinetiky	- základy reakční kinetiky - rychlost chemické reakce - katalyzátory - chemická rovnováha - zákon chemické rovnováhy - faktory ovlivňující chemickou rovnováhu - příklady chemických rovnováh v konkrétních typech chemických reakcí

5.5.3 Biologie

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Biologie obsahově vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia, konkrétně z oblasti Člověk a příroda.

Obsahem předmětu Biologie jsou formy a podstata živého i neživého světa, jeho rozmanitost, základy evoluce

a historie planety Země, základy taxonomického zařazení organismů, jejich fylogenezi a fyziologii, stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav člověka, genetiky a ekologie.

Žák je veden k orientaci v základních formách živé a neživé přírody a získání kladného vztahu k přírodě. Je důležité, aby vnímal jednotlivé organismy a druhy ve vzájemných vztazích a chápal člověka jako jejich součást. Při samostatné práci je kladen důraz na využívání informačních zdrojů a příprava talentovaných žáků na soutěže s přírodovědnou, resp. biologickou tematikou.

Hodinová dotace předmětu

Výuka biologie je realizována pouze v 1. až 4. ročníku gymnázia a odpovídajících ročníků víceletého gymnázia. Celkově je biologie dotována 8mi hodinami v průběhu studia.

- 1.ročník a kvinty 2 hodiny
- 2.ročník a sexty 1 + 1 hodiny
- 3.ročník a septimy 2 hodiny
- 4.ročník a oktavy 2 hodin

Pozn.: ve druhém ročníku probíhají dvouhodinová cvičení se zaměřením na posilování znalostí v různých oblastech biologie

Organizace výuky biologie

Výuka probíhá nejčastěji v posluchárně biologie, popř. běžné třídě. Posluchárna je vybavena nástěnnými plakáty, modely a vzorky přírodnin, z elektronických zařízení lze uvést vybavení televizory, videorekordérem, kamerou pro projekci přírodnin, schémat a obrázků a promítacím plátnem, které je využíváno nejčastěji při prezentaci výukových materiálů pomocí přenosného dataprojektoru, který je součástí vybavení biologie. Běžné třídy jsou vybaveny např. televizemi s DVD přehrávačem nebo interaktivními tabulemi s výstupem k počítači. Na škole jsou k dispozici také tři odborné učebny informatiky.

Z organizačních forem převládá vyučování hromadné a samostatné práce žáků. Opomíjeny však nejsou ani skupinové, kooperativní a individuální vyučování.

Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie žáka

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní

spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými - při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Výchova ke zdraví je předmětem, který má úzký vztah k biologii člověka, proto je včleněn do této oblasti biologie, a to ve 3.ročníku.

Výchova ke zdraví má ve vzdělávání především praktický a aplikační charakter. V návaznosti na přírodovědné a společenskovední vzdělávání a s využitím specifických informací o zdraví směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, rodičovských rolích, ve styku s návykovými látkami a jinými škodlivinami, při ohrožení bezpečí atd.) a k osvojování praktických postupů vhodných pro všestrannou aktivní podporu osobního, ale i komunitního a globálního zdraví (v běžném životě i při mimořádných událostech).

Průřezová témata pokrývaná předmětem

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Spolupráce a soutěž

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Problematika vztahů organismů a prostředí

Člověk a životní prostředí
Životní prostředí regionu a České republiky

1. ročník

2 týdne, P

GEOLOGIE - ÚVOD DO MINERALOGIE A PETROGRAFIE

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • využívá vybrané metody identifikace minerálů• určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magnetických sedimentárních a metamorfovaných hornin	minerály, horniny, jejich rozdělení a identifikace

1. ročník

OBECNÁ BIOLOGIE

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • určí podstatné rozdíly mezi živou a neživou přírodou <i>-určí podstatné rozdíly mezi živou a neživou přírodou</i> • charakterizuje základní vlastnosti živých organismů <i>-charakterizuje základní vlastnosti živých organismů</i> • popíše stavbu a funkci buněčných struktur (organel) prokaryotní a eukaryotní buňky <i>-popíše stavbu a funkci buněčných struktur (organel) prokaryotní a eukaryotní buňky</i> • popíše rozdíly ve stavbě, funkcích, způsobu výživy a zásobních látkách buňky rostlinné, živočišné a buňky hub <i>-popíše rozdíly ve stavbě, funkcích, způsobu výživy a zásobních látkách buňky rostlinné, živočišné a buňky hub</i> • charakterizuje zastoupení prvků anorganických a organických látek v živých organismech a jejich podíl na vlastnostech a funkcích buněk a organismů <i>-charakterizuje zastoupení prvků anorganických a organických látek v živých organismech a jejich podíl na vlastnostech a funkcích buněk a organismů</i> • vysvětlí přednosti a nevýhody jednobuněčné a mnohobuněčné tělní organizace <i>-vysvětlí přednosti a nevýhody jednobuněčné a mnohobuněčné tělní organizace</i> • objasní principy komunikace mezi buňkami navzájem a mezi buňkami a okolním prostředím <i>-objasní principy komunikace mezi buňkami navzájem a mezi buňkami a okolním prostředím</i> • vysvětlí podstatu buněčného metabolismu, uvede příklady metabolických drah probíhajících v cytoplasmě a v organelách konkrétních typů buněk <i>-vysvětlí podstatu buněčného metabolismu, uvede příklady metabolických drah probíhajících v cytoplasmě a v organelách konkrétních typů buněk</i> • popíše způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí, vysvětlí význam ATP <i>-popíše způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí, vysvětlí význam ATP</i> • popíše rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů <i>-popíše rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů</i> • charakterizuje podstatu a schéma fotosyntézy <i>-charakterizuje podstatu a schéma fotosyntézy</i> • objasní závislosti průběhu a intenzity fotosyntézy na vnějších podmínkách <i>-objasní závislosti průběhu a intenzity fotosyntézy na vnějších podmínkách</i> • zdůvodní význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře <i>-zdůvodní význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře</i> • vysvětlí význam a nezbytnost dýchání pro organismy <i>- vysvětlí význam a nezbytnost dýchání pro organismy</i> • popíše jednotlivé fáze buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých částech prokaryotní a eukaryotní buňky <i>-popíše jednotlivé fáze buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých částech prokaryotní a eukaryotní buňky</i> • uvede základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace <i>-uvede základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace</i> • uvede typy kvašení a jejich princip <i>-uvede typy kvašení a jejich princip</i> • charakterizuje způsob příjmu a výdeje látek buňkou <i>-charakterizuje způsob příjmu a výdeje látek buňkou</i> • popíše základní osmotické jevy v buňce, porovná vlastnosti rostlinné a živočišné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek <i>-popíše základní osmotické jevy v buňce, porovná vlastnosti</i>	vznik a vývoj živých soustav; evoluce buňka – stavba a funkce

1. ročník

OBEČNÁ BIOLOGIE

<i>rostlinné a živočišné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek</i>   • charakterizuje jednotlivé fáze buněčného cyklu <i>-charakterizuje jednotlivé fáze buněčného cyklu</i> • popíše rozdíl v průběhu a výsledku mitózy a meiózy <i>-popíše rozdíl v průběhu a výsledku mitózy a meiózy</i> • vysvětlí podstatu mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, jejich význam, výhody a nevýhody <i>-vysvětlí podstatu mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, jejich význam, výhody a nevýhody</i> • porovná významné hypotézy o vzniku života a vývoji organismů <i>-porovná významné hypotézy o vzniku života a vývoji organismů</i> • popíše hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů, zařadí tyto události do správného geologického období <i>-popíše hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů, zařadí tyto události do správného geologického období</i> • vyjmenuje možné příčiny vzniku variability organismů <i>-vyjmenuje možné příčiny vzniku variability organismů</i>

BIOLOGIE VIRŮ

Očekávané výstupy Žák: • zařadí viry do systému organismů <i>-zařadí viry do systému organismů</i> • porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů <i>-porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů</i> • objasní základní průběh životního cyklu viru, porovná alternativy způsobu rozmnožení viru v hostitelské buňce <i>-objasní základní průběh životního cyklu viru, porovná alternativy způsobu rozmnožení viru v hostitelské buňce</i> • popíše způsoby šíření virové nákazy, posoudí opatření k zabránění virové infekci <i>-popíše způsoby šíření virové nákazy, posoudí opatření k zabránění virové infekci</i> • uvede příklady virových onemocnění, zejména člověka, možnosti jejich prevence a některé způsoby jejich léčení <i>-uvede příklady virových onemocnění, zejména člověka, možnosti jejich prevence a některé způsoby jejich léčení</i>	Učivo stavba a funkce virů

BIOLOGIE BAKTERIÍ

Očekávané výstupy Žák: • charakterizuje prokaryota a jejich postavení v systému organismů <i>charakterizuje prokaryota a jejich postavení v systému organismů</i> • popíše stavbu buňky, typ metabolismu a způsob rozmnožování typických bakterií a sinic <i>-popíše stavbu buňky, typ metabolismu a způsob rozmnožování typických bakterií a sinic</i> • charakterizuje význam bakterií a sinic <i>-charakterizuje význam bakterií a sinic</i> • uvede způsoby šíření bakteriální nákazy, posoudí opatření k zabránění bakteriální infekci <i>-uvede způsoby šíření bakteriální nákazy, posoudí opatření k zabránění bakteriální infekci</i> • uvede příklady bakteriálních onemocnění člověka, možnost prevence a některé způsoby léčby <i>-uvede příklady bakteriálních onemocnění člověka, možnost prevence a některé způsoby léčby</i> • uvede příklady využití bakterií člověkem <i>-uvede příklady využití bakterií člověkem</i>	Učivo stavba a funkce bakterií

1. ročník

1. ročník

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • objasní specifické znaky rostlinné buňky <i>-objasní specifické znaky rostlinné buňky</i> • charakterizuje typy pletiv zejména podle jejich funkce <i>-charakterizuje typy pletiv zejména podle jejich funkce</i> • popíše typy cévních svazků a jejich význam <i>-popíše typy cévních svazků a jejich význam</i> • vyvodí ze znalostí vnitřní stavby, proč jednoděložné rostliny nemají typické druhotné tloušťnutí <i>-vyvodí ze znalostí vnitřní stavby, proč jednoděložné rostliny nemají typické druhotné tloušťnutí</i> • uvede základní typy stélek na příkladech nejčastějších druhů řas <i>-uvede základní typy stélek na příkladech nejčastějších druhů řas</i> • popíše a rozpozná typickou stavbu a funkci základních vegetativních a generativních orgánů rostlin a jejich přeměny <i>-popíše a rozpozná typickou stavbu a funkci základních vegetativních a generativních orgánů rostlin a jejich přeměny</i> • interpretuje květní vzorce a diagramy <i>-interpretuje květní vzorce a diagramy</i> • vysvětlí rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování <i>-vysvětlí rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování</i> • popíše způsob oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin <i>-popíše způsob oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin</i> • charakterizuje stavbu, význam a šíření semen a plodů <i>-charakterizuje stavbu, význam a šíření semen a plodů</i> • popíše a vysvětlí princip fotosyntézy a její význam pro biosféru a pro člověka <i>-popíše a vysvětlí princip fotosyntézy a její význam pro biosféru a pro člověka</i> • charakterizuje příjem, transport a výdej látek rostlinou <i>-charakterizuje příjem, transport a výdej látek rostlinou</i> • vysvětlí význam a praktické využití pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin <i>-vysvětlí význam a praktické využití pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin</i> • objasní princip vegetativního rozmnožování rostlin <i>-objasní princip vegetativního rozmnožování rostlin</i> • charakterizuje životní cyklus „vyšších“ rostlin a jeho fáze <i>-charakterizuje životní cyklus „vyšších“ rostlin a jeho fáze</i> • charakterizuje působení faktorů, jimiž se řídí růst a vývin rostlin <i>-charakterizuje působení faktorů, jimiž se řídí růst a vývin rostlin</i> • klasifikuje pohyby rostlin <i>-klasifikuje pohyby rostlin</i> • vysvětlí význam rostlinných hormonů a korelačních vztahů pro růst a životní cyklus rostlin <i>-vysvětlí význam rostlinných hormonů a korelačních vztahů pro růst a životní cyklus rostlin</i> • charakterizuje specifické znaky řas, významné skupiny a jejich praktické využití <i>-charakterizuje specifické znaky řas, významné skupiny a jejich praktické využití</i> • charakterizuje rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin <i>-charakterizuje rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin</i> • popíše postupnou adaptaci rostliny k životu na souši <i>-popíše postupnou adaptaci rostliny k životu na souši</i> • vysvětlí hlavní fylogenetické vztahy mezi jednotlivými odděleními rostlin <i>-vysvětlí hlavní fylogenetické vztahy mezi jednotlivými odděleními</i>	morfologie a anatomie rostlin fyziologie rostlin systém a evoluce rostlin rostliny a prostředí

1. ročník

BIOLOGIE ROSTLIN

roślin

- popíše stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam mechorostů
-popíše stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam mechorostů
- popíše stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam plavuní, přesliček a kapradin
-popíše stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam plavuní, přesliček a kapradin
- charakterizuje fylogenetický význam rymiofyt
-charakterizuje fylogenetický význam rymiofyt
- porovná vznik a význam výtrusů a semen, vysvětlí evoluční význam semene
-porovná vznik a význam výtrusů a semen, vysvětlí evoluční význam semene
- charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy nahosemenných rostlin
-charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy nahosemenných rostlin
- charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin
-charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin
- porovná charakteristické znaky a významné druhy jednoděložných a dvouděložných rostlin
-porovná charakteristické znaky a významné druhy jednoděložných a dvouděložných rostlin
- objasní základní vztahy rostliny a abiotických faktorů prostředí
-objasní základní vztahy rostliny a abiotických faktorů prostředí
- uvede příklady pozitivního a negativního významu konkrétních druhů rostlin pro jiné rostliny, živočichy a pro člověka

2. ročník

2 týdne, P

2. ročník

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • porovná společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů <i>-porovná společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů</i> • charakterizuje stavbu buňky a těla houby <i>-charakterizuje stavbu buňky a těla houby</i> • charakterizuje způsoby výživy hub, objasní rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami <i>-charakterizuje způsoby výživy hub, objasní rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami</i> • vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub <i>-vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub</i> • popíše z předložených obrázků vnější a vnitřní stavbu typických zástupců hub <i>popíše z předložených obrázků vnější a vnitřní stavbu typických zástupců hub</i> • porovná znaky typické pro vřeckovýtrosé a stopkovýtrosé houby <i>-porovná znaky typické pro vřeckovýtrosé a stopkovýtrosé houby</i> • uvede hospodářský, ekonomický a ekologický význam hub, uvede příklady <i>-uvede hospodářský, ekonomický a ekologický význam hub, uvede příklady</i> • uvede chybné hospodářské postupy, které vedou k šíření houbových chorob <i>-uvede chybné hospodářské postupy, které vedou k šíření houbových chorob</i> • objasní význam kvasinek a jiných druhů hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu <i>-objasní význam kvasinek a jiných druhů hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu</i> • uvede možnosti prevence a ochrany před nejvážnějšími houbovými chorobami <i>-uvede možnosti prevence a ochrany před nejvážnějšími houbovými chorobami</i> • pozná nejčastější zástupce hub podle obrázků <i>-pozná nejčastější zástupce hub podle obrázků</i> • popíše principy soužití houbové a řasové (sinicové) složky lišejníku <i>-popíše principy soužití houbové a řasové (sinicové) složky lišejníku</i> • srovná na základě obrazového materiálu vnější a vnitřní stavbu různých typů stélek lišejníků <i>-srovná na základě obrazového materiálu vnější a vnitřní stavbu různých typů stélek lišejníků</i> • rozpozná nejrozšířenější zástupce lišejníků dle fotografií nebo obrázků <i>-rozpozná nejrozšířenější zástupce lišejníků dle fotografií nebo obrázků</i> • odvodí vztahy mezi imisní zátěží a velikostí a tvarem lišejníkové stélky <i>-odvodí vztahy mezi imisní zátěží a velikostí a tvarem lišejníkové stélky</i>	stavba a funkce hub stavba a funkce lišejníků

2. ročník

BIOLOGIE PROTIST

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje na příkladech prvoky a jejich vlastnosti, které jim umožňují přežít v jednobuněčné formě života <i>-charakterizuje na příkladech prvoky a jejich vlastnosti, které jim umožňují přežít v jednobuněčné formě života</i> pozná charakteristické orgány prvoků podle nákresu nebo fotografie a vysvětlí jejich funkce <i>-pozná charakteristické orgány prvoků podle nákresu nebo fotografie a vysvětlí jejich funkce</i> popíše základní typy rozmnožování prvoků a jejich souvislost s výměnou genetické informace <i>-popíše základní typy rozmnožování prvoků a jejich souvislost s výměnou genetické informace</i> charakterizuje významné skupiny prvoků nebo jejich zástupce <i>-charakterizuje významné skupiny prvoků nebo jejich zástupce</i> popíše nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvoky a uvede možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem <i>-popíše nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvoky a uvede možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem</i>	stavba a funkce prvoků významní zástupci prvoků s důrazem na symbiotické a parazitické druhy

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (živočišné houby - členovci)

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů <i>-popíše hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů</i> popíše vznik ektodermu, entodermu a mezodermu během zárodečného vývoje živočicha <i>-popíše vznik ektodermu, entodermu a mezodermu během zárodečného vývoje živočicha</i> objasní význam ektodermu, entodermu a mezodermu u konkrétních kmenů živočišné říše <i>-objasní význam ektodermu, entodermu a mezodermu u konkrétních kmenů živočišné říše</i> vysvětlí podstatu diferenciaci tkání, její souvislost se zachováním úplné genetické informace v buňkách a význam pro mnohobuněčné živočichy <i>-vysvětlí podstatu diferenciaci tkání, její souvislost se zachováním úplné genetické informace v buňkách a význam pro mnohobuněčné živočichy</i> určí na základě zadaných údajů o tkáních vybrané orgány a živočichy <i>-určí na základě zadaných údajů o tkáních vybrané orgány a živočichy</i> charakterizuje a rozpozná kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce <i>-charakterizuje a rozpozná kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce</i> vysvětlí význam hmyzu jako významné složky suchozemských ekosystémů uvede příklady parazitických zástupců živočichů <i>-uvede příklady parazitických zástupců živočichů</i> na příkladech objasní způsoby adaptace živočichů k parazitickému způsobu života <i>-na příkladech objasní způsoby adaptace živočichů k parazitickému způsobu života</i>	morfologie a anatomie živočichů (živočišné houby - členovci) fyziologie živočichů (živočišné houby - členovci) systém a evoluce živočichů (živočišné houby - členovci) živočiškové a prostředí (živočišné houby - členovci)

2. ročník

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ (ostnokožci - savci)

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: charakterizuje typické projevy, znaky a orgány (včetně funkce) podkmenů, tříd a významných zástupců strunatců <i>-charakterizuje typické projevy, znaky a orgány (včetně funkce) podkmenů, tříd a významných zástupců strunatců</i> pozná a pojmenuje (i za pomoci určovacího klíče) významné taxony strunatců a jejich typické zástupce podle předložených nákresů nebo fotografií <i>-pozná a pojmenuje (i za pomoci určovacího klíče) významné taxony strunatců a jejich typické zástupce podle předložených nákresů nebo fotografií</i> objasní základní fylogenetické vztahy mezi třídami suchozemských obratlovců <i>-objasní základní fylogenetické vztahy mezi třídami suchozemských obratlovců</i> určí znaky svědčící o postupné adaptaci obratlovců k životu na souši <i>-určí znaky svědčící o postupné adaptaci obratlovců k životu na souši</i> posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka <i>-posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka</i> odvozuje důsledky změn vlastností prostředí na životní projevy živočichů související s jejich smyslovým vnímáním a nervovým řízením <i>-odvozuje důsledky změn vlastností prostředí na životní projevy živočichů související s jejich smyslovým vnímáním a nervovým řízením</i> interpretuje a analyzuje grafické záznamy chování živočichů a jejich reakcí na různé podněty v závislosti na změnách prostředí <i>-interpretuje a analyzuje grafické záznamy chování živočichů a jejich reakcí na různé podněty v závislosti na změnách prostředí</i> objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů <i>objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů</i> charakterizuje základní typy chování živočichů <i>charakterizuje základní typy chování živočichů</i>	morfologie a anatomie živočichů (ostnokožci - savci) fyziologie živočichů (ostnokožci - savci) systém a evoluce živočichů (ostnokožci - savci) živočiškové a prostředí (ostnokožci - savci) etologie (ostnokožci - savci)

3. ročník

2 týdně, P

FYLOGENEZE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vysvětlí fylogenetický vývoj člověka <i>vysvětlí fylogenetický vývoj člověka</i> popíše rozdílné znaky u vývojových předchůdců člověka <i>popíše rozdílné znaky u vývojových předchůdců člověka</i> uvede některá naleziště kosterních pozůstatků fylogenetických předchůdců na území ČR i ve světě <i>uvede některá naleziště kosterních pozůstatků fylogenetických předchůdců na území ČR i ve světě</i> vysvětlí a uvede příklady hominizace	Původ a vývoj člověka

3. ročník

3. ročník

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy <i>-popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy</i> objasní, jak a kde v organismu vznikají odpadní látky a kterými orgány jsou vylučovány <i>-objasní, jak a kde v organismu vznikají odpadní látky a kterými orgány jsou vylučovány</i> popíše stavbu nefronu člověka a objasní základní děje, které zde probíhají <i>popíše stavbu nefronu člověka a objasní základní děje, které zde probíhají</i> objasní mechanismy podílející se na změnách produkce moči <i>objasní mechanismy podílející se na změnách produkce moči</i> objasní, jakým způsobem se vylučovací soustava podílí na udržení homeostázy <i>-objasní, jakým způsobem se vylučovací soustava podílí na udržení homeostázy</i> popíše stavbu a funkci kůže a typy kožních derivátů <i>-popíše stavbu a funkci kůže a typy kožních derivátů</i> zdůvodní, proč patří vyšetření krve, moči a krevního tlaku k základním lékařským vyšetřením <i>-zdůvodní, proč patří vyšetření krve, moči a krevního tlaku k základním lékařským vyšetřením</i> posoudí některé příčiny vedoucí k produkci moči s obsahem glukózy, bílkovin, krve, hemoglobinu, žlučových barviv <i>-posoudí některé příčiny vedoucí k produkci moči s obsahem glukózy, bílkovin, krve, hemoglobinu, žlučových barviv</i> prokáže znalosti první pomoci při poranění kůže, omrzlinách a popáleninách <i>-prokáže znalosti první pomoci při poranění kůže, omrzlinách a popáleninách</i> vyhodnotí, jak se mění prokrvení kůže v závislosti na teplotě prostředí, a objasní vznik omrzlin <i>-vyhodnotí, jak se mění prokrvení kůže v závislosti na teplotě prostředí, a objasní vznik omrzlin</i> popíše stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy <i>-popíše stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy</i> popíše inervaci a řízení činností tělních orgánů, popíše rozdíly mezi motorickým a vegetativním nervovým systémem <i>-popíše inervaci a řízení činností tělních orgánů, popíše rozdíly mezi motorickým a vegetativním nervovým systémem</i> popíše stavbu a funkci neuronu, na obrázku rozpozná základní části neuronu <i>-popíše stavbu a funkci neuronu, na obrázku rozpozná základní části neuronu</i> objasní základní princip synapse <i>-objasní základní princip synapse</i> charakterizuje žlázy s vnitřní sekrecí a hormony, které ovlivňují základní životní funkce <i>-charakterizuje žlázy s vnitřní sekrecí a hormony, které ovlivňují základní životní funkce</i> objasní hlavní rozdíly v uvolňování pohlavních hormonů u muže a u ženy <i>-objasní hlavní rozdíly v uvolňování pohlavních hormonů u muže a u ženy</i> popíše stavbu, typy a vlastnosti epitelových, pojivových a svalových tkání a nervové tkáně <i>popíše stavbu, typy a vlastnosti epitelových, pojivových a svalových tkání a nervové tkáně</i> vysvětlí chování jako výsledek celkové somatické a vegetativní aktivity – reakce na podněty z vnějšího i vnitřního prostředí, fyziologické a psychické potřeby, biorytmy, reflexy <i>-vysvětlí chování jako výsledek celkové somatické a vegetativní aktivity – reakce na podněty z vnějšího i vnitřního prostředí, fyziologické a psychické potřeby, biorytmy, reflexy</i> popíše stavbu kostí, typy kostí a typy jejich spojení <i>-popíše stavbu kostí, typy kostí a typy jejich spojení</i>	Histologie-tkáně Soustava kosterní Soustava svalová Soustava oběhová Soustava dýchací Soustava trávicí Soustava nervová a humorální Soustava kožní a vylučovací

3. ročník

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- srovná hormonální a nervovou regulaci, popíše jejich vzájemnou provázanost
-srovná hormonální a nervovou regulaci, popíše jejich vzájemnou provázanost
- popíše v základních rysech kostru člověka a její funkce
-popíše v základních rysech kostru člověka a její funkce
- popíše stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů
-popíše stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů
- objasní vliv hormonů a výživy na růst a vývoj kostí
objasní vliv hormonů a výživy na růst a vývoj kostí
- charakterizuje klidový potenciál na membráně nervové buňky
-charakterizuje klidový potenciál na membráně nervové buňky
- objasní význam kostry a její změny v průběhu ontogenetického vývoje
objasní význam kostry a její změny v průběhu ontogenetického vývoje
- vysvětlí změny membránového potenciálu při různých druzích podráždění
-vysvětlí změny membránového potenciálu při různých druzích podráždění
- prokáže znalost první pomoci při zranění páteře a zlomeninách kostí
-prokáže znalost první pomoci při zranění páteře a zlomeninách kostí
- zdůvodní výsledky konkrétních poškození částí nervové soustavy
-zdůvodní výsledky konkrétních poškození částí nervové soustavy
- objasní průběh regenerace kosti
objasní průběh regenerace kosti
- popíše vady zraku a způsoby jejich nápravy
-popíše vady zraku a způsoby jejich nápravy
- popíše stavbu kosterního svalu a princip jeho činnosti
popíše stavbu kosterního svalu a princip jeho činnosti
- posoudí vztah mezi stresem a vznikem civilizačních chorob
-posoudí vztah mezi stresem a vznikem civilizačních chorob
- porovná stavbu, funkci a význam kosterních a hladkých svalů a srdeční svaloviny
-porovná stavbu, funkci a význam kosterních a hladkých svalů a srdeční svaloviny
- objasní pojem duševní hygiena
-objasní pojem duševní hygiena
- určí polohu významných kosterních svalů
- vysvětlí funkční propojení kosterních svalů a kostry a jejich význam pro pohyb
-vysvětlí funkční propojení kosterních svalů a kostry a jejich význam pro pohyb
- objasní složení tělních tekutin a jejich funkci pro zajišťování homeostázy
-objasní složení tělních tekutin a jejich funkci pro zajišťování homeostázy
- vysvětlí vztahy mezi krví, tkáňovým mokem a mizou
-vysvětlí vztahy mezi krví, tkáňovým mokem a mizou
- charakterizuje jednotlivé složky krve z hlediska jejich stavby a funkce
-charakterizuje jednotlivé složky krve z hlediska jejich stavby a funkce
- vysvětlí podstatu krevních skupin
-vysvětlí podstatu krevních skupin
- popíše stavbu srdce a princip jeho činnosti
-popíše stavbu srdce a princip jeho činnosti
- vysvětlí funkční uspořádání malého plicního a velkého tělního oběhu krve
-vysvětlí funkční uspořádání malého plicního a velkého tělního oběhu krve

3. ročník

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- popíše rozdíly ve stavbě a funkci žíly, tepny a vlásečnice
-popíše rozdíly ve stavbě a funkci žíly, tepny a vlásečnice
- popíše způsob měření krevního tlaku v klinické praxi jeho vyjádření zlomkem
-popíše způsob měření krevního tlaku v klinické praxi jeho vyjádření zlomkem
- objasní význam lymfatického systému
-objasní význam lymfatického systému
- vysvětlí rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasní vztah mezi antigenem a protilátkou, popíše základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou
-vysvětlí rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasní vztah mezi antigenem a protilátkou, popíše základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou
- objasní, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám
-objasní, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám
- prokáže znalost základů první pomoci při zástavě srdeční činnosti a krvácení
-prokáže znalost základů první pomoci při zástavě srdeční činnosti a krvácení
- popíše stavbu dýchacích cest a plic
popíše stavbu dýchacích cest a plic
- vysvětlí, jak se v procesu dýchání uplatňuje soustava oběhová a jednotlivé tkáňové buňky
- popíše mechanismus vdechu a výdechu
-popíše mechanismus vdechu a výdechu
- objasní rozdíl mezi dýcháním vnějším a vnitřním
-objasní rozdíl mezi dýcháním vnějším a vnitřním
- popíše základní způsob transportu kyslíku a oxidu uhličitého krví
-popíše základní způsob transportu kyslíku a oxidu uhličitého krví
- objasní podstatu nerespiračních funkcí dýchací soustavy
-objasní podstatu nerespiračních funkcí dýchací soustavy
- uvede rozdílnou citlivost tkání na nedostatek kyslíku
-uvede rozdílnou citlivost tkání na nedostatek kyslíku
- prokáže znalost účinného postupu při zahájení neodkladné resuscitace s maximálním ohledem na pacienta i na osobní bezpečnost
-prokáže znalost účinného postupu při zahájení neodkladné resuscitace s maximálním ohledem na pacienta i na osobní bezpečnost
- popíše tvorbu hlasu a ochranu hlasivek před poškozením
-popíše tvorbu hlasu a ochranu hlasivek před poškozením
- popíše stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy
-popíše stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy
- popíše postup trávení a vstřebávání sacharidů, bílkovin a tuků při jejich průchodu trávicí soustavou
-popíše postup trávení a vstřebávání sacharidů, bílkovin a tuků při jejich průchodu trávicí soustavou
- popíše denní příjem, výdej a vstřebávání vody
-popíše denní příjem, výdej a vstřebávání vody
- objasní význam vrátnicového oběhu
-objasní význam vrátnicového oběhu
- uvede zásady zdravé výživy s ohledem na stav organismu, zdraví a nemoc, nadměrnou fyzickou a duševní námahu, těhotenství, stáří
-uvede zásady zdravé výživy s ohledem na stav organismu, zdraví a nemoc, nadměrnou fyzickou a duševní námahu, těhotenství, stáří

3. ročník

ZDRAVÍ ČLOVĚKA

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel • projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování • uvede důsledky porušování zákonů v souvislosti s návykovými látkami, násilí a sexuální kriminalitou • rozhodne podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení • usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých • zařazuje do denního režimu osvojení způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojení způsoby regenerace • rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné situaci • dle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech • orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách • uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě • orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství • zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce • korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích • posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění • projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte	sexualita člověka zdravý způsob života ochrana člověka za mimořádných situací

4. ročník

2 týdně, P

4. ročník

BIOLOGIE ČLOVĚKA (pohlavní soustava a ontogeneze)

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • uvede rozdíly ve stavbě a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy <i>-uvede rozdíly ve stavbě a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy</i> • popíše ovulaci a průběh menstruačního cyklu ženy <i>-popíše ovulaci a průběh menstruačního cyklu ženy</i> • charakterizuje proces oplození vajíčka a uvede možnosti prokázání těhotenství <i>-charakterizuje proces oplození vajíčka a uvede možnosti prokázání těhotenství</i> • popíše průběh těhotenství a uvede příklady působení rizikových faktorů <i>-popíše průběh těhotenství a uvede příklady působení rizikových faktorů</i> • charakterizuje stručně jednotlivá období ve vývoji člověka, porovná rozdíly mezi nimi a posoudí faktory, které pozitivně i negativně ovlivňují prenatální a postnatální vývoj člověka <i>-charakterizuje stručně jednotlivá období ve vývoji člověka, porovná rozdíly mezi nimi a posoudí faktory, které pozitivně i negativně ovlivňují prenatální a postnatální vývoj člověka</i> • objasní stárnutí člověka jako opotřebování buněk a tkání, uvede faktory, které stárnutí ovlivňují <i>-objasní stárnutí člověka jako opotřebování buněk a tkání, uvede faktory, které stárnutí ovlivňují</i> • charakterizuje AIDS, pohlavně přenosné choroby a jejich prevence <i>-charakterizuje AIDS, pohlavně přenosné choroby a jejich prevence</i> • uvede základní typy antikoncepčních metod a zhodnotí jejich klady a zápory <i>-uvede základní typy antikoncepčních metod a zhodnotí jejich klady a zápory</i>	Soustava rozmnožovací Individuální vývoj člověka

BUNĚČNÁ BIOLOGIE

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • popíše základní orgány v buňce, vysvětlí jejich funkce <i>-popíše základní orgány v buňce, vysvětlí jejich funkce</i> • charakterizuje prokaryotickou a eukaryotickou buňku <i>-charakterizuje prokaryotickou a eukaryotickou buňku</i> • vysvětlí rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou <i>-vysvětlí rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou</i> • popíše fáze mitotického a meiotického dělení buněk <i>-popíše fáze mitotického a meiotického dělení buněk</i> • popíše a vysvětlí základní buněčné děje <i>popíše a vysvětlí základní buněčné děje</i> • vysvětlí princip metabolismu vybraných látek a funkci ATP <i>vysvětlí princip metabolismu vybraných látek a funkci ATP</i>	Chemické složení buňky Prokaryotní buňka Eukaryotní buňka – stavba, mitóza, meióza

4. ročník

GENETIKA

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše složení, strukturu a funkce nukleových kyselin <i>-popíše složení, strukturu a funkce nukleových kyselin</i> objasní podstatu genetického kódu <i>-objasní podstatu genetického kódu</i> popíše průběh replikace, transkripce a translace <i>-popíše průběh replikace, transkripce a translace</i> objasní pojem gen, exprese genetické informace, princip regulace genové exprese <i>-objasní pojem gen, exprese genetické informace, princip regulace genové exprese</i> odvodí pořadí aminokyselin v peptidu při zadání sekvence nukleotidů v DNA nebo RNA s pomocí tabulky genetického kódu <i>-odvodí pořadí aminokyselin v peptidu při zadání sekvence nukleotidů v DNA nebo RNA s pomocí tabulky genetického kódu</i> objasní praktický a vědecký význam čtení genomu člověka a jiných organismů <i>-objasní praktický a vědecký význam čtení genomu člověka a jiných organismů</i> uvede příklady praktického využití metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka <i>-uvede příklady praktického využití metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka</i> porovná uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce <i>porovná uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce</i> charakterizuje a rozpozná jednotlivé fáze mitózy a meiózy <i>charakterizuje a rozpozná jednotlivé fáze mitózy a meiózy</i> objasní genetické důsledky mitózy a meiózy <i>-objasní genetické důsledky mitózy a meiózy</i> vysvětlí podstatu a genetické důsledky crossing-overu <i>-vysvětlí podstatu a genetické důsledky crossing-overu</i> uvede rozdíly v genetice prokaryotní a eukaryotní buňky <i>-uvede rozdíly v genetice prokaryotní a eukaryotní buňky</i> vysvětlí Mendelovy zákony a aplikuje je na příkladech <i>-vysvětlí Mendelovy zákony a aplikuje je na příkladech</i> objasní genové interakce <i>-objasní genové interakce</i> vysvětlí princip a důsledky vazby genů; Morganovy zákony <i>-vysvětlí princip a důsledky vazby genů; Morganovy zákony</i> popíše typy chromozómového určení pohlaví <i>-popíše typy chromozómového určení pohlaví</i> objasní podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví <i>-objasní podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví</i> vysvětlí evoluční význam pohlavního rozmnožování <i>-vysvětlí evoluční význam pohlavního rozmnožování</i> objasní podstatu procesu klonování <i>-objasní podstatu procesu klonování</i> charakterizuje faktory podmiňující proměnlivost organismů <i>-charakterizuje faktory podmiňující proměnlivost organismů</i> uvede příklady různých typů mutací, příčiny jejich vzniku a jejich následky <i>-uvede příklady různých typů mutací, příčiny jejich vzniku a jejich následky</i> zhodnotí význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního <i>-zhodnotí význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního</i> uvede příklady potencionálních mutagenů v prostředí <i>-uvede příklady potencionálních mutagenů v prostředí</i> objasní genetické zákonitosti v autogamické populaci <i>-objasní genetické zákonitosti v autogamické populaci</i>	Základní genetické pojmy Molekulární genetika Buňka – dědičnost Dědičnost mnohobuněčných organismů Genetická proměnlivost Genetika populací Genetika člověka

4. ročník

GENETIKA

- vysvětlí podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci
-vysvětlí podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci
- řeší jednoduché příklady pomocí Hardyho-Weinbergova zákona
-řeší jednoduché příklady pomocí Hardyho-Weinbergova zákona
- charakterizuje faktory narušující genetickou rovnováhu v populaci
-charakterizuje faktory narušující genetickou rovnováhu v populaci
- vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí příbuzenského křížení
-vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí příbuzenského křížení
- uvede základní metody výzkumu genetiky člověka
-uvede základní metody výzkumu genetiky člověka
- charakterizuje základní vztahy mezi populacemi rostlin a rostlinami navzájem; mezi populacemi rostlin a jiných organismů v rámci ekosystému
-charakterizuje základní vztahy mezi populacemi rostlin a rostlinami navzájem; mezi populacemi rostlin a jiných organismů v rámci ekosystému
- uvede příklady dědičných chorob člověka a řeší jednoduché příklady
-uvede příklady dědičných chorob člověka a řeší jednoduché příklady
- vysvětlí význam lékařské genetiky
-vysvětlí význam lékařské genetiky
- řeší jednoduché úlohy, při kterých z rodokmenu určí typ dědičnosti sledovaného znaku a doplní genotypy určených jedinců
-řeší jednoduché úlohy, při kterých z rodokmenu určí typ dědičnosti sledovaného znaku a doplní genotypy určených jedinců
- na základě slovního popisu sestaví a graficky znázorní jednoduchý rodokmen
-na základě slovního popisu sestaví a graficky znázorní jednoduchý rodokmen

4. ročník

EKOLOGIE

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: na příkladech popíše různé role živočichů v ekosystému <i>-na příkladech popíše různé role živočichů v ekosystému</i> posoudí možnosti vývoje populací a rozšíření živočichů v přírodě <i>-posoudí možnosti vývoje populací a rozšíření živočichů v přírodě</i> zdvoudní příčiny intenzivní devastace populací mořských živočichů a odvozuje z nich možné důsledky pro lidstvo <i>-zdůvodní příčiny intenzivní devastace populací mořských živočichů a odvozuje z nich možné důsledky pro lidstvo</i> navrhne možná opatření k ochraně ohrožených druhů volně žijících živočichů s ohledem na ekonomické a sociální aspekty problému <i>navrhne možná opatření k ochraně ohrožených druhů volně žijících živočichů s ohledem na ekonomické a sociální aspekty problému</i> hodnotí zadané informace související s ekologicky závažnými zásahy do životních podmínek volně žijících živočichů <i>-hodnotí zadané informace související s ekologicky závažnými zásahy do životních podmínek volně žijících živočichů</i> charakterizuje historický vývoj vlivu člověka na prostředí, vzájemné ovlivňování člověka a životního prostředí <i>-charakterizuje historický vývoj vlivu člověka na prostředí, vzájemné ovlivňování člověka a životního prostředí</i> charakterizuje základní postoje člověka k přírodě a jejich důsledky <i>-charakterizuje základní postoje člověka k přírodě a jejich důsledky</i> objasní pojem globální změny, globální problémy lidské populace <i>-objasní pojem globální změny, globální problémy lidské populace</i> vysvětlí příčiny vzniku ozonových děr a jejich důsledky pro člověka <i>-vysvětlí příčiny vzniku ozonových děr a jejich důsledky pro člověka</i> vysvětlí podstatu skleníkového efektu a jeho důsledky pro člověka a životní prostředí <i>-vysvětlí podstatu skleníkového efektu a jeho důsledky pro člověka a životní prostředí</i> charakterizuje příčiny, projevy a možné dopady poškození různých ekosystémů <i>-charakterizuje příčiny, projevy a možné dopady poškození různých ekosystémů</i> objasní souvislosti mezi růstem lidské populace a vymíráním určitých druhů organismů <i>-objasní souvislosti mezi růstem lidské populace a vymíráním určitých druhů organismů</i> uvede příklady civilizačních chorob spojených se znečišťováním prostředí a změnou způsobu života a možné způsoby ochrany před nimi <i>-uvede příklady civilizačních chorob spojených se znečišťováním prostředí a změnou způsobu života a možné způsoby ochrany před nimi</i> uvede příklady základních přírodních biotopů ČR a umí je charakterizovat <i>-uvede příklady základních přírodních biotopů ČR a umí je charakterizovat</i> charakterizuje faktory ovlivňující druhovou rozmanitost, prostorové rozložení a vývoj rostlinných společenstev <i>-charakterizuje faktory ovlivňující druhovou rozmanitost, prostorové rozložení a vývoj rostlinných společenstev</i> vysvětlí hlavní příčiny vegetačních pásem Země <i>-vysvětlí hlavní příčiny vegetačních pásem Země</i> posoudí na základě předloženého rodokmenu ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině <i>-posoudí na základě předloženého rodokmenu ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině</i> vysvětlí souvislosti mezi znečištěním životního prostředí a změnami druhové skladby rostlinných společenstev <i>-vysvětlí souvislosti mezi znečištěním životního prostředí a změnami druhové skladby rostlinných společenstev</i> objasní význam určitých skupin rostlin jako důležitých indikátorů	Základní ekologické pojmy Biosféra člověka – populace a společenstva Ekosystémy Ochrana a tvorba životního prostředí

4. ročník

EKOLOGIE

kvality životního prostředí

-objasní význam určitých skupin rostlin jako důležitých indikátorů kvality životního prostředí

- vysvětlí význam a způsob ochrany původních a přirozených rostlinných společenstev
 - vysvětlí význam a způsob ochrany původních a přirozených rostlinných společenstev*
- charakterizuje abiotické a biotické faktory prostředí a jejich vliv na organismy
- využije znalostí o životních nárocích a areálech druhů pro rekultivace znečištěných ploch
 - využije znalostí o životních nárocích a areálech druhů pro rekultivace znečištěných ploch*
- popíše koloběhy základních biogenních prvků v přírodě
 - popíše koloběhy základních biogenních prvků v přírodě*
- uvede ekologické a hospodářské důsledky pěstování určitých druhů rostlin v nevhodných podmínkách
 - uvede ekologické a hospodářské důsledky pěstování určitých druhů rostlin v nevhodných podmínkách*
- uvede příklady druhů s širokou a úzkou ekologickou valencí
 - uvede příklady druhů s širokou a úzkou ekologickou valencí*
- interpretuje z grafů ekologických valencí druhů jejich typická stanoviště
 - interpretuje z grafů ekologických valencí druhů jejich typická stanoviště*
- popíše příklady adaptací organismů na různé abiotické faktory prostředí
 - popíše příklady adaptací organismů na různé abiotické faktory prostředí*
- objasní vztah mezi vlastnostmi vody a množstvím biomasy ve vodě
 - objasní vztah mezi vlastnostmi vody a množstvím biomasy ve vodě*
- uvede příklady negativního vlivu lidské činnosti na určité organismy
 - uvede příklady negativního vlivu lidské činnosti na určité organismy*
- uvede znaky populace a faktory ovlivňující jejich početnost
 - uvede znaky populace a faktory ovlivňující jejich početnost*
- charakterizuje vzájemné vztahy mezi organismy a populacemi, uvede příklady
 - charakterizuje vzájemné vztahy mezi organismy a populacemi, uvede příklady*
- charakterizuje projevy a důsledky vnitrodruhové a mezidruhové konkurence
 - charakterizuje projevy a důsledky vnitrodruhové a mezidruhové konkurence*
- objasní význam biologické regulace jako přirozeného řešení problémů s přemnoženými druhy a uvede konkrétní příklady
 - objasní význam biologické regulace jako přirozeného řešení problémů s přemnoženými druhy a uvede konkrétní příklady*
- navrhne postupy biologické regulace vybraných druhů přemnožených škůdců
 - navrhne postupy biologické regulace vybraných druhů přemnožených škůdců*
- zdůvodní nezbytnost jednotlivých složek ekosystému
 - zdůvodní nezbytnost jednotlivých složek ekosystému*
- odvodí podmínky, za nichž je možné opětovné vysazení vybraných druhů do oblastí, v nichž byly vyhubeny
 - odvodí podmínky, za nichž je možné opětovné vysazení vybraných druhů do oblastí, v nichž byly vyhubeny*
- interpretuje grafické záznamy struktury a vývoje populace
 - interpretuje grafické záznamy struktury a vývoje populace*
- definuje pojem společenstvo, popíše základní typy společenstev
 - definuje pojem společenstvo, popíše základní typy společenstev*
- popíše strukturu společenstva a vysvětlí, které faktory ovlivňují charakter společenstva v dané lokalitě
 - popíše strukturu společenstva a vysvětlí, které faktory ovlivňují*

4. ročník

EKOLOGIE

charakter společenstva v dané lokalitě

- charakterizuje vývoj společenstva na novém stanovišti, porovná primární a sekundární sukcesí společenstva
-charakterizuje vývoj společenstva na novém stanovišti, porovná primární a sekundární sukcesí společenstva
- uvede příklady biologicky hodnotných společenstev vytvořených nebo udržovaných člověkem, zdůvodní jejich význam
-uvede příklady biologicky hodnotných společenstev vytvořených nebo udržovaných člověkem, zdůvodní jejich význam
- charakterizuje ekosystém a základní typy ekosystémů střední Evropy
-charakterizuje ekosystém a základní typy ekosystémů střední Evropy
- uvede příklady potravních řetězců, koloběhu živin a toku energie v modelových ekosystémech
-uvede příklady potravních řetězců, koloběhu živin a toku energie v modelových ekosystémech
- objasní vzájemnou souvislost mezi biotickými a abiotickými faktory ekosystému
-objasní vzájemnou souvislost mezi biotickými a abiotickými faktory ekosystému
- hodnotí změny ekosystému a uvede příklady krátkodobých a dlouhodobých změn a jejich důsledků
-hodnotí změny ekosystému a uvede příklady krátkodobých a dlouhodobých změn a jejich důsledků
- určí výskyt biomů na Zemi jako přirozený důsledek dlouhodobého působení klimatických faktorů a změn v zemské kůře
-určí výskyt biomů na Zemi jako přirozený důsledek dlouhodobého působení klimatických faktorů a změn v zemské kůře
- určí nejdůležitější principy trvale udržitelného rozvoje
-určí nejdůležitější principy trvale udržitelného rozvoje
- charakterizuje základní formy a principy ochrany přírody v ČR
-charakterizuje základní formy a principy ochrany přírody v ČR
- prokáže na příkladech, že současná situace v životním prostředí stále více ovlivňuje činnost lidstva a politiku států
prokáže na příkladech, že současná situace v životním prostředí stále více ovlivňuje činnost lidstva a politiku států
- uvede základní znečišťovatele vody, půdy a atmosféry
-uvede základní znečišťovatele vody, půdy a atmosféry
- objasní vzájemnou provázanost ochrany druhů s ochranou jejich přirozeného prostředí
-objasní vzájemnou provázanost ochrany druhů s ochranou jejich přirozeného prostředí
- navrhne opatření bránící znečišťování ovzduší, půdy, povrchových a podzemních vod nebo je zmenšující
-navrhne opatření bránící znečišťování ovzduší, půdy, povrchových a podzemních vod nebo je zmenšující
- uvede příklady činností, kterými lze snížit čerpání neobnovitelných zdrojů energie a surovin
-uvede příklady činností, kterými lze snížit čerpání neobnovitelných zdrojů energie a surovin
- uvede příklady alternativních, obnovitelných zdrojů energie, které lze prakticky využívat
-uvede příklady alternativních, obnovitelných zdrojů energie, které lze prakticky využívat
- navrhne konkrétní opatření a činnosti vedoucí ke snižování produkce odpadů
-navrhne konkrétní opatření a činnosti vedoucí ke snižování produkce odpadů
- posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí
- vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu

5.5.4 Zeměpis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2	2	

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět vzniká ze vzdělávacích oborů Geografie a Geologie z RVP G.

Předmět je vyučován první tři roky s časovou dotací 6 hod. (v prvním, druhém a třetím ročníku dvě hodiny týdně), ve čtvrtém ročníku je volitelný zeměpisný seminář (2 hod. týdně).

Výuka probíhá nedělena v kmenových třídách a v počítačové učebně.

Zeměpis společně s fyzikou, přírodopisem a chemií (zařazené do vzdělávací oblasti Člověk a příroda) zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody a poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem.

Zeměpis v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, biologií, chemií, fyzikou a vychází z průřezových témat: Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Při studiu si žáci osvojují i důležité dovednosti – objektivně a spolehlivě pozorovat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, experimentovat a provádět přesná měření, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Zeměpis umožňuje žákům odhalovat souvislosti mezi přírodou a životem lidí a jejich společenstvím v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda významně podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování.

Výchovné a vzdělávací strategie.

Při výuce předmětu zeměpis budou přednostně používány postupy, metody a formy práce, které mají žákům umožnit:

- samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky zkoumat přírodní objekty a jevy, jejich příčiny a následky s využitím empirických metod (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
 - formulovat a klást otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a hledat na ně adekvátní odpovědi
 - vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace
 - využívat další metody a nástroje, které by sloužily ke hledání správných odpovědí a ověřování vyslovených domněnek nezávislými způsoby
 - posuzovat spolehlivost a správnost vyslovených hypotéz a řešení daných zeměpisných problémů
 - zapojovat se do aktivit vedoucích k šetrnému chování k životnímu prostředí a k porozumění souvislostí mezi činnostmi lidí a stavem přírody
 - uvažovat o efektivním využívání zdrojů energie, především slunečního záření, vody, větru a biomasy
 - poznávat souvislosti řešení zeměpisných problémů s ostatními vzdělávacími oblastmi
- Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty v terénu.

1. ročník

1. ročník

2 týdně, P

Úvod do geografie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vymezí objekt studia geografie rozdělí geografii jako vědu zhodnotí význam geografie pro společnost	Geografie jako věda

Země jako vesmírné těleso

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše vznik vesmíru a vznik Sluneční soustavy rozliší hlavní kategorie těles Sluneční soustavy porovná planety vnější a vnitřní porovná postavení Země ve vesmíru objasní zatmění Slunce a Měsíce, slapové jevy objasní střídání ročních období, datovou hranici	Vývoj poznatků o Zemi, tvar a velikost Země Pohyby Země a jejich důsledky Vesmír a Sluneční soustava Časová pásma, datová hranice, kalendáře

Znázornění Země na mapách

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: určí polohu místa na Zemi zeměpisnými souřadnicemi rozliší mapy podle měřítek a dokáže s nimi pracovat používá atlasy, topografické mapy (turistické a autoatlasy) a mapy s tématickým obsahem určí základní kartografická zobrazení čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje orientuje se pomocí map v krajině vytváří vlastní mentální schémata	Kartografie Mapa, glóbus, zeměpisné souřadnice Měřítko mapy, obsah map Hlavní kartografická zobrazení, znázorňovací metody Historická kartografie Dálkový průzkum Země, GIS, GPS

1. ročník

Přírodní obraz Země

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozliší složky a prvky fyzikogeografické sféry porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a rozpozná vztahy mezi nimi popíše procesy v atmosféře, vysvětlí jevy každodenního počasí objasní mechanismus vzniku větrů a globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů objasní malý a velký oběh vody na mapách lokalizuje hlavní oceánské proudy popisuje dynamiku světového oceánu i ve vztahu ke globální atmosférické cirkulaci a koloběhu vody na Zemi jmenuje mechanismy jeho znečištění rozliší typy jezer podle vzniku popíše mechanismus působení řek a rozlišuje tvary i fyzikální vlastnosti vody na horním, středním a dolním toku rozlišuje složení pevninské a oceánské zemské kůry, lokalizuje a vysvětlí jevy na rozhraní litosférických desek vysvětlí zemětřesení, vulkanismus rozliší nejvýraznější vulkanické jevy světa rozpozná a správně jmenuje tvary reliéfu analyzuje a syntetizuje složky společného působení biotické a abiotické složky na tvorbu pedosféry rozliší půdní druhy a půdní typy objasní vztahy k biosféře pojmenuje a na mapě ukáže fytogeografické a zoogeografické oblasti pojmenuje a na mapě ukáže bioklimatické pásy pevnin (geobiomy) pojmenuje a na mapě ukáže bioklimatické výškové stupně objasní význam biosféry pro člověka (problém přírodních a umělých ekosystémů, odstraňování lesů, eroze půdy, povodně) charakterizuje negativní důsledky znečišťování ovzduší a vodstva	Fyzikogeografická sféra a její složky Litosféra Georeliéf Endogenní pochody Exogenní pochody Atmosféra Počasí a podnebí Hydrosféra Mofe a oceány Voda na pevnině Pedosféra Biosféra

Země jako geologické těleso

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a rozpozná vztahy mezi nimi analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů analyzuje různé druhy poruch v litosféře porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy analyzuje energetickou bilanci Země analyzuje různé druhy poruch v litosféře zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu	Zemské sféry Geologická historie Země: - geologická období vývoje Země - změny polohy kontinentu Magmatický proces Zvětrávání a sedimentační proces

Aktivity, pomůcky, soutěže

Aktivity

- Zeměpisné exkurze

2. ročník

2. ročník

2 týdně, P

Geografie Evropy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • hodnotí polohu a přírodní poměry Evropy • zhodnotí postavení Evropy ve světě • objasní význam intergrace evropských států • uvede příklady migrace z jiných světadílů do Evropy • objasní proč vzniklo ES a jaké jsou současné hlavní cíle EU • porovná země EU s ostatními evropskými státy podle ukazatelů z tabulek • zhodnotí sociální poměry v jednotlivých regionech Evropy • popíše rozpad socialistického bloku, rozpad RVHP, Varšavské smlouvy • objasní sociální a politické problémy rozpadu soc. bloku • objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce	Evropa EU Západní Evropa Severní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Střední Evropa Východní Evropa Rusko

Geografie Asie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vymezí a ukáže na mapě regiony Asie • vymezí a na mapě ukáže jádrové a periferní oblasti • zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost • objasní sociální, politické a hospodářské problémy, "Zlatý trojúhelník", "Asijský tygři" • objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce	Asie Jihozápadní Asie Střední Asie Jižní Asie Jihovýchodní Asie Východní Asie

Geografie Afriky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vymezí a na mapě ukaže FG a SOE regiony Afriky • porovná základní demografické údaje • vymezí základní etnika a jazykové skupiny, problém kolonizace • zhodnotí hlavní sociální, zdravotní a ekonomické problémy jednotlivých oblastí • vymezí na mapě hlavní dopravní linie • objasní základní rozdíly mezi rozvojovými zeměmi Afriky	Afrika Severní Afrika Oblast Sahelu Rovníková Afrika Jižní Afrika a JAR

2. ročník

Geografie Ameriky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • porovná základní demografické údaje • vymezí základní etnika a jazykové skupiny, problém kolonizace • vymezí na mapě ukáže FG a SOE regiony Ameriky • zhodnotí hlavní sociální, zdravotní a ekonomické problémy rozvojových zemí Ameriky • charakterizuje jednotlivé regiony • objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce	Amerika Severní Amerika Kanada USA Latinská Amerika

Geografie Austrálie a Oceánie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • porovná základní demografické údaje • vymezí základní etnika a jazykové skupiny, problém kolonizace • vymezí na mapě ukáže FG a SOE regiony, zhodnotí uvedené regiony • vymezí základní etnika a jazykové skupiny, původní obyvatelstvo, imigranty • rozdělí a porovná země podle dostupných ekonomických ukazatelů • charakterizuje hlavní sociální, zdravotní a ekonomické problémy rozvojových zemí • objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce	Austrálie Nový Zéland Oceánie

Polární oblasti

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vymezí a na mapě ukáže oblasti, vymezí ostrovní skupiny • zhodnotí význam Antarktidy a Arktidy pro život • uvede významné badatele	Polární oblasti Arktida Antarktida

Oceány

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vymezí a na mapě ukáže jednotlivé oceány, moře popíše reliéf dna, systém mořských proudů, rozdíly v salinitě • zhodnotí význam(biologické, minerální a energetické zdroje)	Světový oceán Tichý oceán Atlantský oceán Indický oceán Severní ledový oceán

Aktivity, pomůcky, soutěže

Aktivity

- Zeměpisné exkurze

3. ročník

3. ročník

2 týdne, P

Česká republika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • zhodnotí uzemní vývoj státu, polohu, rozlohu, objasní a na mapě ukáže geologický a geomorfologický vývoj • zhodnotí rozmanitost reliéfu, přírodní zdroje, charakter podnebí, hydrologické poměry, půdní pokryv • charakterizuje výškové vegetační stupně, typy krajiny a ukáže na mapě • uvede NP ČR a jiná chráněná území, ukáže na mapě • přiblíží mezinárodní organizace chránící přírodní a životní prostředí ČR • uvede přírodní rizika působící na našem území • objasní vývoj a stav životního prostředí ČR • zhodnotí vývoj osídlení a zalidnění, obyvatelstvo-charakteristiky, vysvětlí urbanizaci a suburbanizaci v ČR (uvede příklady) • popíše proces transformace centrálně plánované ekonomiky k tržnímu hospodářství • popíše a na mapě ukaže průmyslová centra ČR a jejich vazbu na EU • zhodnotí půdní fond ČR • vysvětlí transformaci zemědělství, charakterizuje zemědělskou výrobu ČR • porovná úroveň dopravy a spoju s ostatními státy EU • zhodnotí úroveň služeb se státy EU • zhodnotí postavení ČR v rámci EU, vazbu regionu ČR na euroregiony • využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů • posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu • vymezí místní region	Poloha, rozloha Přírodní poměry Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě Charakteristiky obyvatelstva a sídel Transformační ekonomické procesy Struktura hospodářství (sektorová a odvětvová) Regiony, euroregiony, kraje Místní region Terenní geografická výuka, praxe a aplikace geografická exkurze a terenní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování ahodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich integrace

3. ročník

Lidé na Zemi

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • rozliší ekumenu a anekumenu • rozliší přírodní faktory příznivé a nepříznivé pro osídlení • lokalizuje na mapách vhodné oblasti pro vyšší koncentraci obyvatelstva v kulturních regionech světa • porovná na základě dostupných dat základní demografické charakteristiky různých skupin obyvatel • porovná fáze demografické revoluce, analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní s politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň • identifikuje zjevné i skryté formy rasismu, xenofobie a etnické či náboženské nesnašenlivosti • charakterizuje vývoj sídel, rozdělí typy sídel podle funkce, objasní proces urbanizace a suburbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole na makroregionech světa, Evropy a EU • rozlišuje rozdílné faktory ovlivňující vývoj světového hospodářství v minulosti a současnosti, proměny ve struktuře • na základě ekonomických údajů a s přihlédnutím k procesu glomerace vysvětlí rozdíly ve struktuře hospodářství v různých částech světa a zhodnotí jejich stupeň hospodářského rozvoje • na mapě ukáže nejvýznamnější průmyslové oblasti světa a komplexní oblasti těžby nerostných surovin, zhodnotí bilanci světových surovinových a energetických zdrojů • objasní jak se měnila energetická spotřeba a jejich struktura za poslední dvě století, uvede příklady alternativních zdrojů elektrické energie • popíše a zhodnotí strukturu průmyslových odvětví podle stupně rozvoje společnosti • rozdělí zpracovatelský průmysl a na mapě ukáže nejvýznamnější regiony • jmenuje typy zemědělství v různých částech světa • určí příčiny problému hladu a podvýživy • charakterizuje přírodní a socioekonomické faktory, rozmístění zemědělské výroby • rozdělí a na mapě ukáže hlavní typy výživy ve světě, charakterizuje zemědělskou výrobu v rozvinutých zemích s tržní ekonomikou, v postkomunistických zemích, v rozvojových zemích, v rámci EU (zvláště pro rostlinnou a živočišnou produkci) • charakterizuje další odvětví zemědělství (rybolov a lesnictví) na mapě ukáže největší světová loviště ryb a nejvýznamnější lesní oblasti • určí a na mapě ukáže nejvýznamnější dopravní uzly makroregionu (EU) • popíše jednotlivé složky dopravy a charakterizuje je podle objemu přepravy, výkonu přepravy a intenzity • rozdělí služby a jejich rozmístění, určí základní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu na mapě ukáže nejvýznamnější lokality vybraných regionu EU • rozliší formy státní moci, unitární a složené státy • vysvětlí závislost států "chudeho Jihu" na "bohatém Severu"	Složky socioekonomické sféry Obyvatelstvo Národy, jazyky, náboženství Sídla venkovská a městská Hospodářství Průmysl světa Zemědělství Doprava

Mezinárodní hospodářské organizace

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • rozliší formy státní moci, unitární a složené státy • analyzuje různé varianty územně správního členění států, lokalizuje nejvýznamnější závislá území • vysvětlí závislost států "chudeho Jihu" na "bohatém Severu" • uvede přehled světových integrací • lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji	Mezinárodní hospodářské organizace Politická geografie

Aktivity, pomůcky, soutěže

Aktivity

- Zeměpisné exkurze

5.6 Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Umění a kultura je zastoupena Hudebním oborem, Výtvarným oborem a společným vzdělávacím obsahem integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Hudební obor vede žáka k porozumění hudebnímu umění. Vzdělávací obsah Hudebního oboru proto tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevit jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

V produkci nalézají uplatnění vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je hlasový výcvik spojený s intonací, práce s rytmem, hra a tvorba instrumentálních doprovodů, pohybových etud.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislosti s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní interpretaci hudebního díla i hudebních objektů“. Tato „komplexní interpretace“ obnáší zařazování znějící hudby do uměleckého období, určování stylu, žánru, formy díla, vytváření hodnotících soudů, zabývání se zvláštnostmi přístupu k interpretaci hudebního díla, významem a poselstvím díla vzhledem k určité umělecké a historické epoše, problematikou „konzumace“ hudby vzhledem k jejímu funkčnímu zařazení, problematikou „uměleckého provozu“ apod.

Výtvarný obor navazuje svým obsahem a cíli na Výtvarnou výchovu v základním vzdělávání a vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a na úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarný obor pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, sochou, designem, vzhledem krajiny, architekturou, stylem oblečení, filmem, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V oblasti osobnostní jsou specifickým nástrojem prožívání a poznávání, v sociální oblasti jsou nástrojem komunikace a vzájemné spolupráce. Vizuelně obrazné znakové systémy zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění různých etap a stylů, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Pojetí vizuálně obrazných znaků je z principu pojetím tvořivým, vyplývajícím z porovnání dosavadních a aktuálních zkušeností, předpokládajícím experimentální fázi vzniku těchto znaků a jejich ověřování poznáváním a komunikací. Z těchto pozic Výtvarný obor přistupuje k uměleckému procesu v celistvosti umělecké tvorby, recepce a interpretace.

Vzdělávací obsah Výtvarného oboru je vnitřně členěn do dvou základních okruhů pojímaných v kontextech historických a sociokulturních, v jejich vývoji a proměnách.

První okruh představují Obrazové znakové systémy umožňující vytváření aktivních, individuálně založených postojů k obsahům obrazové komunikace. Při tvorbě využívá vizuálně obrazná vyjádření vlastní, umělecká i uplatňovaná v běžné komunikaci (včetně užití dostupných technologických prostředků, jako je fotografie, video, film, ICT). Obrazové znakové systémy umožňují reflektování osobního místa žáka ve světě vizuální kultury jako vnímatele, interpreta a jako tvůrce komunikačního obsahu s uvědoměním si oblasti jeho účinku.

Druhý okruh představují Znakové systémy výtvarného umění umožňující žákovi osobní účast a aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu. Reflektování vlastních prožitků, postojů a zkušeností získaných prostřednictvím experimentálního přístupu k uměleckým vizuálně obrazným prostředkům. Na tomto základě si vytváří přehled o vizuálně obrazných vyjádřeních jednotlivých směrů výtvarného umění, zejména od konce 19. století do současnosti

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností, v jejichž očekávaných výstupech se propojují hlediska tvorby, recepce a interpretace tak, aby se dále rozvíjela smyslová citlivost, uplatňovala žákova subjektivita a ověřovaly se komunikační účinky vizuálně obrazného vyjádření.

Při těchto tvůrčích činnostech se pracuje jak se znaky s ustáleným významem, tak se znaky, jejichž význam se vytváří a proměňuje. Výtvarný obor spolupracuje s obory, které rozvíjejí obraznost dalšími specifickými prostředky (hudba, literatura, dramatické obory aj.).

Vzdělávání v této oblasti kromě hlubšího poznání výtvarného, hudebního a dalších druhů umění vede žáka k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích. Takto pojmávané vzdělávání je rozvíjeno tématem Umělecká tvorba a komunikace, které má integrativní charakter. Vzdělávací obsah tématu umožňuje žákovi pochopit základní principy umělecké tvorby a procesu komunikace v umění a prohlubuje jeho schopnost reflexe umění a kultury jako celku. Téma Umělecká tvorba a komunikace je povinným vzdělávacím obsahem a musí být do ŠVP zařazeno tak, aby každý žák dostal možnost se s ním seznámit.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání a porozumění umění prostřednictvím soustředěné a vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledování a hodnocení umění na pozadí historických, společenských a technologických změn;
- chápání umění jako specifického a nezastupitelného způsobu komunikace probíhající mezi všemi účastníky uměleckého procesu, k schopnosti odlišovat podstatné znaky jednotlivých druhů umění na základě porovnávání a uvědomování si jejich shodností a odlišností;
- užívání jazyka umění jako prostředku k vyjádření nejrůznějších jevů, vztahů, prožitků, emocí a představ a k schopnosti svůj způsob vyjádření hodnotit, porovnávat a nabízet ostatním členům society;
- aktivnímu podílení se na vytváření vstřícné a podnětné atmosféry (na základě porozumění, tolerance, ale i kritičnosti) pro poznávání a porozumění kulturním hodnotám, projevům a potřebám různorodých sociálních skupin, etnik a národů a na vytváření pozitivního vztahu ke kulturnímu bohatství současnosti i minulosti;
- uvědomování si vlivu výchovy a vzdělání na rozvoj tvořivé osobnosti v roli tvůrce, interpreta a recipienta a na kvalitu její účasti v uměleckém procesu.

5.6.1 Hudební obor

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2		

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Klade důraz jak na tvůrčí činnosti žáků v oblasti hudby, tak na jejich vnímání, interpretaci i teoretické znalosti v tomto oboru. Buduje vztah žáků k hudbě, učí je orientovat se v jednotlivých hudebních žánrech a stylech.

V rámci předmětu hudební výchova se vyučující věnuje rozvoji tvůrčích dovedností jednotlivých žáků, rozvíjí vokální i instrumentální dovednosti žáků, ale i vnímání hudby, její prožívání a improvizaci. Žáci mají možnosti aktivně se účastnit veřejných hudebních vystoupení, které škola organizuje. Těmito činnostmi podněcujeme žáky k rozvíjení jejich fantazie, kreativity a seberealizace.

Součástí předmětu hudební výchova je i znalost dějin hudby a hudební teorie. Vedeme žáky k základním znalostem vývoje dějin hudby v jednotlivých historických etapách, hledání souvislostí s jinými druhy umění (výtvarné, literární) i jinými obory (historie, filozofie, sociologie, apod.). Dále vedeme žáky k aktivnímu vnímání hudby a vytváření osobního postoje ve vztahu k hudbě, případně k vlastní interpretaci hudby na základě teoretických znalostí.

Časové vymezení předmětu:

Týdenní časová dotace:

1.ročník: 2 hodiny

2.ročník: 2 hodiny

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v dělených skupinách.

Žáci mají možnost zvolit si mezi předměty hudební výchova a výtvarná výchova, a mohou tak rozvíjet své znalosti a dovednosti v oblasti, která je jim blízká a zajímá je.

Dělení na skupiny umožňuje vyučujícímu věnovat se pozorněji jednotlivým žákům a kreativně s nimi pracovat.

Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty v terénu.

1. ročník

2 týdne, V

Tvoření tónu, intonace a improvizace

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá svůj individuální potenciál při zpěvu a mluvním projevu, uplatňuje zásady hlasové hygieny	Tvoření hlavového tónu Správné dýchání Hlasová hygiena Intonace a rytmizace Intervaly, kánon Sólový zpěv Sborový zpěv jednohlasý, dvojhlasý a částečně trojhlasý Vokální part Hlasová improvizace

Instrumentální hra

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá hudební nástroje, orientuje se v notovém záznamu instrumentálních kompozic	Hra a tvorba jednodušších instrumentálních doprovodů Jednoduché instrumentální kompozice Malá písňová forma Hudební věta Instrumentální part Moderní hudební nástroje

Gesto a pohyb

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji a využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů	Pohyb ruky a gesto Jednodušší tanec

1. ročník

Starší hudební díla

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vyděluje hudební znaky v proudu hudby, rozpoznává výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla	Hudební díla starověku, raného středověku, ars antiqua, ars nova, renesance, baroka a jazzu Jednodušší hudební formy Formální struktura slyšených skladeb Základy harmonie - tonika, dominanta, subdominanta

Hudební nástroje

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše a ukáže znaky tvorby a interpretace, vysvětlí přínos skladatele a interpreta, formuluje možná poselství hudby	Rozdělení hudebních nástrojů klasických i moderních Hudební referáty - nové technologie v hudbě Záznam hudby Skladby od starověku po baroko Hudební nosiče

Hudební styly a žánry

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: interpretuje hudbu na základě svých vědomostí a schopností, vytváří vlastní soudy a preference	Rozdělení a charakteristika hudebních stylů a žánrů starověku, raného středověku, ars antiqua, ars nova, renesance a baroka Využití hudby Hudba jako kulturní statek a zboží Estetická a umělecká hodnota díla

Hudba vokální a instrumentální

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: orientuje se ve vývoji hudebního umění, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení, rozlišuje hudební slohy, popíše podmínky a okolnosti vzniku díla uplatňuje tvořivost při vlastních hudebních aktivitách	Vznik a vývoj hudby Hudba vokální a instrumentální Periodizace hudebního vývoje z různých hledisek Charakteristické hudební znaky slohů od starověku po baroko

Hudební skladatelé

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: odliší hudbu podle stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost využití určité hudby	Hudební skladatelé od nejstarších dob po baroko a interpreti Srovnávání nahrávek Hudební referáty Umělecký provoz

Hudba jako způsob identifikace

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: uvědomuje si roli hudebního průmyslu, popíše možnosti využití hudby, je schopen poukázat na zneužívání hudby	Hudba jako způsob identifikace Hudba jako druh sebeprezentace Hudba jako druh generační výpovědi Hudba artifiční a nonartifiční

Popis hudebního díla

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: upozorní na netoleranci, rasismus a xenofobii spojený s některými znaky hudby, dokáže se od této hudby distancovat	Popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby Zařazení díla do historického a sociálního kontextu v rámci hudby starších slohových období

Poselství hudebního díla

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: uvědomuje si rozdílnost přístupu lidí k hudbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace názorů a idejí, je schopen se s hudbou ztotožnit nebo ji odmítnout vysvětlí umělecký výraz, uvědomuje si vztah mezi obsahem znaku a jeho významem	Hudební dílo jako možné poselství Vlastní hodnocení díla

2. ročník

2. ročník

2 týdne, V

Rozšiřování hlasového rozsahu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zpívá zněle, správně artikuluje, člení větu	Rozšiřování hlasového rozsahu Hlasová výchova Kultivace pěveckého projevu Sborový zpěv vícehlasý Improvizace předvětí a závětí Perioda Intonace a složitější rytmus Orientace v zápise vokálních kompozic

Instrumentální doprovod

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: využívá jednoduché a podle svých schopností i složitější hudební nástroje	Hra a tvorba složitějších instrumentálních doprovodů Složitější instrumentální kompozice Orientace v notovém záznamu instrumentálních kompozic Moderní hudební nástroje a počítač

Pohybové kreace

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ztvární hudbu pohybem úměrně svým schopnostem a dispozicím	Pohybové kreace Pohybový doprovod ke skladbám a písním sborovým i sólovým Moderní tanec jako způsob komunikace

Notový zápis

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: orientuje se v zápise vokálních a instrumentálních kompozic, na základě svých individuálních schopností realizuje jednotlivé skladby	Notový zápis kánonů, spirituálů, moderních písní a skladeb, popř. muzikálů Vystoupení v rámci skupiny nebo veřejně

Novější hudební díla

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: rozpozná hudební znaky v proudu znějící hudby, popíše hudebně výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla, k dílu přistupuje jako k logickému celku	Hudební díla kasicismu, romantismu, novoromantismu, impresionismu, expresionismu, dodekafonie, neoklasicismu a hudby 2. po. 20. století Složitější hudební formy Formální struktura slyšených skladeb Harmonie

Komunikace hudby

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální přínos skladatele a interpreta, dílo dešifruje a interpretuje	Přímá a nepřímá komunikace hudby Záznam hudby Hudební referáty o současné hudbě Skladby od klasicismu po současnost

2. ročník

Novější styly a žánry

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit analyzuje hudební dílo a vysvětlí zákonnosti jeho vzniku	Hudební styly a žánry od klasicismu, romantismu, novoromantismu, impresionismu, dodekafonie, neoklasicismu a hudby 2. pol. 20. století Hudební průmysl Hudba na objednávku

Znaky hudebních slohů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy, popíše okolnosti vzniku díla	Charakteristické znaky hudebních slohů od klasicismu po konec 20. století Průniky, syntézy Hledání nových cest

Moderní skladatelé

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: odlišuje hudbu podle stylového zařazení, rozpozná vhodnost využití hudby v různých situacích	Hudební skladatelé klasicismu, romantismu, novoromantismu, impresionismu, expresionismu, dodekafonie, neoklasicismu, hudby 2. pol. 20. století a interpreti Srovnávání moderních nahrávek Hudební referáty

Zařazení hudby do kontextu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti vystihne rysy dnešních proměn, rozumí kominkaci v uměleckém procesu	Popis hudebního díla v rovině významu - od klasicismu po 21. století Zařazení díla do historického a sociálního kontextu

Hudba jako statek

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů	Hudba jako druh generační výpovědi Hudba jako statek a zboží - samostatné hudební referáty a následná diskuse, shrnutí

Význam hudebních děl

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: dokáže se distancovat od netolerance, rasismu a xenofobie, využívá k tomu hudbu	Hudební díla jako možné poselství v moderní době Význam hudebních děl 20. a 21. století

5.6.2 Výtvarný obor

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2		

Charakteristika předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět je vytvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP G; je povinně zařazen do všech ročníků základního vzdělávání a je tvořen třemi základními okruhy:

- 1) Tvorba
- 2) Recepce
- 3) Setkávání s uměním

Pojetí Výtvarného oboru:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova klade důraz na tvůrčí činnosti – tvorba, vnímání a interpretace. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, fantazii, představivost, intuici a kreativitu. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v nových médiích. Tvůrčími aktivitami (Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků) je žák veden k uplatňování a rozvíjení pocitů a prožitků, uplatňuje vhodné prostředky pro vyjádření těchto vjemů. Vedeme žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vedeme žáka k hledání souvislostí, vytváření osobního postoje k obsahu vizuálně obrazných vyjádření a hledání vhodného způsobu prezentace vlastní tvorby žáka (v prostoru, mediální)

Do vzdělávacího obsahu předmětu Výtvarná výchova jsou integrována Průřezová témata (PT), která jsou realizována v průběhu základního vzdělávání

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Environmentální výchova

Mediální výchova

Časové vymezení předmětu:

Týdenní časová dotace:

1.ročník: 2 hodiny

2.ročník: 2 hodiny

Estetický seminář

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v dělených skupinách. Toto dělení na skupiny umožňuje lepší podmínky pro práci, umožňuje individuální přístup ke studentům v průběhu vyučovacího procesu. Žáci se v rámci výtvarné výchovy mohou zúčastnit exkurzí v České republice i v zahraničí.

forma realizace výuky: vyučovací hodiny, projekty, exkurze, animační programy galerií a muzeí

místo realizace výuky: specializovaná učebna školy, počítačová učebna, exteriér, galerie, muzea, knihovna

Pro upevnění a hlubší pochopení obsahu předmětu je možno realizovat studijní cvičení, př. pobyty v terénu.

1. ročník

2 týdně, V

1. ročník

Znakové systémy výtvarného umění

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • porovnává různé znakové systémy jazyka, hudby, dramatického umění • rozpoznává specifičnost různých obrazných systémů a uplatňuje je při vlastní tvorbě • objasní roli autora při utváření obsahu vizuálně obrazného vyjádření • při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření • nálezá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů • využívá znalosti aktuálních způsobů vyjádřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření svých představ • své získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy • své získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy • samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění • objasní podstatné rysy přístupu k uměleckému procesu • uvědomuje si význam osobně založených podnětů	- výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku - světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu - vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci - chápání vztahů předmětů a tvarů v období pravěku a starověku, pochopení vztahu antického umění na vývoj umění v následujících stoletích, odkazy antiky vzhledem k renesanci, pochopení architektury v období gotiky - účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art) - požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií)

2. ročník

2 týdně, V

2. ročník

Znakové systémy výtvarného umění

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: porovnává různé znakové systémy jazyka, hudby, dramatického umění rozpoznává specifickou různost různých obrazných systémů a uplatňuje je při vlastní tvorbě objasní roli autora při utváření obsahu vizuálně obrazného vyjádření při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření nálezá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů využívá znalosti aktuálních způsobů vyjádřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření svých představ své získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy své získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace rozdělí umělecké slohy a umělecké směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě objasní podstatné rysy výtvarného přístupu k uměleckému procesu vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k porozumění uměleckého díla současnosti	výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci chápaní vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne), celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce), vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (antická mimesis, fotografie, film) proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média), proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média), pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (umění akce, nová média), časoprostorové chápaní a proměna kvalit (kubismus, nová média), princip náhody (dadaismus) relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného tvaru (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění) tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art) vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, minimal-art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění) požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií)

5.7 Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zařazení oblasti Člověk a zdraví do vzdělávání umožňuje prohloubit vztah žáků ke zdraví, posílit rozumové a citové vazby k dané problematice a rozvinout praktické dovednosti, které určují zdravý životní styl a kvalitu budoucího života v dospělosti. Zařazení této vzdělávací oblasti vychází i z předpokladu, že dobře připravení a motivovaní absolventi gymnázií mohou později výrazně ovlivňovat životní a pracovní postoje ke zdraví v celé společnosti.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se vzdělávacími obory Výchova ke zdraví a Tělesná výchova navazuje ve svých výstupech i obsahu na stejnojmennou vzdělávací oblast pro základní vzdělávání. Jestliže se základní vzdělávání zaměřovalo především na utváření vztahu ke zdraví a na poznávání preventivní ochrany vlastního zdraví a bezpečí, vzdělávání na gymnáziu směřuje důsledněji k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit zdraví v rámci širší komunity. Znamená to, že absolvent gymnázia by měl být připraven sledovat, hodnotit a v daných možnostech řešit situace související se zdravím a bezpečností i v rámci své budoucí rodiny, pracoviště, obce atd.

Významnou roli při tom hraje větší schopnost žáků získávat informace, analyzovat jejich obsah, ověřovat (uplatňovat) poznání v praktických činnostech, diskutovat o vzniklých problémech, o jejich prožívání, o vlivu konkrétních postupů řešení na zdraví atd. Realizace této vzdělávací oblasti tak (v porovnání se základním vzděláváním) daleko více staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech, ale i na uvědomějším utváření vztahů k jiným osobám i okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví, na organizačních schopnostech atd.

Výchova ke zdraví má ve vzdělávání především praktický a aplikační charakter. V návaznosti na přírodovědné a společenskovední vzdělávání a s využitím specifických informací o zdraví směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, rodičovských rolích, ve styku s

návykovými látkami a jinými škodlivinami, při ohrožení bezpečí atd.) a k osvojování praktických postupů vhodných pro všestrannou aktivní podporu osobního, ale i komunitního a globálního zdraví (v běžném životě i při mimořádných událostech).

Tělesná výchova usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází především z motivující atmosféry, zájmu žáků a z jejich individuálních předpokladů (možností). Využívá k tomu specifických emočních prožitků, sociálních situací a bioenergetických zátěží v individuálně utvářené nabídce pohybových činností (od zdravotně rekreačních až po výkonnostní). Z hlediska celoživotní perspektivy směřuje tělesná výchova k hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Vede je k osvojení a pravidelnému využívání konkrétních pohybových činností (kondičních a vyrovnávacích programů) v souladu s jejich pohybovými zájmy a zdravotními potřebami. Významná zůstává otázka bezpečnosti a úrazové prevence při pohybových činnostech. Velká pozornost je i nadále věnována rozvoji pohybového nadání i korekcím pohybových znevýhodnění (oslabení).

Je třeba i nadále dbát na to, aby pohled na problematiku zdraví nebyl úzce oborový a podpora zdraví prolínala celým vzděláváním i režimem školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání tělesných, duševních a sociálních potřeb i důsledků jejich naplňování či neuspokojování;
- poznávání životních hodnot a formování odpovídajících postojů souvisejících se zdravím a mezilidskými vztahy;
- přebírání odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí;
- upevňování vazeb: zdraví – tělesná, duševní a sociální pohoda (zdatnost) – péče o zdraví a bezpečnost – odpovědnost – vzájemná pomoc – prožitek – vzhled – vitalita – výkonnost – úspěšnost – sociální stabilita – zdraví;
- uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví: zařazování osvědčených činností a postupů z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí, partnerských vztahů;
- schopnosti diskutovat o problematice týkající se zdraví, hledat a realizovat řešení v rozsahu společných možností;
- zprostředkování vzhledu do života dospělých a rodiny a k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci jako předpokladu bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života;
- aktivní ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami;
- osvojení způsobů účelného chování a poskytnutí (zajištění) nezbytné pomoci v situacích ohrožení zdraví a bezpečí, včetně mimořádných událostí;
- vnímání pohybové činnosti jako zdroje zdravotních účinků, ale i uměleckých, emočních, společenských a jiných prožitků;
- poznávání historie i současnosti společenského a sportovního života a k hodnocení konkrétních jevů souvisejících se zdravím.

5.7.1 Tělesná výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 4. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v tělocvičně, na venkovním hřišti a také v přílehlých Komenského sadech.

V případě zájmu rodičů je možné v 1. ročníku uspořádat týdenní lyžařský a snowboardový kurz. Následně pak ve 3. ročníku týdenní kurz zaměřený na cykloturistiku a pohyb horském prostředí.

Vzdělávání je zaměřeno na :

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jak jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata:

-angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov.chování

-obecné modely řešení problémů, zvládnání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

-schopnost zapojovat se do diskuse, lidské vztahy,

-vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

-interpretace vzahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

-poznávají smysl a cíl svých aktivit

-plánují a organizují a řídí vlastní činnost

-užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu

Učitel

-hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

-stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

-dodává žákům sebedůvěru

-sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

-vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů

-vyhledávají informace vhodné k řešení problémů

-kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

-uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

-jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

-s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

-vede žáky ke správnému způsobu řešení problémů

kompetence komunikativní

Žáci

-komunikují na odpovídající úrovni

-osvojí si kultivovaný ústní projev

-učinně se zapojují do diskuse

Učitel

-vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

-podle potřeby žáků v činnostech pomáhá

-zadává úkoly při kterých mohou žáci spolupracovat

kompetence sociální a personální

Žáci

-spolupracují ve skupině

-podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu

-v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

-vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

-umožňuje každému žákovi zažít úspěch

-zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

-podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

-požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

kompetence občanské

Žáci

-respektují názory ostatních

-formují si volní a charakterové rysy

-zodpovědně se rozhodují podle dané situace

-aktivně se zapojují do sportovních aktivit

-rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví

-rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Učitel

-vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

kompetence pracovní

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecních pravidel bezpečnosti

1. ročník

2 týdně, P

průpravná a kondiční cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • využívá vhodné soubory cvičení pro svou relaxaci • dokáže připravit organismus na následující pohybové cvičení	- cvičení s náčiním - švihadla, plné míče, cvičení s činkami a expandry - kruhový trénink, posilování břišních a zádových svalů, posilování paží s využitím náčiní a vlastní váhy, posilování nohou - rozvoj rychlosti - rychlé přeběhy, člunkový běh - rozvoj vytrvalosti - běh individuálním tempem - šplh na tyči a na laně - rozvoj pohyblivosti - strečinková cvičení - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků) - zdravotně zaměřená cvičení

1. ročník

gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: organizuje svůj pohybový režim v souladu se svými zájmy využívá vhodné soubory cvičení pro svou relaxaci volí a používá vhodnou výstroj a výzbroj	gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním akrobacie - kotoul vpřed , kotoul vzad,kotoul letmo, stoj na rukou s výdrží, přemet stranou, rovnovážná cvičení, přeskok - roznožka přes kozu našít s oddáleným můstkem, skrčka přes kozu nadél cvičení na hrazdě - výmyk předem jednož, přešvih, vzpor jizdmo, toč vzad kruhy - komihání, houpání, seskok zákmihem, obraty, svis vznesmo, svis střemhlav cvičení na trampolíně - skoky do duchny cvičení na kladině - chůze, obraty, poskoky, skoky hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností

atletika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: organizuje svůj pohybový režim v souladu se svými zájmy dokáže připravit organismus na následující pohybové cvičení volí a používá vhodnou výstroj a výzbroj	atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí průpravná běžecká cvičení - atletická abeceda, běhy - 60m, 100m, 1500m,vytrvalostní běh 12 minut,štafetový běh nízký start, polovysoký start hod kriketovým míčkem, nácvik vrhu koulí 4kg skok daleký - z místa, s rozběhem nácvik skoku vysokého - rozběh, odraz, technika flopu pravidla atletických soutěží pohybové dovednosti a pohybový výkon pohybové odlišnosti a handicap - věkové, pohlavní, výkonnostní průpravná, kondiční, koordinační, a jinak zaměřená cvičení měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem individuální pohybový režim hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí

1. ročník

sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: organizuje svůj pohybový režim v souladu se svými zájmy dokáže připravit organismus na následující pohybové cvičení umí poskytnout první pomoc při úrazech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí	sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) fotbal - herní činnosti jednotlivce - základní herní systémy a kombinace - míčová technika basketbal - herní činnosti jednotlivce - driblíng, dvojtakt, střelba na koš - základní herní systémy a kombinace volejbal - herní činnosti jednotlivce - odbití obouruč vrchem, spodem, přihrávka a podání - základní herní systémy a kombinace florbal - herní činnosti jednotlivce - technika hole - přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace házená - herní činnosti jednotlivce - trojtakt, přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech pravidla osvojených pohybových činností sportovní role úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

doplňkové sporty

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: organizuje svůj pohybový režim v souladu se svými zájmy dokáže připravit organismus na následující pohybové cvičení	další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků) lakros - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla ringo - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla softball - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla in line bruslení - základní technika jízdy na in line bruslích - vytrvalostní jízda - slalom badminton stolní tenis hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností pohybové hry různého zaměření vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní role úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

zdravý způsob života

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace a v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	péče o zdraví

2. ročník

2. ročník

2 týdně, P

průpravná a kondiční cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí vybrat vlastní kondiční programy pro svůj rozvoj • provádí osvojované pohybové dovednosti dle svých předpokladů • usiluje o své pohybové sebezdokonalení	- cvičení s náčiním - švihadla, plné míče, cvičení s činkami a expandry - kruhový trénink, posilování břišních a zádových svalů, posilování paží s využitím náčiní a vlastní váhy, posilování nohou - rozvoj rychlosti - rychlé přeběhy, člunkový běh - rozvoj vytrvalosti - běh individuálním tempem - šplh na tyči a na laně - rozvoj pohyblivosti - strečinková cvičení - zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - individuální pohybový režim - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků)

2. ročník

gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • provádí osvojované pohybové dovednosti dle svých předpokladů • usiluje o své pohybové sebezdokonalení	- gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním - akrobacie - kotoul vpřed , kotoul vzad,kotoul letmo, stoj na rukou s výdrží, přemet stranou, rovnovážná cvičení, - přeskok - roznožka přes kozu našíf s oddáleným můstkem, skrčka přes kozu našíf - cvičení na hrazdě - výmyk předem jednoož, přešvih, vzpor jizdmo, toč vzad, podmet - kruhy - komihání, houpání, seskok zákmihem, obraty, svís vznesmo, svís střemhlav - cvičení na trampolíně - skoky do duchny - cvičení na kladině - chůze, obraty, poskoky, skoky - zdravotně zaměřená cvičení - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků) - měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

atletika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí vybrat vlastní kondiční programy pro svůj rozvoj • usiluje o své pohybové sebezdokonalení • zná pravidla osvojovaných sportů a rozhoduje třídní utkání	- atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí - průpravná běžecká cvičení - atletická abeceda, běhy - 60m, 100m, 1500m,vytrvalostní běh 12 minut, štafetový běh - nízký start, polovysoký start - hod kriketovým míčkem, nácvik vrhu koulí 4kg - skok daleký - z místa, s rozběhem - nácvik skoku vysokého - rozběh, odraz, technika flopu - pravidla atletických soutěží - zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy - individuální pohybový režim - pohybové dovednosti a pohybový výkon - měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

2. ročník

sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • provádí osvojované pohybové dovednosti dle svých předpokladů • usiluje o své pohybové sebezdokonalení • zná pravidla osvojovaných sportů a rozhoduje třídní utkání	- sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) - fotbal - herní činnosti jednotlivce - základní herní systémy a kombinace - míčová technika - basketbal - herní činnosti jednotlivce - driblíng, dvojtakt, střelba na koš - základní herní systémy a kombinace - volejbal - herní činnosti jednotlivce - odbítí obouruč vrchem, spodem, přihrávka a podání - základní herní systémy a kombinace - florbal - herní činnosti jednotlivce - technika hole - přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace - házená - herní činnosti jednotlivce - trojtakt, přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech - sportovní role - měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

úpoly

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí vybrat vlastní kondiční programy pro svůj rozvoj • volí bezpečné chování při aktivitách v neznámém prostředí • zná pravidla osvojovaných sportů a rozhoduje třídní utkání	- individuální pohybový režim - rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností - pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní - úpoly – sebeobrana; základy džudo; aikido; karatedo (základem je sebeobrana, rozsah ostatních činností je stanoven v návaznosti na připravenost vyučujícího a zájem žáků) - pravidla osvojovaných pohybových činností - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

2. ročník

doplňkové sporty

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • umí vybrat vlastní kondiční programy pro svůj rozvoj • provádí osvojované pohybové dovednosti dle svých předpokladů • zná pravidla osvojovaných sportů a rozhoduje třídní utkání	- další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků) - lakros - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - ringo - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - softball - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - in line bruslení - základní technika jízdy na in line bruslích - vytrvalostní jízda - slalom - badminton - stolní tenis - pohybové dovednosti a pohybový výkon - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností - sportovní role - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

zdravý způsob života

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace a v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	péče o zdraví

mimořádné události

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • rozhodne jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události	chování při mimořádných událostech

3. ročník

2 týdně, P

3. ročník

průpravná a kondiční cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • ověří pomocí testů svalovou dysbalanci • zvolí optimální kompenzační cvičení • posoudí kvalitu základních částí pohybu a označí příčiny nedostatku	- cvičení s náčiním - švihadla, plné míče, cvičení s činkami a expandry - kruhový trénink, posilování břišních a zádových svalů, posilování paží s využitím náčiní a vlastní váhy, posilování nohou - rozvoj rychlosti - rychlé přeběhy, člunkový běh - rozvoj vytrvalosti - běh individuálním tempem - šplh na tyči a na laně - rozvoj pohyblivosti - strečinková cvičení - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - individuální pohybový režim - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žáků, případně žáků)

gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • posoudí kvalitu základních částí pohybu a označí příčiny nedostatku • přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladně sportujících • aktivně uplatňuje olympijské myšlenky	- gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním - akrobacie - kotoul vpřed , kotoul vzad, kotoul letmo, stoj na rukou s výdrží, přemet stranou, rovnovážná cvičení, - přeskok - roznožka přes kozu našíf s oddáleným můstkem, skrčka přes kozu našíf - cvičení na hrazdě - výmyk předem jednož, přešvih, vzpor jízdo, toč vzad, podmet - kruhy - komihání, houpaní, seskok zákmihem, obraty, svís vznesmo, svís střemhlav - cvičení na trampolíně - skoky do duchny - cvičení na kladině - chůze, obraty, poskoky, skoky - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

3. ročník

atletika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • zvolí optimální kompenzační cvičení • posoudí kvalitu základních částí pohybu a označí příčiny nedostatku • přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladně sportujících • aktivně uplatňuje olympijské myšlenky	- atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí - přípravná běžecká cvičení - atletická abeceda, běhy - 60m, 100m, 1500m, vytrvalostní běh 12 minut, štafetový běh - nízký start, polovysoký start - hod kriketovým míčkem, nácvik vrhu koulí 4kg - skok daleký - z místa, s rozběhem - nácvik skoku vysokého - rozběh, odraz, technika flopu - pravidla atletických soutěží - pravidla osvojovaných pohybových činností - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - individuální pohybový režim - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • posoudí kvalitu základních částí pohybu a označí příčiny nedostatku • přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladně sportujících • aktivně uplatňuje olympijské myšlenky	- sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) - fotbal - herní činnosti jednotlivce - základní herní systémy a kombinace - míčová technika - basketbal - herní činnosti jednotlivce - driblíng, dvojtakt, střelba na koš - základní herní systémy a kombinace - volejbal - herní činnosti jednotlivce - odbití obouruč vrchem, spodem, přihrávka a podání - základní herní systémy a kombinace - florbal - herní činnosti jednotlivce - technika hole - přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace - házená - herní činnosti jednotlivce - trojtakt, přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - individuální pohybový režim - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - sportovní role - sportovní výstroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

3. ročník

doplňkové sporty

Očekávané výstupy	Učivo
	- další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků) - lakros - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - ringo - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - softball - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - in line bruslení - základní technika jízdy na in line bruslích - vytrvalostní jízda - slalom - badminton - stolní tenis - baseball - pohybové dovednosti a pohybový výkon - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností - sportovní role

zdravý způsob života

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace a v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	péče o zdraví

zásady první pomoci

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	základy první pomoci

4. ročník

2 týdně, P

4. ročník

průpravná a kondiční cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • užívá tělocvičné názvosloví • umí vybrat vhodné kondiční programy pro svůj rozvoj	- cvičení s náčiním - švihadla, plné míče, cvičení s činkami a expandry - kruhový trénink, posilování břišních a zádových svalů, posilování paží s využitím náčiní a vlastní váhy, posilování nohou - rozvoj rychlosti - rychlé přeběhy, člunkový běh - rozvoj vytrvalosti - běh individuálním tempem - šplh na tyči a na laně - rozvoj pohyblivosti - strečinková cvičení- svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy; testy svalové nerovnováhy - zdravotně zaměřená cvičení - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků)

gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • užívá tělocvičné názvosloví • sleduje sportovní výkony a výsledky a naměřená data dokáže vyhodnotit • umí vybrat vhodné kondiční programy pro svůj rozvoj • aktivně naplňuje olympijské myšlenky	- gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním - akrobacie - kotoul vpřed , kotoul vzad, kotoul letmo, stoj na rukou s výdrží, přemet stranou, rovnovážná cvičení, - přeskok - roznožka přes kozu našíf s oddáleným můstkem, skrčka přes kozu našíf, odbočka - cvičení na hrazdě - výmyk předem snožmo, přešvih, vzpor jizdmo, toč vzad, podmet, sklopka - kruhy - komihání, obraty, svis vznesmo, svis střemhlav, vzepření tahem, vzpory - cvičení na trampolíně - skoky do duchny - cvičení na kladině - chůze, obraty, poskoky, skoky - organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže - rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků) - měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu - úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

4. ročník

atletika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: sleduje sportovní výkony a výsledky a naměřená data dokáže vyhodnotit umí vybrat vhodné kondiční programy pro svůj rozvoj aktivně naplňuje olympijské myšlenky	atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí průpravná běžecká cvičení - atletická abeceda, běhy - 60m, 100m, 1500m, vytrvalostní běh 12 minut, štafetový běh nízký start, polovysoký start hod kriketovým míčkem, nácvik vrhu koulí 4kg skok daleký - z místa, s rozběhem nácvik skoku vysokého - rozběh, odraz, technika flopu pravidla atletických soutěží individuální pohybový režim pravidla osvojovaných pohybových činností hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: zvládá organizaci školních soutěží a turnajů sleduje sportovní výkony a výsledky a naměřená data dokáže vyhodnotit aktivně naplňuje olympijské myšlenky	hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) fotbal - herní činnosti jednotlivce - základní herní systémy a kombinace - míčová technika basketbal - herní činnosti jednotlivce - driblíng, dvojtakt, střelba na koš - základní herní systémy a kombinace volejbal - herní činnosti jednotlivce - odbití obouruč vrchem, spodem, přihrávka a podání - základní herní systémy a kombinace florbal - herní činnosti jednotlivce - technika hole - přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace házená - herní činnosti jednotlivce - trojtakt, přihrávka, střelba, základní herní systémy a kombinace rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita pravidla osvojovaných pohybových činností sportovní role- olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí

4. ročník

doplňkové sporty

Očekávané výstupy	Učivo
	- další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků) - lakros - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - ringo - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - softball - herní činnosti jednotlivce - základní herní systém a kombinace - míčová technika - základní pravidla - in line bruslení - základní technika jízdy na in line bruslích - vytrvalostní jízda - slalom- badminton - stolní tenis - baseball - pohybové dovednosti a pohybový výkon - vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech - pravidla osvojuvaných pohybových činností - sportovní role

zdravý způsob života

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace a v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	péče o zdraví

zásady první pomoci

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	základy první pomoci

5.8 Volitelné vzdělávací aktivity

5.8.1 Volitelné předměty

1. ročník

2. ročník

3. ročník

4. ročník

4

8

Charakteristika předmětu

Katalog volitelných předmětů Matičního gymnázia v Ostravě

Katalog volitelných předmětů je pro daný školní rok přehledem toho, co lze dle zájmu žáků, nejnovějších vzdělávacích trendů a organizačně-ekonomických hledisek reálně nabídnout žákům ke studiu. Katalog volitelných předmětů MGO pro aktuální školní rok bude předložen ředitelem školy vždy nejpozději do konce ledna a žáci budou mít přístup ke stručným anotacím, které předmět obsahově vymezí. Minimální a ani maximální počet volitelných předmětů v nabídkovém katalogu proto není přesně stanoven a umožňuje tak nabídnout žákům nejatraktivnější témata a formy. Volitelné předměty, které budou dle stanoveného systému ŠVP MGO zařazeny do výuky, budou detailně zpracovány formou časového rozvržení učiva pro daný školní rok. Tím se volitelný předmět a jeho vymezený obsah stane závaznou součástí ŠVP pro dané výukové období (jednoleté, nebo dvouleté volitelné předměty).

1. V **prvém předkole** budou nabídnuty všechny předměty. Žák vybírá s ohledem na svou odbornou profilaci

vždy dva předměty. Ve třetím ročníku volí povinně nejméně jeden předmět typu A (povinně volitelný) a nejvíce jeden předmět typu B (volitelný). Může tedy volit dva předměty typu A a nemůže volit dva předměty typu B. Volba bude termínově omezena. Může volit předmět (bude-li nabídnut) s dvouletou učební dotací, tento předmět musí student ve čtvrtém ročníku dokončit.

2. **Do prvního řádného kola** výběru budou přiřazeny jen ty předměty, o které byl dostatečný zájem, a je proto možné je pro studenty otevřít. Nabídka bude doplněna o tu skupinu předmětů, které byly z hlediska zájmu těsně pod hranicí pro zařazení a budou tak kapacitně krýt nabídku pro ty žáky, kteří nenaleznou v tomto kole volby předměty, které preferovali v předkole. Pravidla volby (poměr předmětů typu A a B) budou stejná jako v předkole. Volba bude termínově a kapacitně omezena (je nutno se v daném termínu přihlásit a obsadit volné místo, po zaplnění se možnost přihlášení do předmětu uzavře a žák musí hledat jiný volný předmět).

3. Poslední možností pro nezařazené žáky bude tzv. **burza volných míst**. Bude vyvěšen přehled volných míst v jednotlivých volitelných předmětech a žák bude mít poslední možnost se zařadit. Volba bude termínově omezena.

4. Žáci, kteří nevyužili všech předcházejících možností, budou s ohledem na organizační hlediska **přiřazeni** na zbývající místa v dosud volných volitelných předmětech. Vlastní zařazení **bude pro žáka závazné**.

5. Ve čtvrtém ročníku bude žákům opět nabídnut Katalog volitelných předmětů MGO. V předkole budou opět vybírat předměty kategorie A a B. Student musí mít v konečném výběru nejméně dva předměty kategorie A a nejvíce dva předměty kategorie B.

6. Volitelný předmět, který si žák vybral a byl do něj zařazen, případně volitelný předmět, který byl žákovi určen v souladu s bodem 4, **je pro žáka závazný a jeho výměna je možná jen na základě povolení ředitele školy**. Tomu předchází písemná žádost s udáním závažného důvodu.

3. ročník

4 týdně, V

4. ročník

8 týdně, V

6 Evaluace vzdělávacího programu

Název školy	Matiční gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace		
Adresa	Dr. Šmerala 25, Ostrava, 728 04		
Název ŠVP	ŠVP G (pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia)		
Platnost	1.9.2013 č.j. GMAT/1373/2 013	Dosažené vzdělání	Úplné střední vzdělání
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

Hodnocení žáků

Obecné zásady hodnocení a klasifikace

Hodnocení a klasifikace jsou průběžnou činností celého klasifikačního období. Na jeho počátku seznámí všichni vyučující žáky se způsoby a kritérii hodnocení. Během hodnocení uplatňuje vyučující přiměřenou náročnost a pedagogický takt a přihlíží k věkovým zvláštěm žáka.

Učitel klasifikuje jen učivo dané časovým rozvržením učiva. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času ke zvládnutí, procvičení a zažití učiva. Účelem zkoušení je hodnotit úroveň toho, co žák umí, nikoliv pouze vyhledávat mezery v jeho vědomostech a dovednostech. Kromě povinné dokumentace (ve smyslu legislativy a pokynů ředitele školy) vede vyučující vlastní záznamy o klasifikaci žáků tak, aby byl schopen podat informace o frekvenci a struktuře hodnocení.

Na konci klasifikačního období se do celkové klasifikace dle charakteru předmětu v přiměřené míře zahrnuje též zájem žáka o předmět, úroveň jeho domácí přípravy, míra aktivity ve vyučovacích hodinách a jeho schopnost samostatného myšlení a práce, požadované výstupy z projektů, kurzů a dalších forem samostatné práce.

Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání žáků v klasifikačním období

Klasifikace a slovní hodnocení žáka

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací. S písemným doporučením školského poradenského zařízení lze žáka hodnotit i slovně nebo kombinací obou způsobů. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se na vysvědčení hodnotí v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni prospěchu:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Hodnocení chování žáka

V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni hodnocení:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni:

a) Prospěl(a) s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný, a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

b) Prospěl(a), není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5– nedostatečný

c) Neprospěl(a), je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5– nedostatečný

Zkoušky před komisí

Konají se v těchto případech:

a) Koná-li žák opravnou zkoušku dle § 69 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.

b) Požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální

přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení. Postupuje se dle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb.

c) Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení – dle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb.

d) Má-li žák v daném předmětu absenci vyšší než 25%, může příslušný vyučující navrhnout doplňující zkoušku.

Komisionální zkoušku podle písmena a), b) a c) může žák konat v jednom dni pouze jednu. V případě zkoušky podle písmena a), b) a c) odpovídá výsledná známka u zkoušky známce, která je následně žákovi napsána na vysvědčení. V případě zkoušky dle písmena d) je výsledná známka u zkoušky pouze doplňující známkou k ostatní klasifikaci za celé příslušné pololetí, její váhu pro celkovou klasifikaci stanoví vyučující. Tato zkouška nemusí být komisionální.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v průběhu klasifikačního období

Výsledky vzdělávání žáka

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených učebním plánem se hodnotí stupni prospěchu: výborný (1), chvalitebný (2), dobrý (3), dostatečný (4), nedostatečný (5).

Zásady hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků a konzultacemi s ostatními vyučujícími (popř. psychology a zdravotníky, pokud to situace vyžaduje). Učitelé jsou povinni zohlednit doporučení psychologických a jiných vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci žáka. Pravidla pro získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci jsou v pravomoci jednotlivých vyučujících a předmětových komisí. V případě stanovení těchto pravidel předmětovou komisí jsou závazná pro všechny vyučující daného předmětu. Vyučující, případně předmětová komise stanoví kritéria a požadavky (například počet známek, účast na praktických činnostech, vypracování seminárních prací, prezentací projektů, splnění výstupů z ročníkových kurzů apod.) nutné pro ukončení klasifikace v daném klasifikačním období. Součástí těchto pravidel jsou náhradní požadavky pro klasifikaci žáků zdravotně znevýhodněných nebo dlouhodobě nepřítomných z vážných omluvených důvodů. S pravidly pro získávání podkladů k hodnocení a klasifikaci a s požadavky nutnými pro ukončení klasifikace vyučující seznámí žáky na začátku každého klasifikačního období. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Výsledný prospěch za klasifikační období vychází z podkladů k hodnocení a klasifikaci, stupně prospěchu se však neurčuje pouze na základě průměru známek za příslušné období. Rodiče a zákonní zástupci žáků nižšího stupně víceletého studia jsou seznamováni s průběžnou klasifikací prostřednictvím webových stránek školy.

Informace o hodnocení a klasifikaci

Pedagogická dokumentace

Vyučující je povinen průběžně informovat žáky, jejich rodiče a vedení školy o výsledcích hodnocení a klasifikace chování, prospěchu a celkového prospěchu žáků. Je povinen zapisovat tyto výsledky do pedagogické dokumentace. K té patří třídní výkaz, klasifikační záznamy učitele a vysvědčení.

Dokumentace o celkovém hodnocení žáka

Dokumentace o celkovém hodnocení žáka je vedena třídním učitelem podle pokynů k vyplňování pedagogické dokumentace v třídním výkazu. Rodičům žáků je celkové hodnocení žáka sdělováno prostřednictvím vysvědčení. Bližší informace je třídní učitel povinen podat rodičům na vyžádání např. během jejich návštěvy ve škole. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení (§ 69 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.). Výpis z vysvědčení je tištěn na běžný kancelářský papír a podepisuje jej pouze třídní učitel. Je užíváno běžné razítko školy (ne kulaté úřední). Výpisy z vysvědčení žákům zůstávají.

Dokumentace o klasifikaci prospěchu

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné atd.). Učitel vede také evidenci absence žáků ve vlastních hodinách. V případě své dlouhodobé nepřítomnosti v průběhu klasifikačního období nebo při rozvázání pracovního poměru je učitel povinen předat tento klasifikační přehled zástupci ředitele, který ho poskytne zastupujícímu nebo novému učiteli. Výsledek každé klasifikace zaznamenává učitel do svého klasifikačního deníku nejpozději k datu sdělení známky žákovi. Žáci nižšího stupně víceletého studia si klasifikaci zapisují do studijních průkazů a učitel zápis parafrázuje.

V případě náhlého zhoršení prospěchu žáka informuje učitel neprodleně třídního učitele, který informuje rodiče, v případě předpokládaného nedostatečného prospěchu prokazatelným způsobem. Rodiče žáků informuje učitel o prospěchu na třídních schůzkách, nebo během individuálních konzultací. Poskytnout rodičům termín k individuální konzultaci je povinností učitele. Vedení školy a ostatní vyučující informuje učitel o chování a prospěchu žáků na pedagogické radě. Všichni vyučující předávají podklady pro hodnocení prospěchu a kázně na konci čtvrtletí třídnímu učiteli, který pro jednání pedagogické rady připraví v termínu stanoveném v týdenním plánu práce školy podklady o třídě na formuláři, který se stává součástí zápisu z pedagogické rady. Navrhuje-li

třídní učitel opatření k posílení kázně v pravomoci ředitele školy nebo snížení stupně z chování, projedná důvody, které jej k tomu vedou, s ředitelem školy v předstihu před pedagogickou radou. Na konci klasifikačního období v termínu určeném v měsíčním plánu práce zapíše učitelé příslušných předmětů číselné výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a předají třídnímu učiteli návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu ap.

Sebehodnocení žáků

Jedním z cílů hodnocení je také naučit žáky, aby dokázali objektivně sami zhodnotit svou práci a schopnosti. Ve svém sebehodnocení by měl žák zejména posoudit následující oblasti:

- Příprava a schopnost učit se
- Ústní projev
- Písemný projev
- Práce ve skupině, kolektivu
- Nezdar, změna názoru, hodnocení druhých
- Řešení problémů
- Dodržování stanovených pravidel, ochota spolupráce a pomoci
- Vlastní aktivita

Tvorba hodnocení žáků

Klasifikační řád

Výborný (1)

Žák

- se bez problémů orientuje v učivu, výstupy zvládá v plném rozsahu
- chápe souvislosti a dokáže si průběžné poznatky propojit do vyšších celků
- dokáže využít nabytých poznatků a zkušeností v jiných předmětech (mezipředmětové vztahy = MZV)
- umí v praxi využít osvojených vědomostí a poznatků
- dokáže pracovat samostatně a řešit problémy ve skupině (skupinová práce - SK)
- vyjadřuje jasně, srozumitelně a kultivovaně své názory a myšlenky, vhodně argumentuje
- jeho písemný projev je věcně a jazykově správný

Chvalitebný (2)

Žák

- se s menšími problémy orientuje v učivu, ve výstupech se projevují menší nedostatky
- chápe souvislosti, ne vždy je propojí do vyšších celků
- ne vždy dokáže využít nabytých poznatků a zkušeností v jiných předmětech - MZV
- ve většině případů umí v praxi využít osvojených vědomostí a poznatků
- dokáže pracovat samostatně a podílet se z větší části na řešení úkolů ve skupině - SK
- vyjadřuje s menšími obtížemi své názory a myšlenky, většinou správně argumentuje
- jeho písemný projev je v podstatě věcně a jazykově správný

Dobře (3)

Žák

- se orientuje v učivu s většími obtížemi, ve výstupech se projevují větší nedostatky
- má problémy s pochopením souvislostí a s jejich propojením do vyšších celků
- vyskytují se potíže ve využití nabytých poznatků a zkušeností v jiných předmětech - MZV
- některé poznatky využívá v praxi a souvislosti rozpoznává s obtížemi
- řeší problémy s pomocí, ve skupině se podílí na vypracování méně náročných úkolů - SK
- vyjadřuje nepřesně své názory a myšlenky, při argumentaci často chybuje
- v jeho písemném projevu se vyskytují závažnější chyby věcné i jazykové

Dostatečně (4)

Žák

- v učivu se málo orientuje, ve výstupech se projevují závažné nedostatky
- má značné problémy s pochopením souvislostí a s jejich propojením do vyšších celků
- málokdy dokáže využít nabytých poznatků a zkušeností v jiných předmětech - MZV
- některé poznatky je schopen použít v praxi
- s pomocí pracuje a řeší problémy se značnými obtížemi, ve skupině potřebuje stále podněty - SK
- vyjadřuje velmi nepřesně své názory a myšlenky, zřídka dokáže argumentovat
- v jeho písemném projevu se vyskytují zásadní chyby věcné i jazykové

Nedostatečně (5)

Žák

- není schopen se orientovat v probírané látce, nesplňuje stanovené výstupy
- není schopen chápat souvislosti a nepropojuje je do vyšších celků
- nedokáže využít nabytých poznatků a zkušeností z jiných předmětů - MZV
- velké nedostatky v poznatcích neumožňují jejich využití v praxi
- není schopen samostatné práce, nezapojuje se do práce skupinové ani pod vedením učitele - SK
- není schopen formulovat své myšlenky a názory, vesměs nezvládá argumentaci
- jeho písemný projev je z většiny věcně i jazykově nesprávný

Autoevaluace školy

Východiska

Vlastní hodnocení školy (autoevaluace) je důležitou součástí ŠVP Maticního gymnázia, Ostrava, příspěvkové organizace. Slouží pracovníkům školy, rodičům, žákům, odborné i laické veřejnosti k tomu, aby získali informace o tom, jak jsou plněny cíle stanovené Školním vzdělávacím programem. Vlastní hodnocení školy je významnou součástí zpětné vazby pedagogické činnosti. Na autoevaluaci se podílí vedení školy, evaluační tým a pracovníci školy.

Evaluace je součástí výroční zprávy školy.